

Kedves Olvasó! Kedves Alkotó!

Őszi színre váltott a természet. Vörös, sárga, arany, barna, zöld, úgy ragyognak, mintha ez a színpompa sosem múlna el. Pedig elmúlik, mint minden e földi világon. A színes levelek megbar-nulnak, elszáradnak, és zizegve lehullnak a föld-re, ám az avarban menedéket, táplálékot nyújtva kapcsolódnak be újra a természet varázslatos körforgásába. Vajon ilyenek vagyunk mi, embe-rek is? Azt gondolom, igen. Mi is részei vagyunk az örök körforgásnak, bár utunk során valahol, valamikor elveszítettük kapcsolatunkat a termé-szettel. Gyakran teszünk úgy, mintha felette áll-nánk, és azon mesterkedünk, hogy uralmunk alá hajtsuk őt.

Azt hisszük, hogy mindent tudunk. Talán kissé megapadt a bölcsességünk e temérdek informá-cióáradatban, mert valóban nagy tudással bír a mai ember, ám mégsem képes arra, hogy megóv-ja élőhelyét a jövő nemzedékének, hogy megóvja önmagát és embertársait, hogy békében, szeretet-ben, megelégedettségben éljen.

Vajon miért nem vagyunk elfogadók, miért ke-ressük csak a magunk igazát? És valóban "Mi az igazság?"

Ahogy Benedek István orvos, író és művelődés-történész mondta: "Az igazságnak sok arca van." Nos, az Alkotó hasábjain publikáló költők, kép-zőművészek, alkotók is az igazság arcait szeretnék megmutatni a kedves olvasóknak. Így gazdagítják bölcsességünket, tudásunkat, erősítik hitünket, elősegítik, hogy elfogadóbbá váljék az emberi lé-lek, és képesek legyünk megélni az ÉLET minden pillanatát.

Valamikor régen, egy nehéz helyzetben bukkan-tam rá Friedrich Oetinger gondolatára. Nekem sokat segített, így megosztom veled is, kedves Ol-vasó. Kívánom, hogy üzenete segítsen utadon.

"Adassék nékem annyi lelkiező, hogy mindazt elfogadjam, amin változtatni nem tudok, és bá-torság ahhoz, hogy mindazt megváltoztassam, amire képes vagyok, és bölcsesség ahhoz, hogy el ne tévedjek közöttük." Isten adja ezt meg mindannyiunknak! Tartalmas időtöltést kívánok az Alkotó hasábjain!

Az Út

„A vers Rozványi Dávid keresztény író, költő gondolata nyomán született meg a lelkemben.”

Utam, melyen sorsom járom
Gyakran poros, olykor sáros,
Van, hogy hegynek felfele visz,
Máskor mély gödörbe taszít.
Itt-ott üde zöld fű fedí,
S vadvirágokkal van teli.
Vigyáznom kell hová lépek,
Ne okozzak galibát,
Ne szenvedjen én miattam,
Se fű, se fa, se virág.
Olykor melenget a napfény,
Máskor az ég viharos,
Cipőm foszlik, lábam sajog,
Kedvem mégis tarajos,
Pedig ért sok bánat, kudarc,
Veszteséggel megvívott harc.
Honnan hát az erő bennem,
Kitartásom hol szereztem?
Imádkoztam keservemben,
Gyógyultam a szeretetben,
Isten foltozta sarumát,
Jóra terelte sorsomat.
"Isten az út, s mi a vándor,"
- Tanította egy barátom.
Fogja kezünk, vezet minket,
Míg nem veszítjük el hitünket.

Hermann Marika
meseíró, költő

A zen kő-művészet titka – a gravitációt meghaladó alkotás.
Egyetlen kis ponton illesztik egymáshoz a különböző formájú köveket,
megtalálva a tökéletes egyensúlyt.

Pánti Anna: Kő - titkok imádsága

E zen titok, e zen szobor...
megáll az idő, nem sodor
nincs lehetetlen, képtelen
álló tömeg egy tű hegyen
és megtanít, hogy úgy tegyem,
csak nyugalom ...és fegyelem...
nem érhet el a félelem,
a hihetlent átléphetem
megerősít a végtelen
megdicsőülő fegyelem
imádság itt és nem szitok
a kövekben nyugvó titok,
hogy bármi jön... hogy bármi vár
mindig végtelen láthatár
adja a célt, s a szíveden
ott egyensúlyoz ... Figyelem!
Az Isteni nagy kegyelem!

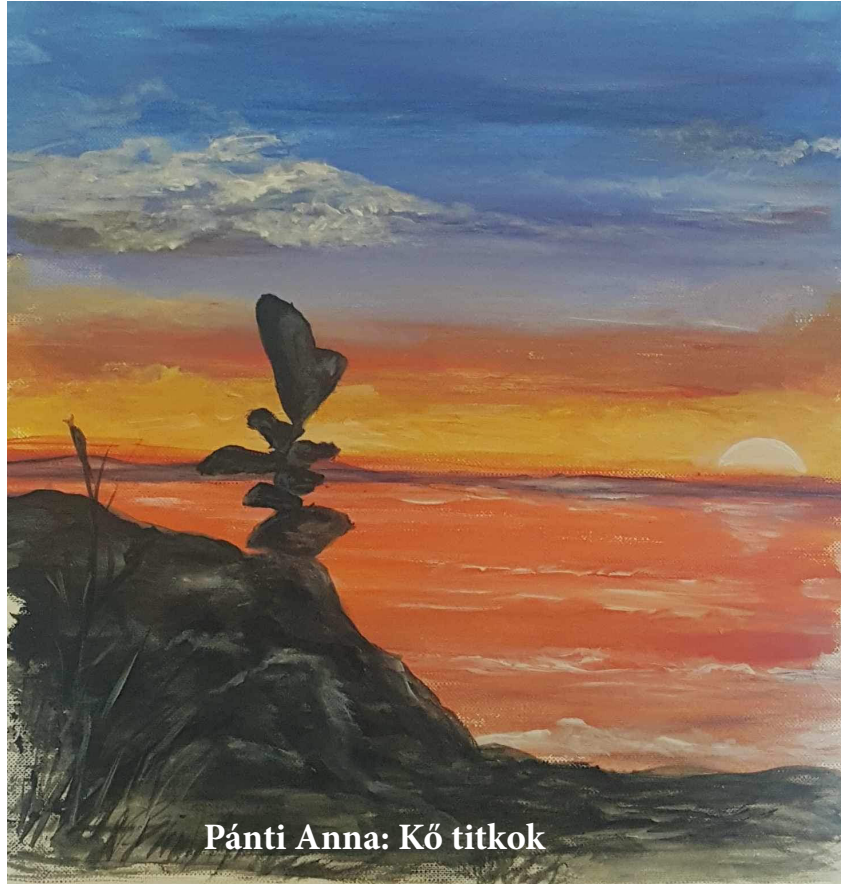
Fekete Edit: Hit

Megfáradt testem kopott bűneim súlya nyomja.
Láthatatlan hátizsákomba minden belenyomva.
Súlyát érzem, egyre nehezebb.
Már sokat letettem, de még mindig cipelek.

Lelkem béklyói nem engednek,
Néha úgy szorítanak, hogy beleremegek.
Mindent letennék, mindent elveszítenék,
Mindent új erővel újra kezdenék.

Tiszta hittel, tiszta akarattal eléd állnék,
Ki annyi mindenkinek megbocsátottál.
Mondd Istenem, ugye segítenél?
Imáim meghallgatásra találnának.
Bűneim megbocsátásodra várnának.

Tetteimet újra átható tisztaság járná át,
Lelkemet új érzelmek itatnák.
Sebeimet mélyre eltemetném,
Hitemet újra megerősíteném.
Bízz bennem Uram én tisztán újra kezdeném!

Pánti Anna: Kő titkok

Czibere Anita: Az alkony bársonya

Az alkony mézszínű bársonyában,
könnyed reptű madár szárnyak,
lágysuhogása, mint lelkem röptéből,
feltörő lágysajtalmú dallamok, melyek,
varázsütésre rezdülnek, a megérintő, bölcs
csend szent beszéde, erőt adó ölelése,
Tündérek meséje.
Erőt rejtő alkony talány, hol a szívem,
megnyugszik már, teljességgel karöltve
jár, s reménységgel új napra vár.
Új nap, s remény, mindegyik más,
minden nappal új tanítás, napok jönnek,
napok mennek, csak egyszer élhetünk
meg egyet, s minden nap ettől lesz különleges.

Fokkné Borbély Marianna: Remény

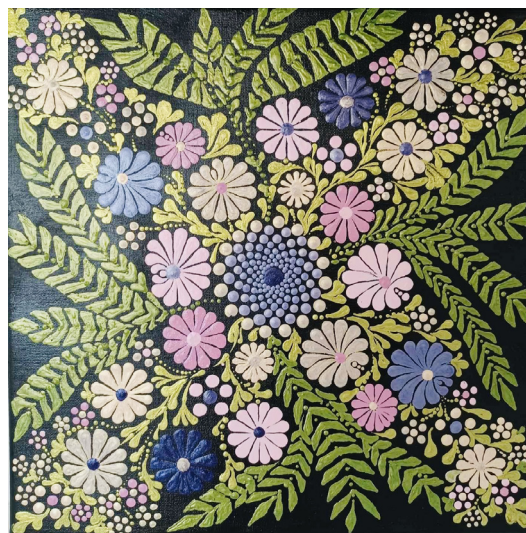
Gondolatom oly messze jár,
 lassan elszökik a meleg nyár.
 Évszakok követik sorban egymást,
 rohan a perc, az idő, szemlátomást.
 Évek telnek, elrepülnek,
 vágyaim mégsem enyhülnek.
 Szívembe az érzés bevésődött,
 lelkem a fájdalom ellen küzdött.
 Vajon mit hoz a holnap,
 jobb lesz mint ma, vagy tegnap?
 Adjon reményt a hajnali pirkadat,
 adjon reményt a szó, mely elhagyja ajkadat.
 Adjon reményt az enyhülő Nap sugara,
 mely szebbé teszi napodat.
 Adjon reményt a szeretet, mely feléd száll,
 érezd és hidd, hogy megtalál.
 Adjon reményt a következő új nap,
 legyen hittel teli boldog, minden nap!

Ambrus József: fűszervirágaim

fűszerét használom csókjaidnak
 köd és arany most minden itt
 olvad a csönd az alkonyatban
 - és a létezés füstje melegít
 vad szirmok ütköznek hangtalan
 földi virágból vagyunk kitépve
 most a rossz szavak sem fognak rajtam
 de a múlt lánczemeit egybefűzte
 kész vagyok megérteni hallgatásod
 - fűszered nemesült pillanat
 öröm és utálat összes kívánságod
 ami az újjászületésből kimaradt

nincs már csókomnak maradása
 jégbe zárt istenek rügye pattan
 csodákat tép fel a világ akarása
 éjszakák szemében szív alakban
 friss csókjaid morzsaléka lettem
 tanul az ember - érzelmei vásznak
 - kis időre én is szeretni jöttem
 de része vagyok az elmúlásnak

szíved fölött nincs már hatalmam
 - emléked beolvad a semmibe
 és a jelened is átsuhan rajtam
 - mint szentek lelkében az ige

Kosztolányi Ági alkotása

Pánti Anna: „Egy nap vége”

(Egy magányos levél sóhaja)

Puha takaró... párák, ködök
 az erdő fölött
 egy levél álma hömpölyög.
 Patak vize - „özlábak léptét” rejtő,
 természet titkaiból
 sokat sejtő...
 Lombokon átló
 egy napsugár arany-nyílvevessző!
 Az erdő - katedrális
 oly fenséges,
 oly monumentális...
 ahol madárdal kíséri
 a fényt, az árnyat,
 mely átöleli
 és megsimogatja a fákat.
 Itt a fény s a csend úgy terem,
 mint a virágokra hintett kegyelem.

Róka, mókus, madár...
 végtelen lombsátor - láthatár.
 Álmodik egy levél
 az „égig érő” fáról -
 „Ó hogyan láthatna ő is ilyen távol?!”
 Álmosan nyújtózó páfrányok,
 fehér meg rózsaszín
 tündérke virágok...
 tiszta levegőbe szimatoló szarvas,
 egy pici vadkacsa lépés is hatalmas...
 mint a KÉZ, a színeket, magokat hintő,
 a megnyugvást hozó TEREMTŐ!
 Egy magányos levelet ejt a fa tövére,
 Felsőhajt: „Egy fáradt napnak vége!”

Balogh Zsuzsa: A béke

A tiszta égbolt kéklő ölelése,
 A reggeli Nap fénylő ébredése.
 A tavaszi bimbó, a lebbenő lepkeszárny,
 A szél sóhaja, a gazdag óceán.
 Nyáron a meleg izzó remegése,
 Vidám gyermekek hangos nevetése.
 Virágok illata, ezerféle színe,
 A békét ígérő szivárvány íve.
 Ringó búzatábla, az őszi csorduló aranya,
 Télen a mindenség hófehér paplanja.
 A szentmise áldása, a harang zúgása,
 Ébredő pacsirták zengő dalolása.
 A harmat könnye, a gyöngy csillogása,
 Mosolygó szemek találkozása.
 Lombos fák árnyéka,
 Fészken álló gólya.
 Anyák ölelése, biztató mosolya.
 Fegyverek csendje, béke áldása,
 Hazatérő apák meleg kézfogása.
 Isten csendje, egymás tisztelete,
 Ez a béke! A szeretet győzelme!

Erdős Sándor: Van egy hely

Van egy hely hol másképp süt a nap.
 Van egy hely hol édesebb a szellő.
 Ahogy őszi hajamba belekap.
 Ahol szebben susog az őszi erdő.

Van egy hely mely szebb bárminél.
 Van egy hely hol ringatott anyám.
 Hol majd rám borul a szemfedél.
 Szent Magyarhon édes hazám!

Szabó Márta: Te csak küzdj

Amikor elhagyni látszik a remény, lelkedben háború dúl.
 Ne siess csatát nyerni!
 Pihenni vágy olykor a lélek, a test, a szív.
 Bár tűnnek a percek, s robog az idő,
 de ne hidd, hogy értelmetlenül múlik el az őszi,
 Mert őszi után tél jön,
 és tél után tavasz,
 s tavasszal új erőre kap a Nap.
 Minden pillanat ígér reményt!
 Te csak küzdj mindig, mindenkor az álmaidért.

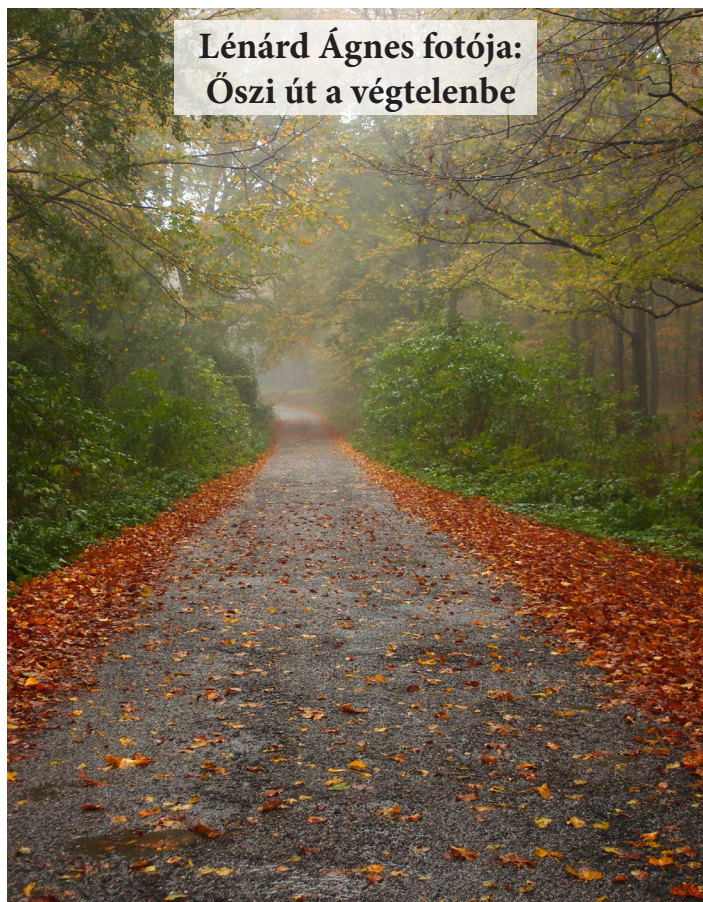
Iochom Zsolt: Ősz van

Nincs hová menned.
 Hazám a mindenség.
 Légy ébren!
 Hogy álmod valóra váljon.
 Ne ítélj!
 Meg ne bélyegezz!
 Te csak járj a szeretet útján.
 Hallod még a templom harangját?
 Üresen állnak a gólyafészkek.
 Figyeld a csend szavát.
 Mit üzen? Merj szeretni.
 Félelem nélkül.

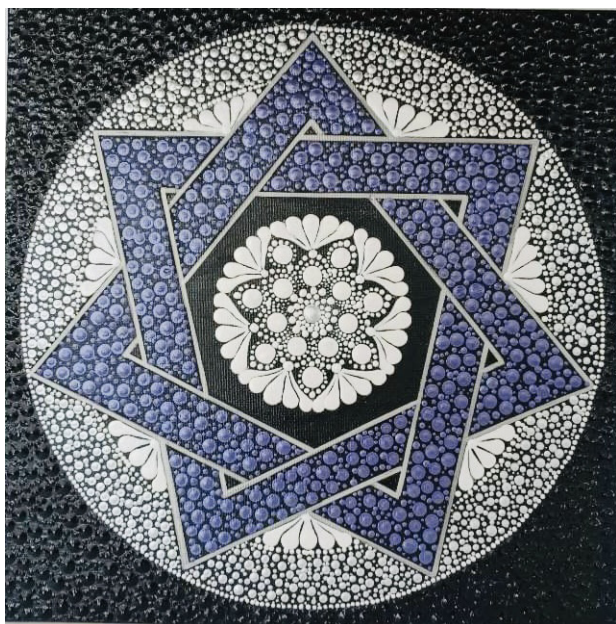
Nincs hová mennem.
 Hazád a mindenség.
 Ébrenlét.
 Álmod valóra, hogy váljon?
 Utam járom.
 Zúg a fülem.
 Nem dalol a fülemüle.
 Ősz van, érik a gyümölcs.
 Szavadra a csend figyel.
 Üzensz valamit?
 Szeretnék.
 Félek nélkül.

Orosz Margit: Csillagkabátban

Hervad az idő,
 megállok csendben,
 hűlő napjaim
 ágboga bennem.
 Suttogok fájón
 nyarakat idézve,
 őszi szívekkel
 holnapot kérve.
 Nem nézek mélybe,
 kék égbe vágyom,
 vállamra vetem
 csillagkabátom.

Lénárd Ágnes fotója:
 Őszi út a végtelenbe

Kozsolányi Ági alkotása

**Lovag Váczi Zoltán:
Uram**

Európában van egy sziget,
Ez egy ország.
Melyben boldogan dobog a szíved,
Neve Magyarország.

Jó Isten őrzi féltve,
Vigyázza.
Sok magyarnak hullt itt vére,
Haltak meg csatába.

Védd hát Urunk magyarságot,
Gyarapodjon nemzetünk.
Váljon valóra álmunk,
Magyar földön csak magyarok legyünk.

Megfizette sarát e nemzet,
Urunk?
Vég legyen e kezdet,
Mi békét akarunk!

Határunknál harcok folynak,
Uram?
Trónod előtt élők, holtak,
Haldd meg szavam!

Hozz békét e bolygóra,
Már tele a temető.
Fél Európa,
Te mentsd meg, te voltál a teremtő!

**Németh Nyiba Sándor:
Szülőfalumért esküdtem**

Nyikorgó utcaajtónk hangja felrázza a csendet,
kérdőre vonja a régmúltban felejtett éveket.
Elmélázva a vad zsvajban körültekintek,
Letűnt szellemi testvéreim még feleselnek.

Lassú léptekkel haladok, eleven lét kerget.
Megrendülten öreg falak között mosolyt keresek.
Ismert, vad bokrok fölött meglett, korhadt fák nevetnek.
Örök fellázadó elhagyatottságom, kivetett.

Bólint a rámhagyott, megkeseredett kegyetlen rend.
Megpillantom a hősi szobrot a hús szürkületben.
A sokat mesélő utca port ver zöldes szemembe.
Kenyeri kincsei megcsillannak a Hold tükrében.

Lépteim felverik a múltba bújt éhező csendet.
Artézi kút csonkja fölé magasodik hű lelkem.
Robusztus harangláb hangja elnémult, megnyugvást lelt.
Megállt az idő zegzugában a Krisztus-feszület.

A képzelet sorompója csörömpölve integet.
Gesztenyefák sötét árnyai torzult időt lépnek.
Nem vallatom őket, nesztelen suhan a méla csend.
Tündököl a vén templom az éjjeli árnyas rendben.

Üresen tátong az iskola a múltam mélyében.
Szülőfalumra felesküdttem, góg dicshimnusz zengtem.
A kálvária keresztjei csüggedten köszönnek.
Isten reám kiált, ne menj tovább, öleld a földed!

Kozsolányi Ági alkotása

Kelemen Szilvia: Védtelen vagy

Védtelen vagy,
 Hisz mi is lehetnél más,
 Nyisd ki a szemed és láss,
 Nem vagy egyéb, mint hús és vér,
 Mondja ezt, ki keveset élt.
 Védtelen vagy, hisz ember vagy,
 Szeretnek, ölelnek, bántanak, felejtnek,
 Marionett bábuként hurcolnak, vezetnek,
 Eszel, iszol, alszol, dolgozol, végzed munkád,
 Hiszen sosem merted még kinyitni a szád.
 Mily gyermeteg, mily védtelen vagy te,
 Te halandó ember, te Isten szülöttje!
 A vonat elhalad, S te itt maradsz a peronon,
 Mert sosem mertél felszólalni szabadon,
 Csattan, dörren, rittyeg az, kinek szava hamis,
 S te, védtelen ember, te igaz, te csodaszép,
 Szürkeségben elveszel, az élet mezején.
 Hiszen úgy vágyakozol te is:
 Hamis árnyak fakulásában a fény után,
 Úgy keresnéd, úgy futnál utána szaporán,
 Várod, remegőn, mint ázott madár a fán:
 Jó akarást, cselekményt, szeretetet tán,
 De nem kapsz semmit, így maradsz, árván.

Ne várd az oltalmat, a pajzs légy te magad,
 Nem védtelen az, ki lélek, s nem csak agyag,
 Benned a teremtő ereje lakozik nyugtalan,
 Ne ülj hát, a kényelem ágyában, ily szóttlan.

Kanizsa József: Ariadné útvesztői

Hittem még hinni tudtam
 Míg volt a szónak értelme
 Tiszta volt a cél
 A Jövő reményt keltő
 Alázuhant az önbecsülés:
 Jött az orcátlan
 Csontra csalogatás
 Ma nekem, holnap neked
 S a végkiárusítás konca...

A szegények álma
 A fellegekben kering
 S az Ariadné hínár-törvény
 Útvesztői egyre kövérednek
 Szedik áldozatukat...

Rozványi Dávid:
 Kép Eszterről

Rozványi Dávid: Duna dallamát dúdolva - Eszternek

Duna, partodon hallom hangodat,
 nem azt a giccses dallamot,
 mit visszhangoznak a szalonok,
 hanem a teremtésnek tiszta dallamát,
 mit a mennyben dalolnak az angyalok,
 s megteremt a földön a baráti szó.

Otthon vagyok partodon,
 lábam a vízben, szél az arcomon.
 Keresném a szót, mi mindent kifejez,
 felejtve a jelentést, mert minden a hangulat...
 Szabadság, napfény kacagás,
 kék, zöld, óarany színekavalkád...

Lenni másnak, mint szürke
 köznapi énem, mit hordozok,
 most mindent eldobva egyensúlyozok,
 a „van, mert kell” és a „lehet” között,
 s ha leesnék e fatörzs sorsvonalról?
 Egy pillanatra legfeljebb tündér leszek.
 Kísérletezgetek.

Kulcsár István festőművész alkotása

Turányi Terézia: Vihar előtti csend (Balaton)

Figula Csaba: Kártyajáték

Az osztó keveri a kártyát,
A játékosok lapjaikat várják.
Nem tudni kinek mit oszt le az élet,
Van ki csupa ászt kap,
Mégsem boldog véle.

Kártyáidat ugyan készen kapod.
Ám csak rajtad múlik majd,
Azokat hogyan használod.
Te döntesz arról mikor mivel jössz ki.
A lényeg, a játékból soha ne ess ki!

Csak az számít, hogy az asztalnál maradj.
Mindig tedd bátran azt, amit a szíved akar!
Cél a játék, és, hogy minden percét élvezd.
Akkor is ha nehéz,
És sok benned a kétely.

Mert az élet egy okos kártyajáték.
Lapjaidat ne szórd el,
S legyen benned szándék.
Szándék az életre, szándék a boldogságra!
Szándék egy szebb, csodálatosabb világra!

Takács László: Szép népemért

„Isten, áldd meg a magyart”
Hisz évszázadok búja szítja
Átélt már oly sok véres vihart
Míg könny patakját egyre rija

Szívébe víg derűt sugározz
Ne ontsa már a drága vért
Feloldozást adj hű imáihoz
Hisz éltét adta e szent honért

Megszenvetted már a kint
Nyomták lelkét a bűnei
Változtasd mosollyá a pírt
Ne kelljen magát szégyenleni

Mert az ő szívében béke van
Mit ellene mondtak, mind koholt
Téged hívtott szent imáiban
Ha hazától távol bujdosolt

Áldd meg Isten szép népemet
Adj hosszú éltehez őserőt
Viselje büszkén a magyar nevet
Múltját, jelenét és jövőt.

Az idézet:
Kölcsey Ferenc Himnusz c. verséből

Pánti Anna: Ősz

Lengyelne Török Erika:
Őszinte kérdés

Őszinteség. Létezik még?
Vagy sosem volt tán?
Mit annak gondoltam rég,
lehet, hogy csak délibáb?

Mikor s kivel
lehetek őszinte?
Nehogy azt gondolja,
mit mondok, azzal átverem!

Lehet-e másnak igaz a szó?
Lehet, hogy önmagával is csaló?
Amit érez, amit gondol,
biztosan az a való?

Ki dönti el a kétségemet?
Mit neked mondok mért hiszed el?
Mitől érzel úgy irántam,
hogy elfogadod, amit mondtam?

S én mitől szeretem
azt, mit te értem teszel?
Bárcsak eltűnne az értelem,
s őszinte maradna minden, amit érzek!

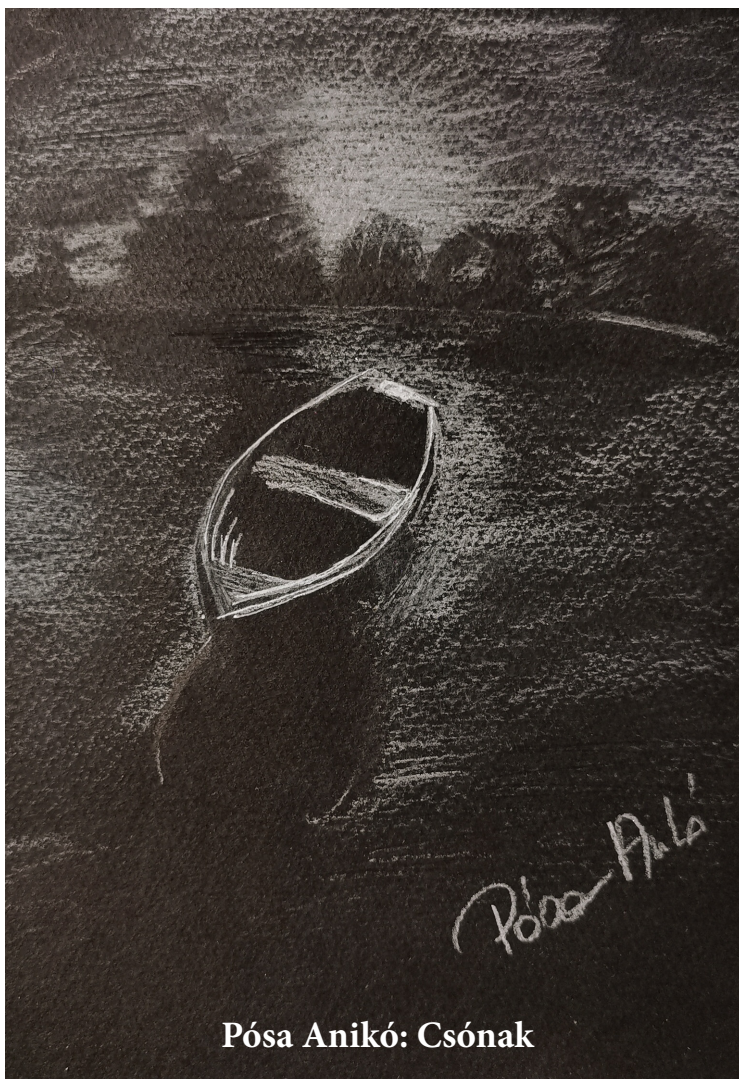
Szabó Ferenc: Erdőben

Én sohasem érzem egyedül magam,
Hogyha az erdőt magányosan járom,
Színes virágok, állatok, madarak,
Szívesen látnak, nekem ők barátok.

Láttak ők szomorún is, félni a végtől,
Láttak ők boldogan sírni, örülni,
Egy hazug világ perzselő tüzéből
Elgyötört szívemmel ide menekülni....

Éji neszekből ébredő hajnalon,
Altatót dúdoló csendes estéken,
Láttak ők, ahogy kutatva ballagok,
Egy álmodat őrülve, keresve őt régen.

Bejártam az erdőt, végig a nyomában,
Elsuhant előlem, el a messzeségbe,
Én azóta folyton az erdőt járom,
S egyszer rátalálok - úgyis utolérem!

Pósa Anikó: Csónak

Schafner Ágnes:
Lelked tükre

Lelked tükre úgy ragyog,
mint égen a csillagok,
néha sötét fellegek,
beborítják az eget.

Akkor talán szomorú,
lelkét eszi a nagy bú,
ígértem egy csillagot,
a tükörben meglátod.

Meglátod a lelkedet,
jobban ragyog fényesebb,
nincs is ennél szebb talán,
ragyog, virul csillogás.

Lelked képe úgy ragyog,
ahogy szíved mosolyog,
fénylik mint az aurád,
meg is látja nagy Világ.

Erdős Sándor:
Múltnak kútja

Künn állok a csendes utcán
nádfedeles házak előtt,
szelek súgnak kurtán-furcsán
a távoli hegyek fölött.

Csend uralja itt a tájat
visszaköszön ősi múltunk.
A jövő vihara várhat
régii nyűg, mi húzza hátunk.

Remény verte most itt fészket
táplálkozik rég volt múltból,
az idő lehányta kérgét
vizet szürcsöl ősi kútból.

Fekete Edit: Az én álomom

Az álom kapujában tétován állok.
Némán, lopakodva a csodájára járok.
Áttetsző fátylába sokszor kapaszkodtam,
Olykor világában messzire jutottam.

Itt hihetetlen boldog tudok lenni!
Itt a semmibe el is tudok veszni.
Az álom világában minden lehetek!
Tiszta hegyi folyóként csörgedezhetek.
Hegyoromként fenségesen meredezhetek.

Akár kismadárként vígan énekelhetek.
Akár vadvirágként tündökölhetek.
Akár lágy szellőként elrepülhetek.
Aztán két karjában újra gyermek lehetek.

Aztán mosolyában megfürödhetek.
Aztán szeretetében sütkérezhetek.
A világ kincseivel gazdálkodhatok.
A világ összes bűnére fátylat boríthatok.

Amit csak szeretnék mindent elérhetek!
Az álom képzelt szépségébe feledkezhetek.
Behunyom a szemem és csak álmodom.
Majd ha már mindent átváltoztattam,
Akkor majd újra kinyitom.

Iochom Zsolt: cipők, gyertyák, rózsák

elveszett a levél. búcsú nélkül
tört rám a magány. tövise szúr
rózsád rozsdá már. csendes otthon
lélek zugában fekete szemű éjszakán
velünk hullámszik az ősz
gyönyörű teher. szemed emléke
a verőfényben suttogom
ne félj - élni kell néha,
ha halni muszáj. gyalog jutsz el
a mennyországba
kóró-magány múltad a ma emlékezete
halálra ítélt életek kiket elnyelt a víztükre.
szemedben keresem a holnapot
s tovább adom mit kaphatok:
mert élni jó, élni kell,
mert élni érdemes!

Fu Jen-Li : Őszi szólamok

A ki nem mondott szavak, nem mindig hallgatagok,
beszédesek a gondolatok ...

Szemlesütve, kéz a kézben járnak a szólamok...
beszédesek a gondolatok...

Árnyékot vetnek a hétköznapiak,
nincs mi sarjadjon, nincsenek magok.

Ha máshol vagy és nem velem,
lelkedben alszik éneke.

Zöld köntöse kifakult a fáknak,
ködben bujkáló szelek lábujjhegyen járnak.

Bujkál az ősz, de tudja, hogy tarisznyájában ott a nyár,
a meleget és erőt adó napsugár!

Fázva gondolok múltira, nyárra, sétákra,
lelkem éhes - suttogásra, örömsírásra.

Jöjjön már a holnap, sietve robogjon...
szívünkről minden felhő eloszoljon !

Legyen bár holnap zápor, vagy csendes eső,
vagy tetőket, eget verdeső,

fontos felismerni és soha nem feledni,
hogy lelkünk napsütése tudjon nevetni!

Stefanic Alexander: Mi vagy nekem?

Holdfény, lágyan fodrozódó tó felszínén,
Napsugár, magas hegyek égbe nyúló gerincén;
Harmatcsepp, hullámszó fűtenger tetején,
Halkan csobogó patak, rétnak közepén.
Igazgyöngy, feneketlen óceán titokzatos mélyén,
Hópehely, fagyott padnak peremén;
Táncoló rózsaszirm szélörvény közepén,
Tarka szárnyú pillangó a Teremtő tenyerén.
Az utolsó lélegzet, az út végén.

Szedő Tibor: Levéltánc

Őszt kongat szívem,
lelkemben levéltánc.
Nyárfa kérgén perc
pulzusa lüktet.
Avarkupacban csend
hempereg,
eső szivárog az
elmúlás szeméből.

Idő károg bennem,
képzeletem szárnyat
növeszt.
Ősz éles karma,
bőrömbé marja a
fájdalmát.
Varjúcsőr homlokomra
stigmát vés.

Szaggatott sóhaj
szökik,
év halmazában
rekedt ősz.
Lét ajtaján
kopogtatok,
félíg kinyílik,
végül beránt a
huzat.

**Kanizsa József:
Hegedűhang**
(Vilmához)

A rózsánál is tisztább...
Ó mily tiszta illat
lengte be szobád...

Hang... Hegedűhang...
S a függönyön át ifjú
szél-legény berohant...

S azon kapom magam...
...forrón ölelsz
csókolod nyakam

...A szél-legény
nyugtázza szerelmünk
-elpihen a jegenyén

**Nagy-Kóré Mária:
Az utolsó levél**

Stefanic Alexander: Szavak bölcsője

Te vagy, kiért kezemet imára kulcsolom,
Kiért szívem húrjait dallamra hangolom.
Te vagy, kiért lelkemben szerelmes hangok szólnak,
Kinek csupán tekintetére is, haragom hullámai gyorsan elcsitulnak.

Te vagy, ki életem egyik legszebb ajándéka,
Kiért bármikor indulnék büszkén, akár százszor is a halálba.
Te vagy, kiért nap mint nap felkelek,
Kinek támogató szeretetért az égieknek, csak hálát rebeghetek!

Te vagy, ki megajándékozta az otthon melegével,
Ki legtöbbet adta nekem a szíved szeretetével.
Te vagy, ki sokszor fogta félelemtől remegő kezeimet,
Ki erőt és reményt sugározva mentette meg megannyiszor az életemet!

Te vagy, ki mindig a támaszom voltál,
Ki jóban is velem, de a bajban is kitartottál.
Te vagy a lelkem virágos kertje,
Ki lelkével az enyémet örökre megszelídítette!

Hermann Marika: ...ha...

Ölelj meg, ha kétely gyötri lelkem,
Szorítsd kezem, ha sajog fájó testem,
Vigasztalj, ha szívem bánat járja,
Varácsolj mosolyt szomorú orcámra.

Táncolj velem, ha boldogság hevít
Szállj velem, ha álmom magasba repít,
Ragyogj, ha versemet hozzád írom,
Kacagj, ha vidáman pengetem dalom.

Láss szépnek, ha gubancos a hajam,
Kövess, ha hegyről lefelé visz utam,
Biztass, ha reményem sűrű ködbe vész,
Szeretlek míg élek. Szeress, amíg élsz.

**Németh Nyiba Sándor:
Bepillantok a Mennybe**

Félénken bepillantok a mennybe,
Vájt fülemben csend az ismert mecset.
A büntelenségem jutalmat nyer.
Mi számít bűnnek majd, ki dönti el?

Vívódom eltörpült sejtjeimmal,
Magam elé öntöm érzéseimet.
Elfolyik a réseken az eszem.
Kiszakadt önmagamból a létem.

A Földre lehullott kétkedésem,
Összerakja elkorcsosult énem.
Néha a vad szóban van érzélem.
A lágyságban lapul a gyűlölet.

**Rozványi Dávid:
Ubi tu Gaius, ego Gaia! -
Faölelés**

Mikor egy fát átölelsz,
átölel az egész világ,
minden élő és minden anyag,
mert elmúlhatsz Te és elmúlik a fa,
egyszer elkopnak az üres szavak,
de megmarad a Föld, a Gaia,
mely Gaius párja örök nászban,
élő és holt egygé lesz e táncban,
örökké válsz a pillanatban.

Nagy-Köré Mária: Esős randevú

**Schafner Ágnes:
Édennek hívják**

Jázmin éjszakája,
rózsa illata száll,
dalolom énekem,
árad ölelésem.

Feléd űz, hajt a vágó,
érintsd meg a szívem,
szálljunk végtelenben,
egygyé válva ketten.

Szerelmem kertben él,
szívkert erről mesél,
vágyakról, csókokról,
ó bárcsak értenéd.

Paradicsom sziget,
kikötőnk ott vár ránk,
ahol minden pompás,
és Édennek hívják.

Orosz Zoltánné: Színház az élet

Az egész világ egy színpad,
Játszod a pódiumon szereped,
Kit engedsz magadhoz,
Miként lépsz, a választás a Tied!

Elhagyhatsz helyszíneket,
S kereshetsz fel újakat,
Adhatsz ki fontos szerepeket,
De lesz kiket elhagyhatsz...

Te választod meg a háttérret,
S nyújtod az érzelmeket..
Te leszel néha a sűgő,
Hisz olykor a távolban maradni a jó...

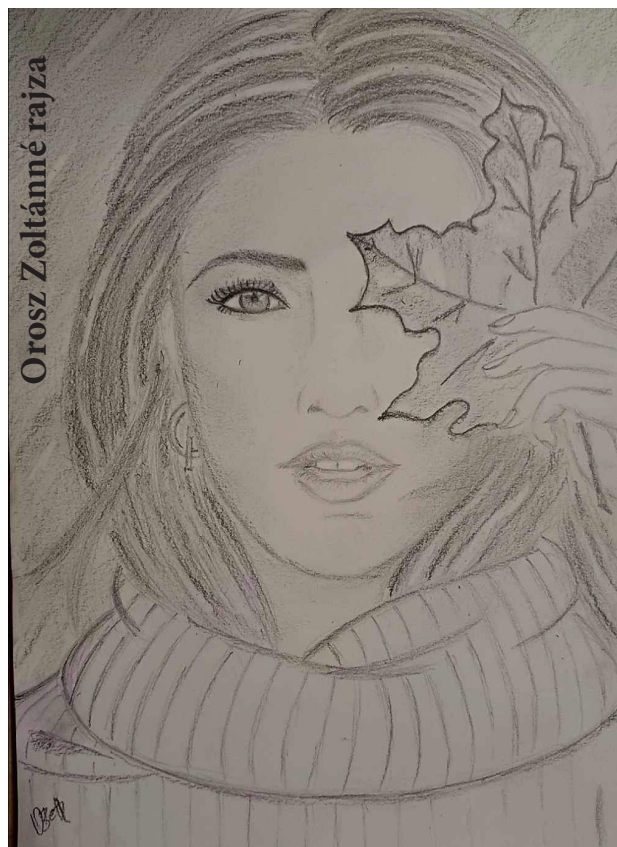
Te is tapsolsz majd, kacagsz nagyokat,
De néha drámába vált majd át a színdarab...
Lesz mikor törölnél egy-egy jelenetet,
Máskor újra élnél szépségeket.

Olykor vígjáték, olykor tragédia,
Isten a rendező, ő a darabod mentora..
Javígtatsz bukásokat, szelídíthetsz vihart,
Mit bensőd káosza igazán megkavart.

Lesznek időszakok, mikor leengednéd a függönyt,
De a távolból hallani fogod a csalódott fűttyőt!
Nem, nem komám, nem lehet még vége,
Oly sok felvonás van még a játékidődbe!

Nem játszottál igazán, ez még csak a próba,
Nem léptél nagyokat isteni vezényszóra!
Nem láttál még tapsot, igazi éljenző sikert,
Nem játszottál még eleget, katartikus tengert!

Hátra van még sok igazi csavar,
Mellyel a Mindenható csak jót akar.
Kiváló színésszé farag, a színdarabod hőségévé,
A darabod végén a szerep már csak a vastapsé!

Ambrus József: Szerver-gondolat

Most naplemente van fázik a tenger,
hitem párolog mint fehér gondolat,
lassul az átmenet, füstöl a szerver,
valami belőlem mindig kimarad.
Az emlékezés sokszor átmeneti,
új körforgás egymásba szakad,
a harmóniát testem megszereti,
- ha szépen bántanak a sugarak.
A galaxis forog, tele van nappal,
zománc-szemed nem tud védekezni,
kivárom az éjszakát tiszta aggyal,
amíg botorkál véredben a semmi.

Arcomba hullnak a csillagképek,
- a félelem titokban átsuhan,
földre zuhannak a szenvedések,
- és szétperreg az élet biztosan.
Nem tudom az éjszaka mit szerettem,
- az új csillagok vigyázban állnak,
milliárdnyi órát ragyognak felettem,
és megváltozott mosolya a nyárnak.

A gondolatból legtöbbször kilépek,
hajnal betemet, semmi sem marad,
mert a szavakban boldogan kiégek,
mint a szerver, a tömjénszagú harmat.

Lénárd Ágnes: Októberi töredékek

Ökörnyálon
háló-háton
utazó vándor.

Napsugár
szálába
kapaszkodó
őszi
révület.

Bágyadt
fényvilág,
tarka
színvarázs.

Színes
érzések,

vágyódó
szívek,

őszi
feltámadás.

Lénárd Ágnes: Ősz

Az ős eltanakodott. A cinke a piruló csipkebokrok tövében azt mondta, érzi a tollában az eljövő hideget. Igaz lehet, hogy ennyi volt a nyár? A fák lábainál már megjelentek a légyölő galócák, pedig nem kell azoknak már gomba ahhoz, hogy elhulljanak. A hajnali csípős órák megdermesztették szárnyaikat, s alétan fekszenek a lombok alatt. A hangyák egyre kevesebbet járnak a felszínen, kamráik rejtekén az utolsó szeptemberi falatokat is betárolták. A fűszálak még zöldek, de az öreg tölgy már eldobta gyermekeit. Néhány eltévedt seprencevirág fázósan karolja át sárga mellén a virágport. Igen. -gondolta az ős. Ennyi volt. Eljött az ősz...

Lénárd Ágnes: Tündérvilág

A láprét nyarat ünneplő növényeit a közöttük csörgedező apró patakocska táplálja. A sokszínű vadvirágok és szertelenül zöldellő fűszálak ölelésében a nap felmelegíti a csöppnyi tócsákat és a mocsaras földet. Naplemente után varázslat történik. A kristálytisztá levegőbe méltóságos lassúsággal belegomolyog a nappalról maradt langyos vizek párája. Kékre és zuzmó színűre festi az erdő fáit. A ködfoszlányok mögött talán őzek moccannak a távolban, a fehér tejhabokban pedig tündérek libbennek, táncolnak. A lég megtelik a cseppekben oldott nektárral, fűkalász és kakukkfű illatával, az öreg fenyők gyanta aromájával. Minden boldogító és bódító érzés benne van. A párolgás hűvös és simogató, a látvány és az érzés elbűvölő, időtlen. Ez maga a természet és a mindenség ölelése.

Erdős Sándor: Az ősz

Lassan ballagott az erdőn, réten át.
Szomorkásan köszöntötte a világ.
Ködköpenyébe burkolózva néz körbe.
Bokrok köszönnek rá a csendes ősze.

Megjött, a nyárra színes fátylat vetett.
Bús felhőkkel borítva be az eget.
Pillantása rozsdát vet a levélre.
Sárgás színek költöznek a vidékre.

Megrázza szép fejét a büszke tölgyfa.
Levéلكoszorúját földre hullajtva.
Meghajolva köszön az őszenek a nyár.
Eljött az idő, hogy ő távozzon már.

Csipkerózsa: Őszi remény

Kopár fák csúcsai az égre törnek,
Ködlepel áttetsző fátylát teríti,
Tarka avaragy búcsút int az őszenek.
Fájdalomteli könnycseppjeit hinti.

Rég elköszönt a forró tikkasztó nyár,
Pihen az elmúlás sűrű köntösben,
Ájult fakóságra lucskos hideg vár,
Bogyók gurulnak dérepte szőnyegen.

Még pislákolnak megbújt napsugarak,
Ágak reccsennek faoszlopok között,
Megdermedt csendben a lelkek alszanak,
Színek emléke szívekbe költözött.

A remény fakó könnyei hullanak,
„De él az Élet, s be gyönyörű Ősz jött..”

(Idézett sor: Ady Endre: Az Ősz dicsérete)

Nagy-Kóré Mária: Magányosan

Garajszki Istvánné: Szivárványszínű ősz

Itt van a langyos ősz, elmúlt a forró nyár,
Kellemes séta, a természet öle vár.
Létezik egy sétány itt a falu alatt,
Ott fogom megnézni, a nyárból mi maradt.

Nap tüze nem éget, már ereje nincsen,
Hús szellő kergeti kiszabadult tincsem.
Leveleket lenget, lekapja a fáról,
Billegve ér földet, elszakadt ágától.

Uralkodó színek a vörös és barna,
Narancsos az ágon, sötét földre hullva.
Van néhol még zöld is, ott játszik a sárga,
Szivárvány színei kerültek a tájra.

A lehullt avarban gázolok bokáig,
Természet játékát csodálom sokáig.
Az ősz színeinek csodás kavalkádja,
Majd beleszédülök ebbe a látványba!

Czibere Anita:
Aranyló természet suttogása

Aranyló sárgába öltözött
természet, lágy mosolyú,
szelíd fények,
az arcomhoz érnek.

Még ölébe vett a természet,
s aranylón bordó palástjával,
körülven terített, átadván
szelíden utolsó anyai mosolyát.

Mely már gyengülő fények,
ragyogásán át suttogott,
szelíden altató imát, s ölelő
karjában csend, béke honol.

Nézem a tájat, s érzem a
meghittséget sugárzó csendet,
szent imádat, e csendből ölel
át Ő a természet szíve engem.

Ölelése édes, reménységes,
szívemhez suttog: „Örökké veled vagyok”,
nem alszom, csak a fákat ringatom,
csak a tájat altatom.

Fehér dunyhát szöve rájuk,
alatta a nyár tüzét tartogatom,
hogy újra felébredjen, szerelmes
tüzével újra táncra keljen.

Aranyló mennyei pompával,
dicsfényben ragyogón,
örök szerelmes énekével,
imákat zengjen.

Imákat zengjen ragyogón,
áldásként pompázzon,
Fényével éltetvén mindent,
a megfakult világon.

Orosz Zoltánné: Őszapó

Zöld milliomm árnyalata uralkodik még,
Benne rejlik a nyár csókja.
De a korábban settenkedő éjben,
Ott lapul az Ősz békés mosolya.

Lassan lépdél, kezében varázsecset,
Egy suhintással alkot szebbnél szebbeket,
Arany, bordó megannyi csodás árnyalata,
A fák ruháit méltóságteljessé varázsolja.

Karjait lebbentve hűvösebb szelet indít,
Minek fuvallata költöző madarakat távozásra hív.
Hajnali ködbe burkolja megannyi színes alkotását,
Az ébredő nap sugara melegséggel vonja át...

Őszapó megpihenvén a dombra ereszkedik,
Tekintetéből megnyugtató derű sugallik..
Pihenj hát természet, egész nyáron ontottad kincsed,
Aludj hát békésen tavaszig, hisz megérdemled!

Imre Anna: Eső után

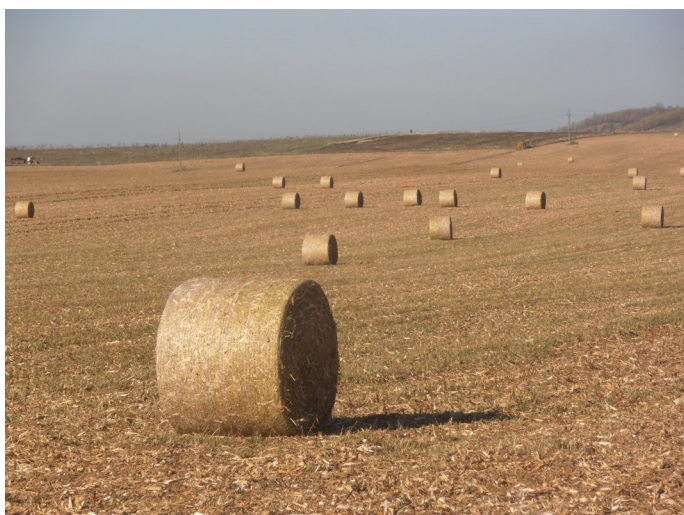

Szedő Tibor:
Őszt dalolnak a lélek húrjai

Falevelek lengve köpenyét
veszi magára az ős,
óvatlanul száraz
gallyba megbotlik.
Színeket kever a
természet festője.
Égbolt karnisán lóg a táj,
mint avarmintás
függöny az ablakon.

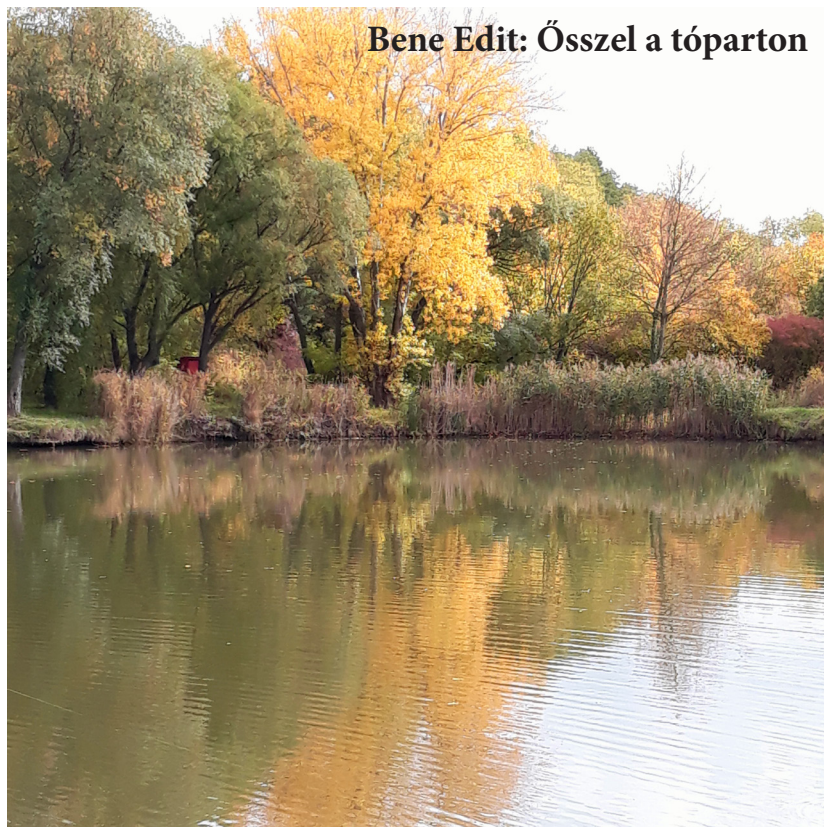
Mély árkok az ős homlokán,
benne csörgedező patak nyári
emlékekről mesél.
Csend ölében mohával
fedett kövek.
Távolban egy kis falu
lakosai duruzsolnak.

Markában tartja a Nap utolsó
sugarát az ős.
Szőlőlugas fürtjeivel
játsszik a pajkos szél.
Éhes mókus talált
diót dézsmál.
Harmatot ásít az
ébredő hajnal.
Pókhálón szétgurulnak az
álom gyöngyei,
mint fűágyon az
átlátszó esőcseppek.

Bene Edit: Aratás után

Bene Edit: Ősszel a tóparton

Glasz Mária: Fohász

Add Istenem, hogy szép legyen az ős,
A szirmát hullatott virág, a leveletlen fák,
Ne sirassák az elmúlt sok szép nyári
csodát.
Add Istenem, hogy ragyogjon még a
napsugár,
Tűnő álmaink után még ne legyen sötét és
kietlen az őszi táj.
Add Istenem, hogy szépen, csendesen
sétáljunk még,
a színes fák között és a réteken,
Hogy ősülő párunk velünk lépkedjen,
S hogy a szívünkben elmúljon a félelem.
Add Istenem, hogy újra és újra megérjük a
tavaszt, az új csodát,
Ahogy virágba borulnak a cseresznyefák.
Végül add, hogy szeressenek a gyerekeink az
unokák,
Akikért dolgoztunk sok éven át,
Hogy bennük éljünk tovább
Ha majd átlépjük az élet kapuját.

Lengyelne Török Erika:
Nehéz elengedés
 (Igaz történet alapján)

Ezer nyárral ezelőtt
 Tündérföldre költözött
 egy álnok, gonosz boszorkány.
 Titkolta valós szándékát.

Jóságot színlelt, vidámságot,
 napfényt varázsolt s ezer virágot.
 Megkedvelte mindenki őt,
 az álnok kígyót, a hízelkedőt.

Tündérország lakói
 szívükbe fogadták.
 A legkisebb tündérlányt
 kétség nélkül rábízták.

Vidáman telt a közös idő.
 A tündérlány csak nőttön-nőtt.
 Egyre szebb és okosabb lett.
 Előtte állt a szép jövő.

A boszorkány csak ármánykodott.
 A tündérlánynak taníttatott
 ezerféle varázslatot.
 A család csak ámuldozott.

A tündérlány jó diák volt.
 Mit egyszer látott, máris tudott.
 A boszorkány, ki féltékeny volt,
 az ifjú lányra haragudott.

Bosszúra vágyott, gonoszságra.
 Átkokat szórt a tündérlányra.
 Minden varázs, minden ige,
 lett a leány ellensége.

Beteg lett a tündérlányka.
 Összefogott a családja.
 Segítségért útra keltek,
 bejárták a hegyet-völgyet,
 de hiába kerestek,
 orvosságot nem leltek.

Szomorúan, fájó szívvel
 visszatértek Tündéerkertbe.
 A boszorkányt már nem találták,
 csak a gonoszsága nyomát.

Pósa Anikó alkotása

A tündérlányka erőtllenül,
 szótlánul csak aludt, feküdt.
 Ágya mellett hangtalan,
 kik szerették, csak szomorkodtak.

így telt el még néhány hét,
 lassan elmúlt minden remény.
 A gyógymódot nem lelték.
 Mit tehettek volna még?!

A szomorúság megbénított
 minden tettet, gondolatot.
 Elment a tündérlány.
 Minden fájdalmat itt hagyott.

Szerettei egy nyári napon
 összegyűltek a folyóparton.
 A leányt a habokra fektették,
 hullámok hátán útjára engedték.

Menj békével Kistündér!
 Szeretetünk végigkísér.
 Legyen nyugodt utazásod!
 Mi majd őrizzük az álmod!

Orosz Margit: Novemberi temetőben

Nagyanyám sírjánál merengek
ősi földön,
egy falusi, kis temetőben.

Őszi sárgába hajló bokrok
ágait nem nyesi le senki,
hagyják boldogan lélegezni,
nem zavarják halottak álmát.

Nagyanyám sírjánál merengek
ősi földön,
egy falusi, kis temetőben.

Öreganyám merengett egykor így
a kispadon csendesen ülve,
múltba néző szeme mesélte
elmúlt álmait, gyötrelmeit.

Nagyanyám sírjánál merengek
ősi földön,
egy falusi, kis temetőben.

Keveset szólt, nyelte könnyeit,
bántás maradékát söpörte,
redős homloka mögé rejtette,
feloldozta élő halottait.

Nagyanyám sírjánál merengek
ősi földön,
egy falusi, kis temetőben.

Magamba gyűjtöttem meséit
nyári vakációk idején,
holnapot abból építék én,
a történet új életre kel.

Nagyanyám sírjánál merengek
ősi földön,
egy falusi, kis temetőben.

Kórházból jöttem, megvárt engem,
szemében barna, apró lángok
égték, mint kis mécses-virágok
a novemberi temetőben.

Nagyanyám sírjánál merengek
ősi földön,
egy falusi, kis temetőben.

Néma hallgatása üzenet:
őseim földjén vagyok itthon,
őszi ágam nyeshetik titkon,
a sírokon új hajtások nőnek.

Szabó Józsefné: Égi kotta

Égi kotta volt a hold:
Pózna dróton lovagolt.
Először a "cét" célozta,
Majd tovább a "gét" uralta.

Énekeltem volna vele,
De bebújt egy öreg hegybe.
Dallam nélkül ment el ő,
Sírt utána az eső.

Dr. Török György gondolatai

Ezernyi mécses tündöklő fénye,
Ezernyi elmúlt életnek emléke.
Szívünknek vigaszt,
Békét és reményt
Talán csak az nyújt,
Hogy örökké lesz majd
Ki értünk is gyertyát gyújt.

**Hermann Marika:
Temetőben**

Virágok szirmán bánatkönny csillog,
Mécsesek fénye sóhajoktól remeg.
Mennyi szív, s mind megszűnt dobogni,
Örömet, s bánatot a föld befed.
Itt éltek Ők, s már örök hazában
Pihenik földi éltük terhét.
Gazdag, vagy szegény, bűnös, vagy jóságos,
Kit e Földi bolygó vendégül látott,
Mind távoznak egyszert.
Sírunkon a virág elhervad, a mécses kialszik,
S az időkérgén szertefoszló Emlékünk
Beleolvad az örökkévalóságba...

**Mártonné T: Áll egy kő
(TONI)**

A hartyáni temetőben áll egy kő
TONI felirattal, ez emlékkő.

Elmentél, itt hagytál minket,
Szívünk fájdalma hihetetlen.

Most is azt mondjuk! Hogy miért?
Az élet sajnós ilyen, ennyit ér!?

Csak gondolhatjuk, hogy mi is lenne,
Ha itt lennél velünk gyermekem!?

Sok minden másként történne,
Az biztos, hogy lovaink lennének!

De ez már csak egy álom marad,
Az elmúlt öt év a bizonyítéka.

Te, már máshol vagy, Csillag vagy az égen,
Kiséred utunk a segítséiddel,

Sok-sok emlék él a szívünkben.
Köszönjük NEKED a tetteidet!

Reméljük érzed Te is,
Hogy mi mennyire szerettünk.

Az emlékeink örökké élnek,
Szinte naponta említjük Nevedet.

Őrizzük az emlékeket örökre,
Bevésteünk Tégedet a szívünkbe!

Kísérje álmaidat a Jó Isten,
Találkozunk majd, fenn a Mennyben!

Isten veled, Gyermekem!
Tekints le ránk, szerettedre!

**Borosi Lászlóné:
Fák bűvöletében**

Amikor tél végén, ág hegyén
borzas lesz a barka,
s integet a tavasznak,
kedves nekem a barka.

Amikor virágba borul az akác,
levelén számolom:
Szeret, nem szeret, szívből, igazán!
Az akác a kedvenc fám.

Amikor édes illatát
viszi a szél a hársnak,
méhek raja szárnyal,
szeretem a hársat.

Amikor a nyár levelén
játszik a nyári szél,
tükrén csillog a fény,
szeretem a nyárfákat én.

Amikor látom a jegenyét,
ahogy sudáran tör az ég felé,
hátamat újra kihúzom én,
szeretem a jegenyét.

Amikor égerek vesznek körül,
szívem nyugodt, lelkem örül.
lényem béke járja át,
szeretem az égerfát.

Amikor terebély tölgyet látok,
bizony meg nem állom,
rögtön fáramászom.
A tölgyet szeretem igazán!

Amikor hús vizek mellett
füzek ága lengedez,
cirogatva becéz,
a füzeket is szeretem én.

Amikor susog a dús diófa,
s édes álmokat őriz a lombja,
tetején a rigó is dalolja:
Kedvencem a diófa.

Amikor gyümölcsét ontja,
alma és körte és szilva,
s baracknak csordul a leve,
szívem gyümölcsfákkal van tele.

Amikor potyog a gesztenye,
gyerekeknek nő a kedve,
minden edény tele vele,
akkor kedvencem a gesztenye.

Amikor erdő közepén járok,
a sok fától mást nem is látok.
Ujjongva lép a lábam,
szeretem mind, az erdei fákat!

Amikor ősszel hullnak a lombok,
avar zizeg talpam alatt,
hirtelen belefekszem, s felnézek.
A csupasz ágak is engem ígéznek.

Amikor karácsony eljő,
szobánkban áll a fenyő,
minden ága fénylő,
ó, milyen szép a fenyő!

Most született Ő, tudom.
Életét végiggondolom,
magam az Olajfák hegyére álmodom.
Az olajfákat szeretem nagyon.

Választani nem is tudok.
Míg a tudás fáját szomjazza eszem,
az Élet fáját keresi szemem,
mert nélküle árván epedezem.

S a fagyos télben minő csoda!
A pusztában áll a csipkefa.
Ágai vércseppekkel rakva,
ki hozzáér, tüskéivel marasztja.

Ha csak egyet választhatnák,
biztosan ezt választanám.
Az Úrra legjobban ez emlékeztet,
ki mindent, benne minden fát teremtett.

**Mitták Ferenc:
Gyóni Epres**

Túl a tavon, a Nagyvízen,
terült el az árnyas liget,
dús fák garmadája pihent,-
fogadott minden gyermeket.

Óriás fatörzsek álltak,
szép sorban határt vigyáztak;
az ágaikon mászkáltam, -
sok madárfészket találtam.

Mellettük Disznójárásban
a konda hús pocsolójában
hempergett a dagonyában,
tobzódott a meleg nyárban.

Amott meg Lőtér, Peszérék,
csábított a messzeségbe;
jártunk hosszában-széltében,
szüreteltünk egyvégtében:

volt dinnye, körte és alma,
vadszőlő, s cső-kukorica,-
apró tüzeink lobogtak,-
ételt sütöttünk magunknak.

Sokszor lógtunk az Epresben,
a fák gyümölcsöt termettek,
habzsoltuk a természetet,-
eggyé váltunk akkor vele.

Megfordult itt tán egykoron
költőnk, kire büszke vagyok,
ő is falunk szülötte volt,-
és lett értünk hősi halott.

Minap az Epresben jártam
múltat keresve kószáltam
a gyermekkorom nyomában,-
de már egy fát sem találtam.

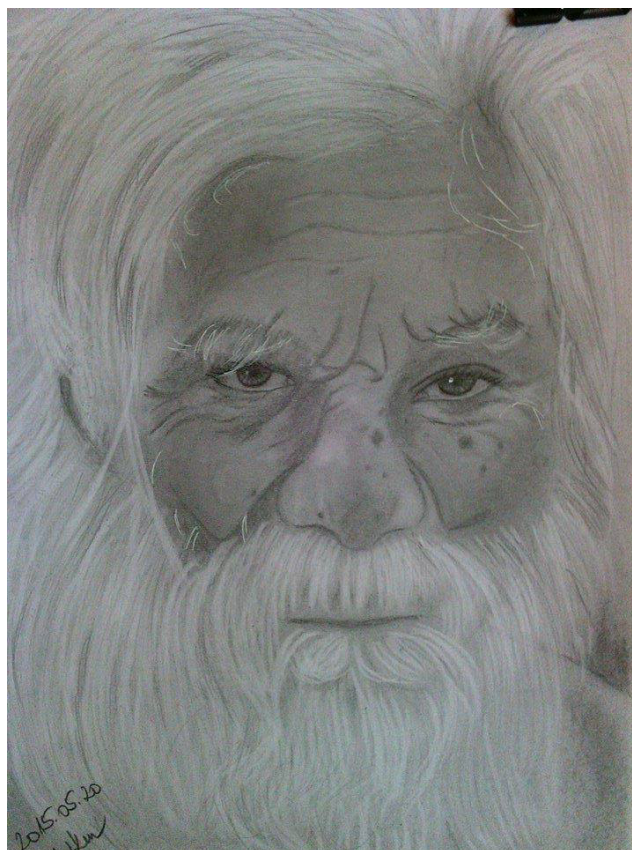
Németh Nyiba Sándor: Titokzatos jelek

Szél fújta levelek hömpölyögnek a nagy térben,
A kiszáradt makkok a felhőből esőt lesnek.
Korhadt, száraz ágat görget a lélekverő
A múltam sétáját újra járom, kínom megöl.

Nehezek lett a testem, erőtlén, kirekesztett.
Nem kerget senki, mégis menekülnék csendembe.
A fák gyökeréből tompa hangok dörömbölnek,
Az ismeretlen hangokban titokzatos jelek.

Balogh Zsuzsa: Az ősz gazdagsága

Csendesen jött, beköszöntött az ősz,
Botra támaszkodva, álldogál a csősz.
Szemével öleli a tájat,
Nézi, ahogy a juhász tereli a nyáját.
A szőlőfürtön darázs sereg,
A fákról sárga levél pereg.
Némán hullanak a semmibe,
Most öltözik minden színesbe.
Az elmúlás is milyen szép,
Pazar színekkel fest a Mindenség.
Rozsdavörös, sárga, barna,
Megérett a szilva, a körte, az alma.
Telik a puttony, telik a kosár,
Szorul a prés, musttal teli a pohár.
Az ősz oltalom, a munkáért jutalom,
Ez a legszentebb kölcsönös bizalom.
Bő termését nekünk adja,
Telik a pince, telik a kamra.
Bölcse ért a kalász, a napraforgó,
Az anyaföld előtt fejet hajtó.
Gurul a gesztenye, koppan a dió,
Munkát kíséri vidám nótaszó.
Burgonya, kukorica emberi kézre vár,
Mindenét odaadva búcsúzik a nyár.
Ködöt terít a tájra,
Könnyű fátylat a múlra.
Erőre kap, muzsikál a szél,
Hol hangosan, hol csendesebben zenél.
Leszedi a leveleket a fákról,
Felkapja, pörgeti, szinte táncol.
Lábunk elé teríti, hogy halkuljon a léptünk,
Hogy a természetre tisztelettel nézzünk.
Hiszen bármi rossz éri, soha fel nem adja,
Megtanít bennünket az alázatra.

Nagy-Köré Mária: Öregen

Glasz Mária: az ősz világa

Még fényesen süt néha a nap,
De meleget már csak ritkán ad.
Várakozik az ősz lassan, türelmesen.
A határ már letisztítva szépen,
Utoljára a szüret is meglegyen.

Aztán elkezd járni a táncát,
Előbb az összegyűjtött fellegeken,
Lejjebb ereszkedve a fa tetején,
Ropja élesen, félelmetesen.

Tőle hajladoznak a fák és nyári
ruhájukat lassan ledobják.
Ha már türelmetlen szélapó,
Jól megrázza aki nyársirató.

Majd megmustrál mindent figyelmesen,
körültekintően,
Az őszi avar ott legyen ahol kell,
A kis élőlények álma takarva legyen.

A takarításban is segít kemény seprűjével,
Aztán tisztára mos mindent esőjével,
Hogy a téli hófehér takaró alatt,
Tisztán, mélyen, csendesen aludhassanak.

Turányi Terézia fotója

**Tilingerné Gerlei Ilona:
Gólyamadár**

A Balaton partján
nádfedeles kis házikó tetején
sír egy gólya madár.
Odalett a párja, eltörött a szárnya,
hogymenjen ő nélküle a messzi Afrikába?

Lesz-e bátorsága átrepülni
hegyek, tengerek felett?
Lesz-e ereje elérni a túlsó partot,
vagy testét beborítják tajtékos hullámok?

Ne sírj, gólya madár, él még a remény,
repülj gyorsan el a nádas rejtekébe,
társad törött szárnyát
ott gyógyítgatja már egy öreg halász.

S mire lehullanak a fákról a levelek,
és zúzmara borítja a csupasz ágakat,
ti már messze jártok, túl a hegyeken,
s az óceán partján úgy pihentek meg,
mint messziről érkező, két fáradt idegen.

Turányi Terézia fotója

Orosz Margit: Ősz végén

Már alig hallatja hangját a mező,
mélyen hallgat az erdő, a láthatár,
dércsípte ágakra egy-egy madár száll,
fonnyadt bogycsok, száraz levél, gombaszár
nyújtózik álmosan a bokrok alján,
heverek én is elmúlás abroszán,
kést márt a hideg november hajnalán:
emlékekbe rejtem arcom, szemérmest,
a nappalok-éjszakák összeérnek.

Figula Csaba: Körforgás

Holdfény tör utat,
A magány sötét,
Viaszos vásznán.
A csend monoton,
Dobol egy odvas fa ágán.
Hol egykedvű bagoly,
Huhog a halált várván.
Csőrét olykor belemerítve,
Egy vergődő egér puha testibe.

Vajon mire gondol az egér,
Ha jön a halál csókja.
S tudja-e, hogy csupán,
Egy egyszerű vacsora?
Hogy élete önmagában kevés,
Ám egy egész része.
Lelke már nem számít,
A teste meg csak étel.

Útra kelt volna,
Ha tudja mi a vége?
Míg zsákmányért kutat,
S lecsap rá a végzet?
Megtette volna,
Ennek tudatában?
Vagy elbujdokolt volna,
Messze a világban?

Választ már nem kapunk,
Mert török is a csontja.
Éhes bagoly pedig,
Vígán falatozza.
Majd miután végzett,
Tolláskodik nyomban.
De azt nem is sejt,
Lassan ő jön majd a sorban...

N.Sebestyén Katalin: Megtépázva

Vad, bósz szél haraggal tombol,
fák ágait recsegve porba töri. Orkánerővel őrzöng,
mérgeben derékba tört fa törzsébe
villámtűzfolyam fáklyaként lobog.
Koromfekete, mélysötét felhők fényárban úsznak,
villámok cikáznak, csattognak, pusztító táncot jár fényük.
A vihar ordítva dübörög, ágyúdörejként rettegésben
tartva állatot és embert. Mindenható így jelzi haragját,
éles toporzékolással hívja fel a figyelmet.
Özönvízeső jéggel párosul, villámnyilak
éjsötétet nappallá világítják.
Tombol a vihar, villámzárpor hull alá,
az égbolt ezüstfüggönyében vágtazik ide-oda.
Orkánerejéből lassan alábbhagy,
vad morajjal odébbáll, repül, száguld,
s az özönvíz függönyt hátrahagyja.
Milliónyi esőcseppből folyó serdült, frissítő
felüdülést nyújtva emberre, állatra, természetre.
Elvonult a szélvihar, megszűnt a bosszúvágy,
követem a vihar vonalát, már itt kitombolta magát,
s holnap reggelre a Nap teljes fényében
izzó, tüzes csókot nyújt e megtépázott világra.

N. Sebestyén Katalin: Auróra-Borealis

Stefanic Alexander: Padon ülő angyal

Kihunyt csillagok hullanak az égből, s kihűlt hamu, az Úr tenyeréből;
A földet érintve pátoszként feljajdulnak, végre ítélt lelkek, sorra pusztulnak.
Színeveszett szemek mögött még néhány kósza gondolat, a tervezett sorsból, most lett kárhozat;
Megöregedett elme elfelejt minden szépet, remegő ujjak szorongatnak egy összegyűrt képet.

Bezárva, egy keret nélküli tükörbe,
haragot lehelni a kintől görcsbe
rándult ökölbe;

Lánkra vert emlékektől fuldokolva,
elengedve a vidámabb kort, a halált
áhítozva.

Tanácsot várni a néma semmitől,
búcsút inteni jövőtől és reménytől;
Az imént még tisztán érthető mondatok,
elvesznek a szélben, akár a megfakult arcok és hangok.

Az, ki nem is oly rég, utolsó falatját is odaadta volna, bárgyú mosollyal bámul most a távolba;
Egy angyal, ki átkozottak sorsán osztozik, porcelánná változott, s zavartságában kopogtatja a padot.
Hátha életre kel benne a rég elmúlt öreg tölgy lelke, s együtt távoznak a hívogató ismeretlenbe;
Hol kacagva fogadja őket az angyali kar, s nem köti lábukat többé a szilárd talaj.

Iochoom Zsolt: Jónás gyónása

A boldogságunk sokszor csak attól függ, hogy honnan indulunk, és hová érünk... Rég volt már számomra ekkora öröm meglátni azt az ütött-kopott várostáblát, mely jelzi: Szülővárosom... Hazazértem! Hazatértem... Egy jónási hetet töltöttem el nagyszüleimnél. Az itt töltött napok hetekké duzzadtak, hosszúak voltak a napok és az éjszakák. Csend és sötétség vett körül - nem az én világom. Túl csendes, túl nyugodt, túl idillikus. Egy kis lakatlan szigeten éreztem magam, amit még nem fertőzött meg a fejlett technológia. A rohanó mindennapokban sokszor vágyom a magányra és a csendre. Az én magányomra, az én csendemre. De nem vágyom mások hallgatását hallgatni. Évről évre partra vet itt a sors... kietlen föld és pusztaság. Nincs ivóvíz, elapadt minden forrás. Éget a nap, az utolsó fa gyökere is elsorvadt, nincs árnyék... Hova meneküljek? Két kőszikla magasodik az ég felé... porlad... az idő vasfoga beleharapott. Körülötte kavicsstenger, apró szilánkjai felsértik csupasz talpamat. Húsomban harapok: nem jajgatok. Azért sem! Gondolataim tutaján a szebb jövő vizeire evezek. Éjjel van. Fázom, vacogok... bogarak duruzsolnak a fejemben. Megőrülök! Egy

csillagot nézek az éj sötétjében. A legfényesebbet! Eltűnt... Hová lett? Mennydörgés... futótűzként jött a jégeső... vérig áztam. Lecsuktam a szemem. Mély sóhaj... Visszatartottam lélegzetemet. Még csak három nap! Kibírom... nincs más választásom. Nem tudom, mennyi időt voltam eszméletlen. Fáj minden porcikám. Minden szívdobbanás a lelkemet döngeti. - Nyiss ajtót! Lassan felállok. Péntek, 13... A homokba mosolyt rajzolok. Bár most még szenvedek, közel a megváltás... A hitem tart életben. Azt hiszem, még élek... Eltelt! Rám köszöntött a verőfényes vasárnap. Este van. Az égen szivárvány tündököl. Itthon vagyok... Lélegzem! - Az élet sója a szeretet! Az élet szép! Csak rövid... Ne vesztegesd el napjaidat reménytelen percekkel! Mert a remény hal meg utoljára... nem te! Te most élj, most szeress! Mert eljön az a nap, amikor el szeretnéd mondani, mennyire szeretsz, de én már rég látni se szeretnék... Mert eljön az a nap, amikor megölelnél engem, de én már rég eltaszítottalak magamtól. Mert eljön az a nap, és nem tudod sem az órát, sem a percet... Csak egy pillanat az egész életed! Ősz van, és az életbe is beleöszülünk. Menekülj Ninivéből!

Imre Anna: A határ

Szabó Ferenc: Öt évvel később

Egy kellemesen meleg júniusi vasárnap délután kart karba öltve sétálunk a kis csónakázótó partján. Jártunk már itt egyszer... Emlékezetes volt... Szakadt az eső és kellemetlen északi szél fújt... no nem ez volt emlékezetes, hanem a találkozásunk és az egymásnak suttogott szerelmes vallomások. Nagyon jó újra itt lenni... nagyon jó vele sétálni... Tudni azt, hogy itt van velem! Tudni azt, hogy szeret, és hogy bármikor, bármiben számíthatok rá! Igen, nagyon jó érzés szeretni...

- Emlékszel arra az öt évvel ezelőtti esős júniusi vasárnap délutánra? – kérdeztem. Amikor átadtam neked a díszes kis fadobozkát benne a verssel?

- Igen! Hogy is felejthetném el azt a csodálatos délutánt! - felelte enyhén fátyolos hangon. Teljesen bőrig áztunk, de megérte! Nekem adtad szíved egy parányi darabját!

- Én sem fogom elfelejteni soha! Azon a napon egy új élet kezdődött számomra... Kaptam... Kaptunk a sorstól egy utolsó szép ajándékot!

- Igen! Nagyon megérdemeltük – rebegte alig hallhatóan. Mindketten nagyon megérdemeltük...

- Szép ez a hely... Tudod mit? – súgtam a fülébe, miközben átöleltem. Ül le a platánfa alatt, én pedig lerajzolok.

Kedves mosoly jelent meg arcán. Szerette, ha rajzolok, rajzolom. Én is szeretem... Rajzolni is! Rendkívül hálás modell... Amíg kényelmesen elhelyezkedett a fűben, elővettem válltáskámból a mindig nálam lévő rajzlaptömböt és a ceruzákat. Szeretem őt rajzolni, hiszen arca mindig mosolygós, nevetős... Nem is emlékszem rá, láttam-e valaha szomorúnak... A körvonalakat gyorsan felvázolom, a részletekre már egy kicsit több idő fog elmenni. Munka közben mindig megfigyelem testtartását, rezdüléseit. Szerintem lassan már emlékezetből is le tudnám rajzolni. És közben gondolkodom, legfőképp a múlton, rajtunk, azon hogy mi és miért történt velünk. Egy ilyen találkozás után valószínűleg sokan gondolják, hogy a véletlenek furcsa összjátéka, de szerintem ez nem így van... Nincsenek véletlenek! Mint ahogy egy régi dalban is benne van "Nekünk találkozni kellett, valahol, valamikor"... Egészen gyorsan haladok a rajzzal, A forma kész, már csak árnyékolni kell. Kezem szinte automatikusan teszi a dolgát, közben figyelem őt és gondolkodom. Mi fogott

Fokné Borbély Marianna alkotása

meg benne, mivel varázsolt el? Erre a válasz azért eléggé egyszerű: nyugalma, megnyerő kedvessége, örökös vidámsága, tudása és műveltsége, szóval minden... hihetetlenül hangzik, de nem lehet vele összeveszni. Ezt nem azért írtam le, mintha anynyira hiányozna a veszekedés, csak a tényszerűség kedvéért. Akárhányszor rá gondolok, mint most rajzolás közben is, fülemben csengenek az együtt elszavalt sorok: „Én nem tudom mi ez, de érezem, / Hogy megszépült megint az életem...”. És ez a valóságban is így van. Amióta ismerem, minden megváltozott... Mindent megváltoztatott... Újra teljesen kinyíltam, rengeteget mosolygok és nevetek... Leomlottak a magam köré emelt védőfalak, megint kezdek megbízni az emberekben, és szerencsére vannak barátaim is. És ami a legfontosabb, életem delén túl végre rám köszönt a szerelem! És most boldog vagyok... vele, kéz a kézben, együtt.... Örökre!

Mindjárt készen van a rajz. Már csak ajkának pajkos mosolyát kell megörökíteni. Közben egy újabb verssor cseng a fülemben: "Szavaid selyme szíven simogat"... Még egyszer megnézem a rajzot, tökéletes! Mielőtt átadom neki, gyorsan megfordítom, és a lap hátuljára lejegyzem egy rövidke versemet.

- Gyere, angyalom! Készen vagyok, nézd meg.
Na, hogy tetszik?
- Húha! Gyönyörű! A valóságban is ennyire szép
vagyok? – kérdezte gyengéden. Nem túlzás ez egy
kicsit?
- Nem! Egyáltalán nem túlzás, mert nagyon sze-
retlek! De nézd meg a hátoldalát is, van ott még
egy kis meglepetés....
Megfordította a lapot, és csillogó szemekkel hal-
kan elkezdte olvasni:

Szabó Ferenc: Miért írom?

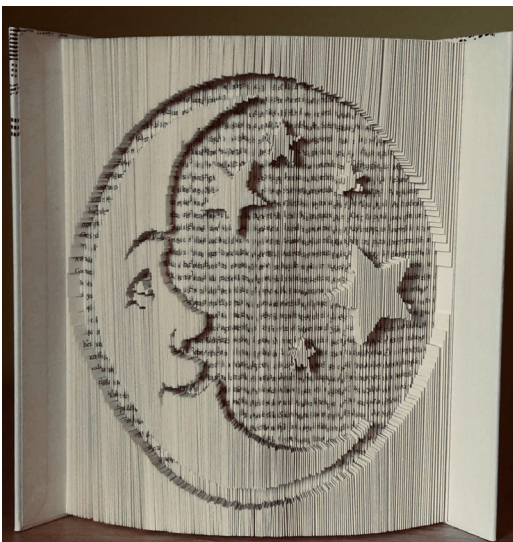
Kíváncsi vagy? mikor néha
Versbe írom érzelmeim,
Hogy mi lehet, mi írni késztet,
Hogy minő ihlet ült kezemre?

Arcod édes pirossága,
Kék szemednek ragyogása,
Ajkad szelíd mosolygása
Készít engem versírásra.

És ha bánatomban szívem
Bármi boldogságot érez,
Hogy miért írom azt is versbe?
Hát nem tudod, drágaságom?

Már nem a dicső hírnév vágya,
Annyi csak, hogy szárnyalhassak,
Ott lebegjek körülöttem
S lelked úgy is ölelhessem.

- Köszönöm szépen! – rebeget enyhén reszkető,
mégis boldog hangon. Hálásan köszönöm neked!
Mindent köszönök...

Soós-Gyórfy Katalin könyvszobor
alkotása

Fokkné Borbély Marianna alkotása

Pósa Anikó grafikája

Bene Edit: Az ősz esszenciája

Drága jó nagyszüleim Zalai-dombságon lévő szőlőültetvénye egész évben adott munkát, megélhetést a család számára. A szőlőt a rügyfakadástól a lombhullásig gondozták: trágyázták, metszették, venyigézték, permetezték, kacsozták, kötözték... Aprócska gyermek voltam, néha kivittek testvéremmel a határba. Amíg felmenőim dolgoztak, addig kóricáltam a sorok között, bogarásztam, nővéremmel és húgommal bujkáltunk, verekedtünk, amikor elfáradtunk, elnyúltunk a telek melletti füvesen, időnként nyafogva felmenőim idegeit borzolgattam.

A szüret összetett munka volt, mindenkinek megvolt a maga szerepe. A sok fárasztó gondoskodás meghozta gyümölcsét, a napfénytől duzzadtak, színesedtek az apró zöld szemek. A lugasokon, tőkéken csüggték a szép fehér, lédú, lilás, kék fürtök. Megérkezett az édes ősz, hullott a szilva, érett az alma, körte. Teli várakozással eljött a várva-várt pillanat, Szent Mihály napján megkezdődött a szüret. Előtte a pincében rendet raktak, mindent kilötyköltek, előkészítették a hordókat, a nagy kádat, a puttonyokat, metszéshez a kacorokat. Kora reggel a birtokon gyülekeztek a nagyszülők, szüleink és a közvetlen hozzátartozók, valamint mi, gyerekek. Nagyapám a felnőttet kupica pálinkával köszöntötte. Mondta:

- Adjon Isten szép napot, bőséggel a hordókba bort! Erőt, egészséget, munkára fel!

A fehérség beállt a kordonokhoz, és a tőkéről a metszőkésekkal jókedvűen nyisszantották a fürtöket. Ugratták egymást, pletykáltak, röhécseltek, a hímnemre bazsalyogtak. Mi, gyerkőcök körülöttük sertepertéltünk. A férfiak tele puttonyokból darálóba borogatták a szőlőt. Nyikorgott a masina, folyt az összezúzott gyümölcs, duzzadt a dézsa, onnan átmerték a zúzalékot a présbe. Minden húzásnál csorgott, folydogált a must a vödörbe. Legizgalmasabb szakasza a napnak a fokolás volt. Ahol csak lehetett, mindenütt lábatlankodtam.

Laci bátyám nagybátyámhoz: Ferikém! Ez igen szép mennyiség! Milyen borunk lesz az idén? Kell-e a mustba pétisó?

Állandóan járt a cserfes szám. Rögtönöztem:

- Apucikámék a kukorica és a zöldségek mellé szórnak tavasszal pétisót, hogy szebb legyen a termés. Ez a must nem fog nőni.

- Laci bátyus! Hogy lehet száraz a bor, hiszen az folyadék?

Feri bátyám kortyingatott a frissen préselt léből, majd hirtelen futásnak eredt.

- Most hová szalad, bátyus?

Laci bátyám hahotázott, s mondta:

- Ring a hasa.

- Hogyan ring? Az nem hinta.

- Csöppségem! Tudd, sokat ivott a mustból, és az meghajtotta.

- Annak nincs is ostora – feleltem.

Megsimogatta a bukcsimat.

-Eleget fecsegtél. Szaladj a nagyidhoz, azt is boldogítsd egy kicsit!

Amikor végeztek a nagyobb munkákkal, körülültük az asztalt,

fogyott a finom gulyás, és mellé dukált a finom, édes, igazi túrós béles. Az óbor kitűnően javította a kedélyeket, ment a mókázás, „erezd el a hajamat.” Skandálták:

- Aki bort iszik, azt a temetőbe nem viszik. Énekelgettek, egymást ugratták, idézgettek:

„A bor és az édes szerelem

Két nagy földi jó,

De csak úgy, ha a szerelem új,

A bor pedig ó.”

Édesapám is közbeszólt: „A nők olyanok, mint a jó bor: az idő csak tökéletesíti őket.”

Meddig tartott a mulatozás, nem emlékszem, mivel ágyba dugtak minket.

Szüret után elhalkult a pince környéke. Megpihent a prés, bódított a mustszag, forrt, bugyogott a hordókban a must csendesen. Abban az évben is jó minőségű és mennyiségű borral voltak tele a hordók.

Nagy-Kóré Mária: Csendélet

Rozványi Dávid: Kávémésék - A drótkislány szemébe nézve

A férfi és a nő már órák óta úton voltak, de nem akaródzott pihenniük: még hosszú autózás várt rájuk hazáig. A férfi - szíve szerint - nem pazarolta volna az időt, de nem mert ellentmondani az asszonynak, így elfogadta, hogy menet közben ebédeljenek meg: a nő apró falatokra törte az előző napi maradékokat, és a sofőr szájába adta. A finom hazai kalács, a Ferdinánd hamar lecsúszott, de a kétnapos kifli már nehezebben, az asszony szigorú pillantását látva azonban szó nélkül lenyelte. Igaz, közben a szemével kutatta, hol állhatnának meg. Éppen elértek egy városka főterére, amikor a férfi félreállt és kijelentette:

- Szomjas vagyok.

- Bezzeg a Ferdinándra nem voltál szomjas, csak a kiflire! - szidta le nevetve a nő. - Kérsz egy kortyot?

- Inkább egy fagyit választanék. Amúgy sem ártana kicsit megmozgatni a tagjainkat.

A városka főtere néptelen volt, de a fagyizó működött. A nő egy gombóc csokit kért, a férfi meg egy energiaital ízűt. Tudta, hogy a másik nem szereti, ha ilyen lötytyel mérgezi magát, de legalább az illúzióit meg akarta őrizni: az elsőt, hogy ha pocsek az íze, akkor biztos használ

a fáradtság ellen, a másikat, hogy még megvan a szabad akarata. A fagyik meglepően finomak voltak, s hogy rendbe szedjék elmacskásodott izmaikat, sétálgatni kezdtek.

- Szép hely - nézett körbe a nő.

- Különleges - bólintott a férfi. - Rendezett, szép, van gazdája, olyan, ahol jó lehet élni. Mégis, furcsa. Nézd meg a fordított templomot!

A templom kapuja szokatlan módon a tornyával átellenben volt, ráadásul a magasabb templomhajót és a tornyot az alacsonyabb szentély kötötte össze.

- Hol vagyunk? - kérdezte az asszony. - Nem néztem a térképet.

- Tudom, ez volt a feltételed: elmehetünk, csak ne kelljen vezetned, se navigálnod. Egyébként Kis-

kunmaján - mutatott a szelfi-felirat felé.

Ha a város különleges volt, a felirat már egyedi: míg máshol rikítóan tarka műanyag betűkkel szokás kiírni a településnevet, itt drótköböl formálták meg. A hatalmas „MAJSA” felirat mellett szinte elbújt a „Kiskun” jelző, s az egészet egy kislány alak zárta le. Az asszony rámosolyodott a férfir:

- Ül le oda!

- Miért?

- Nézd, nagyon hosszú volt ez az út. Te azt szoktad mondani, hogy küldetés, én azt, hogy feladat, de mindegy is, mert mind a kettő olyan felnőtt dolog, pedig lehet, hogy csak illúzió, hogy

van értelme. Szeretem benned, hogy férfimódra mindig pontosan megtervezed az útjainkat, hogy mikor álljunk meg, miket nézzünk meg, hogy hol együnk... Szeretem benned, hogy melletted biztonságban érezhetem magam, hogy rád bízhatom magam, de szeretném, ha kicsit kilépnél a férfiszerepből, és újra az a kislány lennél, aki rá tud csodálkozni a dolgokra. Ül le a kislánnyal szemben, nézz a szemébe, és mondd el, hogy mit látsz!

A férfi engedelmeskedett, s hogy jobban lásson, feltolta a homlokára a szemüvegét, pont azzal a mozdulattal, mint a drótkislány.

- Olyan rendetlen ez a szobor, mégis összeáll.

- Mit látsz még?

- Mintha a szél kócolná a haját... Mint a tiedet, amit nagyon szeretek.

- No smúz! Most csak a szobrot nézd! Mit látsz benne?

- Nem tudom... Inkább csak érzem, hogy szép. A rendetlenség renddé vált össze. És látom a kislány arcát is. Ilyen kislány lehettél te is. Ha kisfiú lennék, akkor talán játszani hívnálak.

- Mire gondolsz?

- Hogy jó lenne újra gyerekek lenni. Hogy tényleg szeretnék kilépni a férfiszerepből, és játszani az életet.

A nő elővette a mobilját, és lefotózta a kisfiúvá igézett férfit.

- Csak, hogy ne felejtse el a nagy felnőttiségben, hogy időnként nem árt megállni és rácsodálkozni a világra. És ha a világban felfedezed a csodát, akkor magadban is megtalálod. Kéred a maradék csokifagyimat?

- Igenis, tanító néni, kérem!

A férfi és a nő visszaindult a kocsihoz, és tudták: ide még vissza fognak térni egy szép nyári estén. Vissza fognak térni régi önmagukhoz.

Aradi Manyi horgolt táskái

Kovácsné Rigó Márti alkotása

Mandrikné Ferge Annamária: Libák

Batuskáné Kiss Katalin: Az emlék örök

A történet, amit megosztok veled, közel 50 évvel ezelőtt kezdődött, és mindössze pár hónapja ért szomorú véget.

Valós, megtörtént dolgokról/eseményekről írok, mert aki megosztotta velem – nevezzük K.-nak –, bizalmas, gyermekkori barátnőm volt, jóbanrosszban kitartottunk egymás mellett, nem voltak titkaink. Rá emlékezve – aki azóta már az égiek országútját járja – írom e sorokat, remélve, hogy az én lelkem is megkönnyebbül az elvesztése miatt.

Őszinte, szívbéli barátságunk egészen 18 éves korunkig kitartott, mindaddig, amíg sikeresen leérettségiztünk. Ekkor elváltak útjaink, ő megtalálta élete párját, s eddigi közös lakóhelyunktől messze költözött. Kezdetben gyakran váltottunk levelet, továbbra is követtük egymás sorsának alakulását, aztán egyre ritkábban írt, végül még az a pár levél, telefonhívás is elmaradt. Egy darabig kerestem magamban az okát, vajon mit ronthattam/ronthattunk el, aztán megbékéltem a helyzettel, elfogadtam, hogy vannak az életben fontosabb dolgok annál, minthogy egy ifjúkori barátságot évtizedekig ápoljunk. Nem mindenkinek fontos ez.

Azon a napon hangulatos, kora őszi este volt, a nap lassan alábukott a távoli horizonton. Eszembe jutottak régi kedves barátaim, barátnőim; a távolba szakadt ismerőseimre gondoltam, vajon mi lehet most velük? Kint hűsöltem a csüngő, illatos virágokkal díszített teraszon, és szemem az udvarban lévő, buján zöldellő, örökzöldekkel beültetett sziklakertet bámulta. Nem tudtam betelni a látvánnyal! Annyira szép és üde volt! Az én kezem munkáját dicséri.

Egyszer csak bent az asztalon megcsörrent a telefonom, befutottam és gyorsan felkaptam a kagylót. A hang hallatán szinte földbe gyökerezett a lábam a meglepődéstől: azonnal felismertem, K. volt a vonal végén. Ennyi sok év után! Sírt, zokogott, s rögtön tudtam, hogy valami komoly baj történt, ezt érezni, hallani lehetett a hangjából. Megtörtén és el-elcsukló hangon kezdett mesélni az eltelt évek megpróbáltatásairól, örömeiről, nehézségeiről, de én szinte mindvégig azt éreztem, hogy semmit sem bánt meg, és sikerült megbirkóznia a sorstól kapott buktatókkal.

Turányi Terézia: Utak találkozás

Csak úgy ömlöttek belőle a szavak!

–„Tudod, végtelenül boldog voltam a párommal, meg voltam győződve, hogy halálomig szeretni fogom. A boldogság az csak van, és ha a Teremtő egyáltalán létezik, azt kértem, hogy ez az érzés soha ne érjen véget – mondta. Megépítettük a közös kis fészkünket, amelynek bejárata fölé ő készítette el a fából faragott, lapos kis nyírfa törzsbe vésett feliratot: *Imád-Lak*. Nem lehetett nem elolvasni. Naponta, ahányszor átlépek a házunk küszöbét, mindig átéltem azt a pillanatot, amikor közös életünk elkezdődött... Boldog voltam, a kis lakba sorra érkeztek a szerelmünkből született gyermekek, úgy, ahogyan elterveztük: két fiú és egy lány. Azóta már ők is a maguk útját járják, boldogok, egészségesek, szép családot alapítottak... - Gyönyörűek az unokáim! – emelte fel kissé a hangját. Majd némi szünet után újra elcsukló hangja zokogásba fordult, de erőt vett magán, és így folytatta: - Sajnos, az addigi boldogságunkat, amiről én azt hittem, hogy sosem lehet vége, úgy 2 évvel ezelőtt, egy váratlan és lesújtó hír törte meg. Nem hittem a szememnek, amikor elolvastam a párom orvosi leletén lévő diagnózist, amelynek

súlyosságát képfelvételek is igazolták. Mindketten tudtuk a szomorú folytatást, ami pár hónap múltán be is következett... Magamra maradtam, és ebben a hosszú magányban pokoli nehéz volt feldolgozni a történeteket. Ami szépet és jót kaptam tőle, azt a sors mind visszavette, nem maradt más, csak az emlék. De azt megőrzöm örökre, amíg élek...! Kis szünet után, megtört, búnbánó hangon folytatta:

- Bocsáss meg, hogy évekig nem adtam hírt magamról. És most egyszerre rád zúdítom ezt a hatalmas bánatot! De biztos megérted, hiszen kamaszként is megosztottuk minden titkunkat, a kettőnket ért örömeiket, csalódásokat, bánatunkat. Ki tudja, meddig élek, és nem akarok úgy elmenni, hogy nem osztom meg veled ezt a történetet... Megtaláltam a leveleket, amiket egymásnak írtunk, azóta is újra és újra olvasom valamennyit. Mindegyikben ott van a vallomása, hogy mennyire szeret. Ezekben a levelekben újra átélem az egész életünket, mert bennük van feketén-fehéren. És a segítségükkel próbálok visszatérni a régi, boldog életemhez, ha ez egyáltalán lehetséges. Vajon sikerülhet egyszer? Tartogat még nekem egy kis örömet az élet?"

Itt már éreztem a hangján, hogy benne van még a remény. Hiszen tudjuk: a remény hal meg utoljára. Majd megköszönte, hogy elmondhatta, és csendesen letette a kagylót, melynek hallottam a lassú, halk kattánását. Döbbenet álltam az ablak előtt, és még mindig az őszi félhomályt bámultam. Nem tudom, milyen hosszú volt ez a beszélgetés, csak azt vettem észre, hogy lassan peregtek a könnyeim, a részvét, az együttérzés, a szomorúságom könnyei. Tudtam, hogy akkor régen nagyon szerette. Vajon képes lesz újakezdeni? Szívem mélyén őszintén kívántam neki, hogy találjon rá a boldogság, mert megérdemli.

Telt-múlt az idő, néhány hónappal K. telefonja után egyik nap táviratot hozott a postás. Furcsa volt, mert szombaton nem jár a kézbesítő. De a távirattal kivételt tettek, K. lányától jött a hír: édesanyja örökre elbúcsúzott a földi világtól. K. itt hagyott mindnyájunkat, engem is. Az Imád-Lak immár üresen áll abban a távoli városkában, ahol oly boldogan élte életét, ameddig lehetett.

Így hát végleg lezárult számomra is ez a közel hat évtized, s nemcsak egy életnek, hanem a gyermekkori és tinibarátságnak is vége lett. De az emlék, ami K.-hoz kötött, nekem is örökre megmarad.

Medit festmények

Cserna Ferenc: Kutyaáját

Az alábbi történet való igaz, aktív részese voltam. Az elmúlt évek során többféle változatban hallottam vissza, elmondom hát a hiteles történetet.

Megjegyzem, nem erre a tettemre vagyok a legbüszkébb, amit a munkám során elkövettem! Bár a Jó Isten kifürkészhetetlen akaratából az eset szerencsés fordulatot vett! De ne szaladjunk a történet végére!

A múlt században történt az eset (1971). Én voltam a menetvezető a mozgóposta kocsiban. Abban az időben élő állatokat is szállított a posta, speciális feltételek betartása mellett. Történt, hogy a mozgópostában, egy előírásnak megfelelően kialakított ketrecben szállítottunk egy kb. 3-4 hónapos németjuhász kiskutyát. Mivel az nagyon barátságosan nézett ránk, farkcsóválással jelezte barátkozási szándékát, kiengedtük a ketrecből. Enni, inni adtunk neki, amiért az hálából végignyalta az összes simogató kezét. A csomagot a végállomáson kellett volna leadni. Nem is történt semmi hiba, a kutya ott sétált körülöttünk. A baj akkor következett be, amikor az egyik állomáson csomagleadás végett kinyitottuk az ajtót. A kiskutya - számunkra érthetetlen okból - hirtelen kiugrott a földre és elfutott, mintha megijedt volna. Semmi esélyünk nem volt megfogni. A vonat viszont indult, és ment tovább velünk együtt, immár kutya nélkül. Sokáig törtük a fejünket, hogy mitévők legyünk. Jobb ötletünk nem volt, felvettünk egy jegyzőkönyvet azzal, hogy az eb elpusztult.

Délután jöttünk visszafelé. Útközben volt egy feltehető megálló. Ez a vonat itt nem szokott megállni. Most a szemafor ismeretlen okok miatt megállította. Közvetlen a mozgóposta ajtaja előtt egy vöröses szőrű, erősen korcs eb állt. Pillanatnyi ötlettől vezérelve dobtam neki egy kis darab kenyeret, amelyet elfogadott, és láthatóan várta a következőt.

Vagonunk közvetlenül a mozdony után volt sorolva, szóltam a mozdonyvezetőnek, hogy ne induljon el addig, amíg meg nem fogtuk a kutyát. Kacor nevű kollégám és én leszálltunk egy-egy darab kenyérral a kezünkben. Másik két kollégám a ketrecet készítette az ajtóhoz. Meglepően könnyen megfogtuk az ebet. Éppen időben, mert a szemafor szabad jelzésre váltott. Nagyon éhes volt szegény kutya! Miután a ketrecbe került, bőségesen megettük, megittattuk. Most már nyugodt

szívvvel továbbíthattuk a csomagot, mivel a tartalma -1 db eb - hiánytalanul megvolt.

Az eset híre természetesen szárnyra kelt, de mivel nem volt reklamáció, a főnökeink értetlen fejszoválásán kívül más büntetést nem kaptunk.

Sok-sok év telt el a fenti eset óta. Már el is felejtettem, amikor vállalati szervezésben egy kétnapos „szakmai fejtágító” utáni baráti beszélgetés során hallottam a történetet a szomszéd asztal felől erősen „kifordítva”. Bemutakoztam és megkérdeztem: akarják-e a hiteles történetet hallani?

Hát persze, hogy akarták!

Tizenöt kíváncsi szempár szegeződött rám. A valóságnak megfelelően mondtam el a fent leírt történetet. Amikor befejeztem, némi kommentet fűztek hozzá innen is, onnan is. Volt, akinek tetszett a találékonyságunk, volt, aki nemtetszésének adott hangot.

Ekkor szólalt meg az asztalunknál ülő K. Józsi barátom, vidéken dolgozó kollégám.

Elmondta, a csomag címzettje éppen az ő keresztapja volt. Amikor megkapta a csomagot, a sógorával - aki a feladó volt - összeveszett. Akkor éppen nem volt kutya a háznál, ez meg olyan kedvesen tudott nézni! Megtartották. Nagyon jól bevált házőrzőnek. A szőre után a Vöri nevet kapta. Az elkóborolt háziállatokat rendre hazaterelte, ha idegen közelített a kapu felé, azt hangos ugatással jelezte. Fél év múlva a sógorával is kibékült. Annyira megkedvelték Vörit, hogy szinte családtagnak számított. Tizennégy év múlva el kellett altatni, mert már nagyon beteg volt. A keresztapja sírva ásta neki a gödröt a kert végébe. Egy gránitlap jelzi, hogy ott van Vöri elhantolva.

N. Sebestyén Katalin: Naplemente

Németh Sándor: Emlékeim...

Az alábbi történetet részben átéltem, részben mende mondákra építve mesélem el.

1956-ban még kiskamasz voltam, 12 éves, ekkor az ember már megért bizonyos dolgokat, a gyermek értelme nyiladozik, de összefüggésében még nem látja, nem tudja az eseményeket egymásba kapcsolni.

Salgótarjánban laktunk, ahol még élt a munkások összefogása. Az október 23-ai eseményeket csupán rádióból hallottuk, mivel újságok vidéken nem jelentek meg, más hírközlési eszköz nem volt még ebben az időben. A budapesti forradalom hatására a szovjet emlékművet ledöntötték, és a gyárakban, üzemekben csupán a legfontosabb fenntartási munkák folytak. A város csendes napjait élte, figyelve a forradalmi eseményeket. Novemberben megérkeztek a szovjet csapatok Salgótarjánba, s a főbb középületeket, az áramszolgáltatót, a vízműveket védték, hogy elejét vegyék a szabotázsoknak. Rendszeresen járőröztek a környéken. Sötétedés után kijárási tilalom lépett életbe.

Elkezdődött az iskolában a tanítás, a megszokott mederben folyt az élet.

Egyik este a zeneóráról mentem haza, s mivel a közvilágítás hiányos volt, zseblámpával világítottam, mint egy 12 éves gyerek, játszottam, jobbra-balra integetve vele. Hirtelen egy szovjet teherautó állt meg mellettem, és oroszul kérdezték: „Mi van, mi a baj?” Ijedtemben válaszolni sem tudtam, csak gyorsan kikapcsoltam a zseblámpát. Egy darabig még vártak, de mivel semmi rendkívüli nem történt, ezért magamra hagytak, s tovább hajtottak. Ezek után mindig óvatosan közlekedtem, s még véletlenül sem játszottam a zseblámpámmal.

December volt, kezdett az élet normalizálódni, de a felszín alatt még izzott a forradalom parazsa. Szigorú rendelkezések jöttek, és a jogtalanul megszerzett fegyvereket be kellett szolgáltatni, de itt-ott elrejtve maradt az illetéktelenek kezében. Állítólag ezért is és az erő felmutatása miatt, december 7-én éjszaka a Munkástanács tagjai közül két embert az ÁVH a Megyei Tanács épületébe vitt el.

Reggel híre ment az eseménynek, a bányából és a gyárak dolgozóiból több ezer ember gyűlt össze a Megyei Tanács terén, hogy a foglyul ejtettek szabadon bocsátását követelje. Az épületet

„pufajkások” védték, mellettük a szovjet hadsereg harckocsijai álltak. A tömeg fegyverekkel nézett szembe, de nem távoztak.

A Rákóczi úti iskola tanárai féltették a gyerekeket, ezért nem engedték ki őket a térre. A többi iskolában a tanítás befejeződött, mivel ezek az épületek a tüntetéstől távol estek, ezért hazaengedték a gyerekeket.

Én az acélgyári iskolába jártam, s nekem az események helyszíne mögött kellett hazamennem. A tüntetés végére értem haza, épségben, magát az eseményt édesapám (aki az ÉPFU telepvezetője volt) mesélte el, aki részese volt a történeteknek, ezért tudom hitelesen elmesélni. Elmondása szerint hirtelen robbanás hallatszott, mire a fegyveresek előbb riasztólövést adtak le, majd a tömegre lőttek. Elszabadult a pokol, a tüntetők menekültek. A szovjet katonák igyekeztek a tankok közé szorítani az ott levő embereket, hogy megvédjék őket a lövésektől. Ezzel még nagyobb lett a zürzavar, mivel a „málenkij robot” emléke még nem múlt el. A téren csend lett, mindenütt emberek feküdtek, sérülten, holtan. Az ott levő ÉPFU telep (Építőipari Fuvarozó) teherautóival a város két kórházába szállították a sérülteket. A kórházak nem voltak felkészülve a sebesültek tömeges ellátására (különösen a forradalom alatt az ellátás is hiányos volt), ezért az áldozatok száma a mai napig bizonytalan. És hogy a jövő generációja ne felejtse el a múltat, valamint az áldozatok emlékéit, a Megyei Tanács előtti tér nevét „December 8. tér”-nek nevezték el.

A fenti események hitelességét igazolandó, az alábbi idézet szeretném megosztani:

„Az emlékmű egy ‚emléktér’, melynek alkotórészei betöltik a teret. Fő egységei: az andezit szikla, a mártír, a tér, az emléktáblák, az emlékezés relikviái és a növények. Azok az embertársaink - tanuló, munkás, értelmiségi, gyermek, felnőtt, nő és férfi - akik emlékére készült a kompozíció az életüket adták akkor december 8. napján, azon a téren...” (Ocsovai András)

Idézet forrása: <https://zoldkalauz.hu/salgotarjan-december-8-ter>)

Aradi Erzsébet: Soha nem késő! - Táborozó voltam 70 pluszosan.

Hosszú éveken keresztül fájó szívvel néztem és hallottam a Csutorás táborról. A fájó szív azért volt, mert úgy gondoltam, én már kiiregedtem ebből. Unokáim viszont izgatottan várták ezt az alkalmat. Többször megnéztem őket, gyönyörködtem bennük és a többiek előadásában, mígnem vettem a bátorságot, és jelentkeztem a 38. Nemzetközi Népzenei és Néptánc Táborba, amely 2023. július 30-tól augusztus 5-ig tartott. Nagyon-nagyon jól tettem! Birinyi Józsi, a tábor megálmodója, megalkotója, szervezője, mozgatórugója, és segítő társai csodákat hoztak létre. Felsorolni is hosszú lenne azokat a „műhelyeket”, amelyekben lehetőség adódott megismerni és kipróbálni hagyományainkat. A teljesség igénye nélkül: a népi hangszerekkel való ismerkedés, azok megszólaltatása, népdalok megtanulása, néptánc oktatásban való részvétel, nemezelés, kosárfonás, fafaragás, horgolás, újrahasznosított anyagokból dísz tárgyak és használati eszközök készítése. Sportolás, tábortűz, kirándulás, fürdés stb. Akik már „rég motorosok” voltak, izgatottan várták az esti táncházat. Találkoztam olyan nagyszülőkkel, ahol a feleség tánc házas volt, és most a férjével együtt jöttek a moldvai táncokat megtanulni.

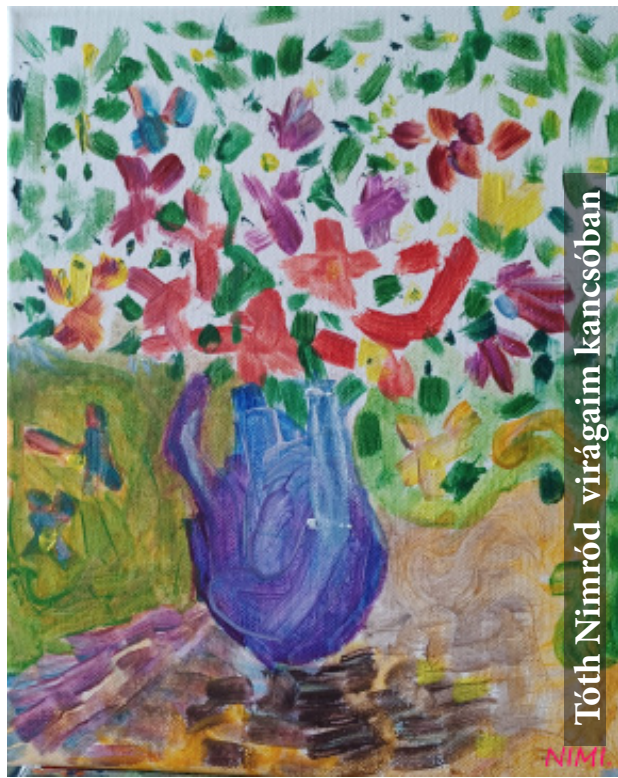
Engem is boldogsággal és reménységgel töltött el, amikor megismerkedhettem olyan szülőkkel, akik magyar anyanyelvűek, bár jelenleg más országban élnek, de mégis fontosnak érzik gyermekeiknek bemutatni magyar hagyományainkat. Ezért több száz kilométerről jöttek családotól. Nagyon fontos, hogy múltunk öröksége ne vesszen a feledés homályába. Olyan jó visszagondolni erre a felejthetetlen egy hétre! Olyan jó volt bepillantani ebbe a világba! Ez a megszállottság, ami többekben fellelhető a hagyományok ápolása terén, minden tiszteletet megérdemel. Birinyi József személye, tudása, elhivatottsága, alázatos szeretete csodálatos. Jó látni, hogy vannak ilyen EMBEREK. Mindenkit arra biztatok, jöjjön el, legyen részese ennek a csodának! 2024-ben is szeretettel várjuk az érdeklődőket.

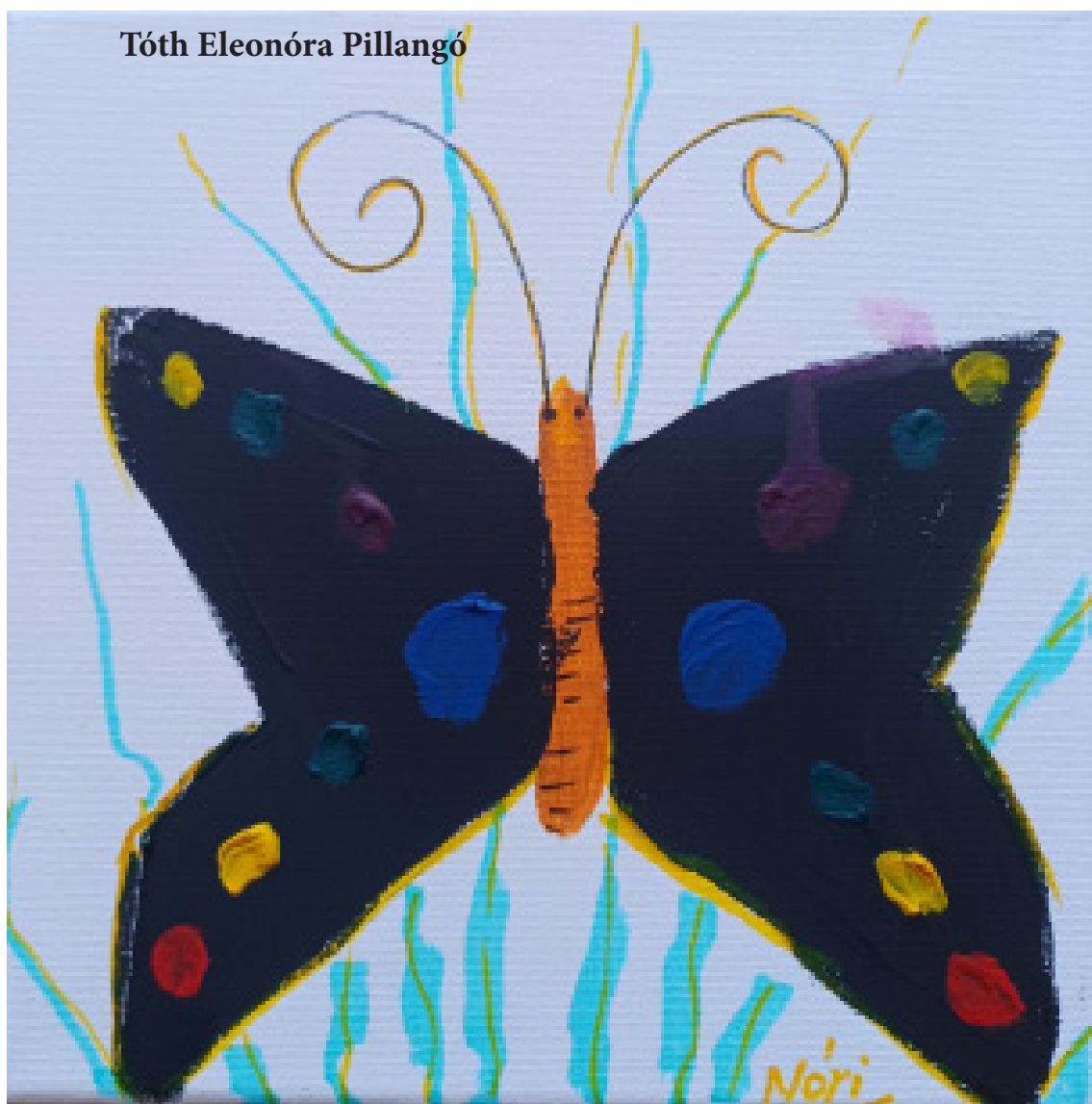
Tóth Eleonóra virágcsokrom kannában

Tóth Nimród virágaim kancsóban

Tóth Eleonóra Pillangó

Tóth Benjámín: Nap, Hold, Csillagok

Tóth Nimród : Vízisikló

Tóth Benjámín: Lepke

Tóth Benjámín...Pillangó

Tóth Benjámín: Érik a paradicsom

Tóth Benjámín...Érik a paradicsom...

Stefanic Ferenc Alexander

Egy bemutatkozó megírása mindig nehéz feladat. Szerintem nem az a lényege, hogy pontról pontra bejárjunk egy-egy életpályát, hanem megismerhessük azt, akit meg akarunk szólaltatni benne. Belelátni az általa megélt hullámvölgyekbe, átérezni az örömeit és bánatát egyaránt. Ez nem lehet egy önéletrajz, annál többnek kell lennie. Idézve egy számomra kiemelten fontos ember szavait: „Ne szégyelld, hogy van lelked”. Németh Nyiba Sándor

Ennek tudatában álltam hozzá az bemutatkozóhoz, remélem nem rossz, vagy megvetendő szemlélettel.

Negyvenéves elmúltam, a szűz jegyében születtem egy igencsak cifra családba. Származásunkat tekintve osztrák és szerb ősökig tudjuk felvezetni a vérvonalunkat, akik a különböző korszakok alatt országokról országokra jártak, keresve a megfelelő helyet a szeretteiknek és önmaguknak. Amerikától egészen Ausztráliáig megtalálható a Stefanic név. Legtöbben Európa középső területein telepedtek le. Felmenőim jellemzően katonai, egészségügyi, kereskedelmi és vendéglátó pályán tevékenykedtek, így nem lehetett igazán kérdéses, hogy a testvéreimmel milyen szakterületen helyezkedünk majd el. Talán kiemelném a húgomat, Ágneszt, aki a pénzügy, és az öcsémet, Ádámot, aki a mechanika és az autógyártás szegmensét választotta a kikövezett út helyett. Kemény és kitartó munkával értük el mindannyian azt, ahol most tarthatunk. Talán a belénk nevelt áldozatos, kitartó és a kőkemény munka iránti elkötelezettség segített minket ahhoz, hogy megbirkózhassunk az előttünk álló akadályokkal. Nagyszüleim révén 23 unokatestvérem van. Rám mindig is a kettősség volt jellemző.

Amióta csak az eszemet tudom, mindig is erősen vonzódtam a művészetekhez. Ebből is kiemelkedő szerephez jutott az irodalom, a történelem, a grafika, a festészet és a harcművészet. Pont annyira voltam mindig egy vagány, csenevész, minden csínyre kapható, élénk természet, mint amennyire a magányosan elvonuló, csendben alkotó művész. Az írás és olvasás iránti szenvedélyemet elsősorban a keresztanyumnak, Kereszty Ildikónak tulajdoníthatom. Kimeríthetetlen lexikális tudással rendelkező, fantasztikus és egyben különleges asszony volt. Négy nyelven írt és beszélt folyékonyan. Regényeket, novellákat,

sajtó-, kulináris-, természetjáró és kulturális cikkeket írt és fordított, szövegeket javított, szakácskönyvet alkotott (pl.: Ízzel- lélekkel). Ő volt az az ember, aki már hatéves koromban kezembe adta a szebbnél szebb, értékesebbnél értékesebb olvasmányokat. Emlékszem, míg a korombéliek még éppen hogy betűzgették az első mesekönyveik sorait, addig nekem már „házi feladatként” fel lett adva a „Momotaro, a barackfiú”, „A sün, akit meg lehetett simogatni”, „Orosz népmesék” és még sorolhatnám. A kötelező „A Pál utcai fiúk” mellé pedig a „Gombháború”, a „Legyek ura”, stb. Ez számomra sohasem volt teher! Kiváltságosnak éreztem magam. Tanított és kikérdezett. Folyton azt hajtogatta, hogy „ne mások véleményét mondd tovább, hanem alkossd meg a sajátodat! Olvasd, elemezd, tanulmányozd, ha kell, akár idézz. Tudd mindig, hogy milyen műről beszélsz, és oszd meg a róla alkotott elképzelésed! De véleményt csak akkor alkoss, ha van viszonyítási alapod! Ne minősíts, mert minden írás különleges és jó a maga nemében, csak meg kell találnia a befogadó célközönségét.” Olvasás és írás közben mindig felszabadultnak éreztem és érzem magam. Kilépve térből és időből egy új világot alkothatunk. Kedvenc

íróim: Tolkien, Sienkiewicz, Prus, Melville, Moldova, Örkény, Rejtő, Bogdanov, Gogol, Szolzsenyicin, Tolsztoj, JK Rowling, Golding. Imádott költőim: Arany János, József Attila, Petőfi Sándor, Edgar Allan Poe, Oscar Wilde. A lista, természetesen korántsem teljes, hiszen csak a felsorolásuk is megkívánna legalább egy oldalt.

Csonka család lévén édesanyám egyedül nevelt fel bennünket a bátyámmal, Istvánnal. Tisztes-séggel, odaadással és szeretettel. Mindenét odaadta és feláldozta értünk. Hosszú évek távlatából visszatekintve, sajnos nem mindig lehetek büszke arra, ahogyan viszonyultam hozzá tinédzser koromban. Ezen sajnos már nincs mit szépítenem. Magával sodort az akkori környezetem, s nem igazán hallgattam arra a bizonyos belső, jó lelkiismeret hangra. Amolyan keményfejű ifjú titánnak képzeltem magam, aki mindig a saját belátása szerint mérlegelt. Középiskolásként, kereskedelmi és vendéglátó tanulmányaim során is kettős mércével mértem a világot. Viszonylag könnyen és gyorsan tanultam, legtöbbször jócskán megelőzve a társaimat az eredményeimmel, jegyeimmel, ezért szerettek a tanáraim. Ugyanakkor a küzdősportból elsajátítottakat gyakran, sőt, sokkal inkább rendszeresen alkalmaztam a kialakult balhéim során, amit viszont sokszor

róttak a szememre. Minimum annyi dorgálást kaptam, mint amennyi dicséretet. Az ellenőrzőim mindig kész olvasmányok voltak a szüleim számára. Váltakozva gyűjtöttem a tanulmányi eredményekből, irodalmi és művészeti megmérettetésekéből, küzdősport versenyek után kapható „tróféákat”, szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói elismeréseket, miközben minden második, pirossal beírt dicséretet beárnyékolta a feketével vagy kézzel karcolt, elsősorban a magatartásomból fakadó dorgálás, figyelmeztetés. Nem voltam egyszerű gyerek, az biztos. A középiskolában ismertem meg azt az embert, akit mindig, minden időben, fegyelmezetten és hatalmas tisztelettel adózva hallgattam. Ő nem más, mint dr. Tóthné Rabóczki Ágnes. Nem csak a közgazdaságban való mérhetetlen szaktudása tette számomra érdekessé, hanem az, ahogyan az embereket megközelítette. Mindenkiből és mindenből a maximumot hozta ki. „Befogadott”, amolyan pótgyermekeként istápolta és terelt a helyes út felé. Felhívta a figyelmemet arra, hogy eljön majd az idő, amikor a tehetség a háttérbe szorul, és csak azok tudnak igazán sikeresé válni, akik minden erejüket összeszedve, hajlandók mindent alárendelni a valós céljaik érdekében. Fegyelmezettebb, odaadóbb és sokkal alázatosabb lettem általa. Ennek következtében jobban is jöttek az eredmények. Szinte minden olyan versenyt, pályázatot, megmérettetést megnyertem, vagy a dobogó második fokát értem, amin csak elindultam, vagy elindítottak. Sikert sikerre, érmekeket érmekekre, okleveleket oklevelekre halmoztam.

Közben a sors jóvoltából megismerkedtem az első feleségemmel, Fodor Zsuzsannával, akinek szinte a legtöbbet köszönhettem. Három közös, csodálatos gyermekünk született, Stefanic Dóra, Fanni és Alexander. Önfeláldozóan, engem támogatva a háttérbe vonult, magára vállalva a gyermekeink nevelését, tanítását. Én pedig a karrieremet építhettem a közreműködésével. Külföldi és hazai, egyetemi és felsőoktatási tanulmányokat folytathattam, versenyekről edzőtáborokba, rendezvényekről szemináriumokra járhattam, fejlesztve-képezve ezzel a saját képességeimet, és sajnos növelni az egomat. A sikerek egyre csak jöttek és jöttek: az év sportolója, az év vendéglátója több, egymást követő évben, kiváló edző és még végeláthatatlanul sorolhatnám. Ami a legjobb volt, az egyben a legrosszabb is. Elhitttem azt, hogy az eredményeket csak és kizárólag magamnak köszönhetem. Mekkora tévedtem! A legtöbbet úgy ismertek meg, mint aki a társaság középpontja. Humorommal, intelligenciámmal, a könyvekből és az életből merített tapasztalataimmal, műveltséggel könnyen lehengereltem az embereket, miközben azt

szorítottam a háttérbe, amire a legjobban kellett volna vigyáznom. Ez nem más, mint a család. Ajándékokkal halmoztam el őket, miközben a jelenlétemmel kellett volna erősítenem mindannyiunkat. Az évek pedig csak teltek és múltak felettünk. Egyre csak új és új kihívásokat kerestem, hogy leküzdjem a bennem egyre csak növekvő megfelelési kényszert. Könyvek ezreit olvastam, habzsolva szívtam magamba mindazt a tudást, információt, képletet, amivel több, sikerebb, elismertebb lehetek az élet lehető legtöbb területén. Ezen a téren talán elégedett is lehetnék, hiszen a polcaimon számolatlanul sorakoznak díjaim. Megérte? Szerintem az a legjobb, ha erre mindenki maga adja meg a választ anélkül, hogy ezt bárkivel is megosztaná. Végül, közös megegyezéssel külön váltak az útjaink, de mindig szem előtt tartjuk a gyermekeinket és a közösen megteremtett értékeinket.

Néhány évvel ezelőtt, egy kis baráti segítséggel, megismerkedtem a második feleségemmel, Polyák Ritával. Szerencsémre ő is hihetetlen értékekkel bír: önzetlenséggel, szeretettel, derűs életkedvvel, intelligenciával, toleranciával, támogató szándékkal. Most már tudom, hogy keresve sem találhatnék nála jobb társat semmilyen tekintetben. A gyermekeimmel nagyon szeretik egymás, és a családom örömmel befogadta. Igyekszem ezt maximálisan megbecsülni az által, hogy körültekintőbb, előzékenyebb vagyok és leszek a jelenben és a jövőben egyaránt. A segítségével új értékeket, új szemléletet fedeztem fel.

A családomnak, a barátaimnak, a hitemnek és természetesen annak is köszönhetően, hogy volt elég lélekjelenlétem és bátorságom ahhoz, hogy változzak és változtassak a hozzáállásomon, sikerült jelentős lépéseket tennem a pozitív irány felé. Félreértés ne essék, ez közel sem ment egyik napról a másikra. A legtöbbet Dóritól, Fannitól és Alexandertől tanultam. Sokan gondolják úgy, hogy csak mi, az idősebbek taníthatjuk a fiatalságot! Nem! Bizony, ez egy óriási tévedés! Az életem új szakaszba lépett, és új fordulatot vett.

Az írással tizenöt éves koromban kezdtem el komolyabban foglalkozni. Főként verseket, gondolatokat, szövszeneteket fogalmaztam meg. A meseírás Fanni lányom indíttatására indult egy meseíró és mesemondó pályázat kapcsán. Azóta tizenegy mesét, két novellát tudhatok a hátam mögött. Jelenleg is minimum három történeten, egy szakácskönyvön dolgozom. Elsősorban arra törekszem, hogy a történeteim gazdag környezeti képleirással, valós érzelmi tartalommal, tanulsággal bírjanak, és meglegyen bennük a harmónia. Sajnos, soha nem voltam éppen időmilliomos. Fiatal éveimben a küzdősport (3 Eb arany, Vb 4. és 9. helyezett), a tanulmányok és a karrierépítés teendői befolyásoltak, míg érettebb koromban sokkal inkább a munka korlátoz. Jónéhány vendéglátós évtizedet (voltam szakács, felszolgáló, bárpultos, üzletvezető, hotel igazgatóhelyettes) a szögre akasztva, néhány éve már az egyik vezető kereskedelmi médiacsatornánál dolgozom.

Hosszú, tartalmas évek vannak a hátam mögött, legalább annyi emelkedővel, mint ahány buktatóval tarkítva. Csak hálával tartozom a szeretteimnek, barátaimnak mindazért, ahogy engem szeretnek, szerettek és támogatnak az életem során. Legyen szó itt azokról, akik közöttünk vannak, s azokról egyaránt, akik sajnos már nem. Köszönöm Mindenkinnek!

Beszélgetés Batuskáné Kiss Katalinnal

Katika, a Gyóni Géza Irodalmi Kör nélkülözhetetlen tagja. Végzettségét tekintve pedagógus, végigjárta a szokásos “szamárlétrát”, melynek végén az örkényi Pálóczi Horváth István Szakképző Iskola igazgatóhelyetteseként fejezte be pályafutását. Írt szép és tartalmas könyvet a szakiskola történetéről, valamint rendszeresen jelennek meg írásai az Alkotó irodalmi-kulturális folyóiratban és az irodalmi kör Facebook-oldalán is.

- Szia, Katika! Tudom, hogy nem rajongsz az interjúkért, de ne aggódj, menni fog. Ügyes vagy!

- Szia Feri, köszönöm a biztatást. Tulajdonképpen csak a velem készültekért nem rajongok...

- Akkor kezdjük is. Miért lett belőled pedagógus?

- Ez a gondolat még valamikor általános iskolás koromban fogalmazódott meg bennem, mert nagyon jó tanárim voltak, akik megszerettették velem a tanulást, és ez később a középiskolában is folytatódott. Ott, mondhatom, még jobb tanárim voltak, akik igazán megerősítették az elhatározásomat, hogy én csak ezt a pályát választhatom.

- Volt példaképed, akinek hatására tanár lettél?

- Természetesen nekem is voltak példaképeim! A gimnáziumi magyartanárom, Anci néni, aki szívvel-lélekkel odatette magát a magyarórákon. És volt egy férfi tanárom is, akibe a fél gimnázium szerelmes volt - mondta mosolyogva -, többek között én is. Hihetetlenül jóképű férfi volt, és nagyon jól tanított, magyart is, történelmet is. És az nagyon fontos, hogy ki és hogyan tanít, mert általa szeretjük meg a tantárgyat.

- Milyen tantárgyakat tanítottál?

- Egész pályafutásom alatt magyar nyelv és irodalmat tanítottam, és amíg lehetett orosz nyelvet. Közben végigjártam a már említett “szamárlétrát”. Voltam képesítés nélküli, napközis és alsó tagozatban, majd felső tagozatban tanító tanár, és végül az utolsó hat évben középiskolai tanár.

Pedagógusi pályafutásomat 2016-ban igazgatóhelyettesként fejeztem be Örkényen, a Pálóczi Horváth István Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégiumban. Akkor még ez volt az intézmény neve.

- Jól tudom, hogy írtál egy szép könyvet a Pálóczi-ról?

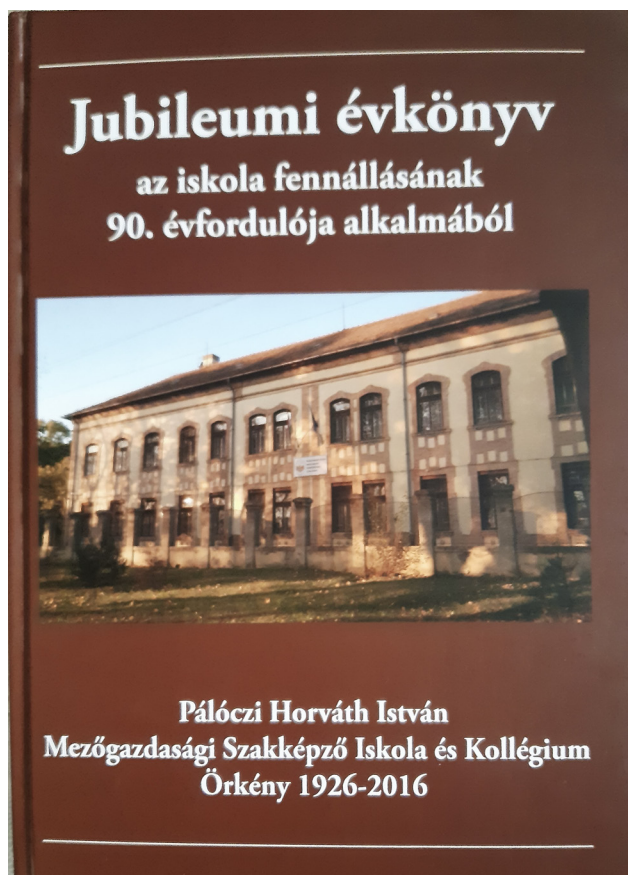
- Jók az információid! Nem is tudom, honnan szerzed be őket!?! - jegyezte meg halkán nevetve.

A könyv az örkényi szakképző iskola fennállásának 90. évfordulójára készült el. Akkor még ott dolgoztam a Pálócziiban, felajánlottam az igazgató úrnak, hogy ha kapok segítséget, megírnám az iskola történetét. És az igazgató úr partner volt ebben, messzemenőig támogatott. Rengeteg anyagot adott, de nemcsak ő, hanem a régebbi pálócziak is, akik már nyugdíjban voltak. Sokat közülük felkerestem és beszélgettem velük, interjúkat készítettem, nagy mennyiségű fotót gyűjtöttem... Azután pedig megírtam! A könyv előállításában két kedves örkényi ismerősöm, Julius Athina és barátja, Horváth Balázs működött

közre. Hihetetlenül jó érzés volt a kötetet a kezembe venni!

Igen, ez az én munkám, én szerkesztettem! És nemrég tudtam meg, hogy egy példány az Országos Széchényi Könyvtár polcán is megtalálható! Ezt az információt éppen te osztottad meg velem, köszönet érte!

- Ez azért biztosan nagy munka volt!

- Igen, tényleg az volt... De megérte! Nagy örömmre szolgált, hogy úgy jöhettek el a Pálóczi-ból, hogy ott hagyhattam a névjegyemet, mert valahol egy szép kerek összefoglalója volt ez a könyv az iskola 90 éves történetének. Még akkor is, ha – akaratom ellenére – kimaradtak belőle néhányan.

- Biztosan sok szép emléket őrzöl magadban. Mi volt közülük a legemlékezetesebb?

- Annyi szép emlékem van, hogy nehéz lenne kiválasztani egyet. De azért a legkellemesebb az volt, amikor ballagtattam a nyolcadikosaimat, hét, talán nyolc ilyen osztályom volt, akiket végigvittem 5. osztálytól egészen a ballagásig. Bár a búcsú mindig szomorú, de tudtam, éreztem, hogy magukkal viszik az "ofó" szívének egy darabját, és ez boldogsággal töltött el. Végigvonulni egy szép virágcsokorral a kezemben, mögöttem 25 könnyes szemű diákkal, boldog szülők, vendé-

gek előtt, erre még ma is szívesen emlékszem. És ez a pályafutásom során párszor megismétlődött.

- Térjünk át a kultúrára... Hogyan kerültél a Karéj fesztivál és a Szépkorúak Ki Mit Tud-jának zsűrijébe?

- Szerettem, amikor a diákjaim valamilyen eseményen megmérettették magukat... Az örkényi Művelődési Központ által minden tavasszal meghirdetett Karéj fesztiválon korábban részt vettek az én tanítványaim is. Később innen jött a felkérés, hogy nemcsak mint felkészítő tanár, hanem mint zsűritag is vegyek részt a munkában. És ezt nagy kedvvel és örömmel elvállaltam. Most már lassan huszonöt éve biztos, hogy minden májusban ott vagyok.

- Akkor ennek a felkérésnek folytatása a másik zsűritagság?

- Igen, a Szépkorúak Ki Mit Tud-ja, amit ugyanez az intézmény hirdet meg, minden év őszén, általában október hónap utolsó hétféjén. És mivel a Karéj fesztiválon zsűriztem, így ugyanez az intézmény ebbe a zsűribé is meghívott, és ott is hosszú évek óta boldogan és szeretettel veszek részt. Szeretem hallgatni és látni a tehetséges diákokat és a fáradhatatlan, rendkívül lelkes szépkorúakat is.

- Sok tehetséges előadóval találkoztl a zsűrizés alatt?

- Igen! Bár ez inkább a korábbi évekre jellemző. Tulajdonképpen a létszámból is következett, hogy a Karéj fesztivált a korábbi években kétnaposra kellett tervezni, mert annyi volt a jelentkező. És való igaz, hogy szinte mindegyik diák nagyon-nagyon tehetségesnek bizonyult, öröm volt őket a közönséggel együtt olykor vastappsal jutalmazni a produkció végén. És természetesen bátorítottuk is őket. Valamilyen díj, elismerés nélkül senki nem ment haza, ezért köszönet illeti a Művelődési Ház vezetőjét, aki mindig minden szereplőre gondol. Az utóbbi időben viszont sajnos az a tapasztalatom, hogy fogynak a gyerekek, fogy a lelkesedés... És nemcsak a diákok, hanem úgy gondolom, úgy látom, hogy a tanárok részéről is...

- Mit szólna egy kis irodalomhoz? Hogyan lettél a Gyóni Géza Irodalmi Kör tagja?

- A hivatásomból adódóan én még ma is nagyon kedvelem az irodalmat, a történelmet. Körülbelül két éve Marika, az irodalmi kör vezetője mesélte, hogy életre hívtak egy ilyen csoportot az irodalom kedvelőinek, és megkérdezte, van-e kedvem

csatlakozni a csapathoz. Én pedig azonnal igent mondtam.... És nem bántam meg, nagyon jól érzem magam! A nyugdíj mellett ez egy remek szabadidős tevékenység. Összejövünk a csapat tagjaival, egytől egyig mind a barátom, és mindenki irodalom rajongó.

- A versmondás mellett a tollat is jól forgatod. Milyen írásaid jelennek meg az Alkotóban?

- A folyóirat Tudástár című rovatában az irodalommal, a nyelvtannal, nyelvtörténettel kapcsolatos olyan információkat osztok meg, amelyek talán kevésbé ismertek az olvasóközönség számára. Emellett pedig néha csak úgy írogatok, mert erre is van most időm, s akkor visszaemlékezem az elmúlt néhány évtizedre, és olyan dolgokat írok meg, amelyek nyomot hagytak az életemben, és szívesen gondolok vissza rájuk.

- A születésnapjaink, az irodalmi körben végzett kiemelkedő munkáért, Dabik-különdíjban részesültél. Meglepett az elismerés?

- Igen! Nagyon! Annyira meglepett, hogy abszolút nem számítottam rá, mert én amióta a körnek tagja vagyok, úgy érzem, csak tettem a dolgomat, írtam az Alkotóba, és készültem a találkozókra... És mindig nagyon szívesen, jókedvvel tettem. Nem vártam érte semmiféle elismerést. Azt gondoltam, hogy a körben ez a munkám, és mindig tudtam valami jó dolgot, újdonságot, meglepetést vinni, ami tetszett a többieknek.... De hogy ezért díjat is kapjak!!! Nagyon meglepett... Nem számítottam rá.

- Szeretsz énekelni és szavalni, szerepelsz a kör előadásain. Nehéz felkészülni a zenés-verses műsorokra?

- Nem nehéz! Sőt, kimondottan várom, hogy Marika milyen verset, szerepet szán nekem egy-egy műsor forgatókönyvében. Én először mindig

meghallgatom az interneten neves előadók verseit, hogy ők hogyan mondják. Megfigyelem, azok egyeznek-e az általam elképzelt értelmezéssel. Nekem ez nagy segítség, de ugyanakkor mindig arra törekszem, hogy úgy adjak elő bármit, hogy az az én hangszínemhez illő, és saját értelmezésem legyen. Egyébként a próbákon kívül is szeretem őket hallgatni: Réczy Gábort, Papp Jánost, Latinovits Zoltánt, Sinkovits Imrét vagy Szabó Gyulát, bármilyen verset mondjanak is.

- Ha már a verseknél tartunk, megkérdezem, kik a kedvenc költőid, íróid?

- Elsősorban a nyugatosok, ott bármelyiket, de legszívesebben mégiscsak Adyt olvasom. Rajtuk kívül a könnyű érthetősége miatt szeretem Petőfi Sándort és Arany Jánost... És Szabó Ferit is.... Az írók közül a nagy romantikusok a kedvenceim, leginkább Jókai, Dumas, gyermekkoromban pedig szinte fal-

tam Jules Verne regényeit.

- Végezetül, mi az, amiért bárkinek nyugodt szívvel tudod ajánlani az irodalmi kört?

- Erre azt tudom mondani, hogy rendkívül jó érzés ennek a kis családi közösség tagjának lenni. Nagyon jó ilyen tehetséges emberek közé tartozni. Itt mindenki szereti az irodalmat és a zenét, és nagyon sokat tanulunk egymástól. Én is úgy gondolom, hogy mindig tudok újat adni a többieknek, de ugyanez visszafelé is érvényes. És jó hallgatni őket, amikor szavalnak, mert abból is sokat lehet tanulni, hogy egy-egy verset ki hogyan értelmez, és azt hogyan adja elő.... Tehát, ha valaki szereti az irodalmat és szeretne egy ösztetartó, vidám, baráti társaságba tartozni, akkor jöjjön közénk, biztosan nem fog csalódnai.

- Katika, köszönöm szépen a beszélgetést, nagyon jó volt... És mint látod, te is túlélted!

- Igen, szerencsére túléltem! - felelte nevetve - de azért továbbra sem ez lesz a kedvenc műfajom. Sziasztok, találkozunk a Dabik-ban!

VELÜNK TÖRTÉNT

2023. június 19. “ Síppal, dobbal, nádi-hegedűvel...”

A Gyóni Géza Irodalmi Kör vendége volt Birinyi József néprajz, népzene kutató, UNESCO-díjas filmrendező, operatőr, hangszeres szólista... Előadásában a közel 1400 hangszerből álló gyűjteményéből különleges népi hangszereket mutatott be, szólaltatott meg, és elmesélte a hozzájuk fűződő történeteket is..

Szeretettel, tisztelettel köszönjük meg Birinyi Józsefnek az élményt.

Köszönjük Jávor Béláné Marikának a Jávor cukrászdában készült a friss, ropogós pogácsát, mellyel az előadás után vendégeinket kínáltuk.

2023. június 25-én Gyóni Géza költőre emlékeztünk

Aktív részesei voltunk a városi megemlékezésnek a Gyóni evangélikus templomban, ahol Gyóni Géza: Van egy Falu című versét Hermann Marika és Cserna Ferenc szavalták el. Az istentiszteletet és emlékezést koszorúzás követte. A Gyóni Géza Irodalmi Kör részéről Hermann Marika és Batuskáné Kiss Katalin helyezték el koszorút a költő emléktáblája előtt.

Édes álom, boldog álom...Szabadság, szerelem...

Zenés-verses előadást tartottunk Táborfalván, a Jókai Mór Közösségi Színtérben, és Nyárádszeredán, a Művelődési Otthonban.

Édes álom, boldog álom...Szabadság, szerelem...című előadásunkat versekből, dalokból fontuk össze egységes történetté, melyen keresztül megélhettük egy emberi sors érzelmi hullámzásait, elidőzve életének fontosabb állomásain.

2023. július 14-e Táborfalva - Jókai Mór Községi Színtér

Élmény volt, ahogy a vendégek együtt élték velünk az előadás perceit. Láttunk könnyeket, mosolyokat... Éreztünk figyelmet, szeretetet, biztatást... A helyiek, és a közeli települések vendégein kívül eljöttek Kiskunhalasról a József Attila Irodalmi Kör tagjai is Sári Kati vezetésével.

Köszönjük a közönség minden tagjának, hogy velünk álmodott.

Köszönjük a meghívást, a vendéglátást Nagy Bencének, a Táborfalvai Községi Színtér vezetőjének, és munkatársainak.

2023. július 26-a Nyárádszereda - Művelődési Otthon

Megkoszorúztuk Nyárádszereda Fő terén Bocskai István és Csaba királyfi szobrát, majd a helyi Művelődési Otthon színpadán lelkes, műértő közönség előtt megtartottuk előadásunkat.

Köszönet a lehetőségért Tóth Sándor polgármester úrnak.

Köszönet mindazoknak, akik eljöttek, és velünk együtt énekeltek, tapsoltak, visszatapsoltak, gratuláltak, megköszöntek, vendégkönyvbe írtak, megöleltek minket.

Köszönöm a Gyóni Géza Irodalmi Kör tagjainak a színvonalas, művészi teljesítményt.

Köszönet a támogatóinknak, akik segítettek élvezetesebbé tenni utunkat.

S végezetül szeretettel ajánlom olvasóink figyelmébe az erdélyi utunkról szóló élménybeszámolót Szabó Ferenc költő tollából.

Szabó Ferenc: Erdély érzéseiben

Biztosan nem szokványos, ha egy nemlátó ember próbálja leírni, milyen volt Erdély. Sokan gondolhatják azt, hogy nem könnyű mesélni egy utazásról, ha csak az érzéseinkre hagyatkozhatunk. Valójában ez nem is olyan nehéz feladat. Számomra a kirándulás egy nagy próbatétel is volt egyben, hiszen feltétel nélkül meg kellett bíznom mindenki, akivel együtt utaztam. Szerencsére az irodalmi körünkön belül a bizalom mindenkivel szemben már régen kialakult. Tulajdonképpen azt mondhatom, hogy az egész utazás alatt az autóbuszvezetőinkkel együtt volt tizenegy kedves és segítőkész őrangyalom... És köztük volt Ő, a legkedvesebb!

Őrangyalaim közül Kati az Ő, a legkedvesebb, a biztonság, a tolmács, a szemem. Figyelt és vigyázott rám, hűen közvetítette a körülöttem történeteket, a látványt, így nem maradtam le semmiről. Bár ez mindenkire igaz, de mégis neki köszönhetem a legtöbbet... Nélküle nagyon nehéz lett volna. Marika - mint egy gondoskodó tyúkanyó - próbálta óvni, terelgetni a kis csapatot, kisebb-nagyobb sikerrel... Mert néha olyan érzésem volt, mintha kicsiny társaságunk nem lenne teljesen fegyelmezett. Olyanok voltunk, mint a gyerekek, akik új szórakozási lehetőséget fedeztek fel, és nem tudnak betelni vele. Cserna Feri nélkül nagyon unalmas lett volna az út, énekelt, komoly és meghatározó történeteket mesélt, aztán váratlan fordulat-

tal előadott néhány viccet, hogy a könnyeink is potyogtak a nevetéstől. A két Antal lány, Kriszta és Tünde, mint egy kétszemélyes hadsereg, ellenállhatatlan ostrommal rohanta le és szállta meg (ha nem is Erdélyt) Korond, Parajd és a Gyilkostó bazársorait. Erzsébet és Kató olyanok voltak, mint akikbe beszereltek még egy-egy plusz akkumulátort, sohasem fáradtak el. Számukra mindegy volt, kivel találkoztak, akár kóbor kutyákkal, akár vadidegen emberekkel; belőlük mindenki felé sugárzott a szeretet, a kedvesség. A Varga házaspár: Edit és Imre fölényes könnyedséggel és lazán vette az akadályokat. A rönkházás malört kivéve semmi sem zökkentette ki nyugalomukból őket. Érezni lehetett, nagyon élvezik a kirándulást. És végül pár szó pilótáinkról: Tibor és Tamás volt a nyugalom és magabiztosság megtestesült szobra. Mindig és mindenről mindent tudtak, egyetlen pillanat sem volt, amikor ne éreztem volna mögöttük biztosságban magam.

Július 25-én reggel fél hét előtt indultunk el Nyárádszeredára, és délután öt óra körül érkezünk meg. Bár az út hosszú volt, azért rendkívül jó hangulatú. Szórakoztatásunkhoz Cserna Feri, Imre és Tünde kifogyhatatlannak látszó viccekkel járultak hozzá. Amikor éppen szünetelt a viccelés, akkor énekeltünk, történeteket meséltünk és beszélgettünk. Megérkezésünk után a Csámborgó étteremben elfogyasztottunk egy finom

vacsorát. Itt kell megjegyezni, hogy az utazás alatt, bárhol fordultunk meg, az ellátás, a szállás kifogástalan minőségű volt. Másnap reggel a polgármester is meglátogatta a csapatot, és kellemesen elbeszélgetett velünk. Azért volt bennem egy olyan érzés, mintha ezt csak amolyan kötelező feladatnak tekintené. Az esti előadás a számunkra szokatlan körülmények ellenére remekül sikerült. Még soha nem léptünk fel ennyi ember előtt, és soha nem kaptunk ekkora tapsot, ünneplést. Az est sztárja természetesen irodalmi körünk „Dalos Pacsirtája”, Kató volt, aki itt született. A jó hangulatot az sem tudta elrontani, hogy ígérete ellenére a polgármester úr szolgálati vagy családi okok miatt nem tudott eljönni az eseményre....

Csütörtök reggel pedig elkezdődött a körutazás. A pisztrángos tavak között sétálni maga volt a csoda. A jól kitalált és megépített tórendszeren keresztül vezetett patak csobogása elvegyült a szél zúgásával, és valami megfoghatatlan, szokatlan és mégis egy kellemesen borzongató érzést maga után hagyva, ölelve átfolyt mindenben és mindenkin. Az élményt az sem rontotta el, hogy közben bokáig vizes fűben sétáltunk. Itt olyan érzésem volt, mintha valaki bezárt volna mögöttünk egy kaput, és mi átkerültünk volna egy nyugalmas időtlen világba.

A korondi megállókat nem részletezném. A bazársorok nyüzsgő, tolakodó forgataga nem az én világom. Ekkora tömegben még nem érzem túl jól magam, számomra ez a közeg kiszámíthatatlan. Székelyudvarhely viszont kellemes volt. A szoborkertben Kató idegenvezetésével tett látogatás hangulatosan telt, és a fárasztó nap ellenére mindenki vidáman, jókedvűen nézelődött. Ezt a pozitív hozzáállást jól jellemzi, hogy a Petőfi-emlékvé tiszteletére elhelyezett molinók előtt Kató és Cserna Feri rögtönzött másora tapsra ragadtatta a nem is kis számú nézelődőt. Másnap először a Gyilkos-tóhoz kirándultunk, és ez is felejthetetlen élmény volt. A látványt ugyan semmi sem pótolhatja, de társaim és Kati elbeszélése alapján el tudtam képzelni, hogyan nézhet ki a tó és környéke. A hatalmas sötétzöldes víz-

felületet körülölelő meredek, néhol omladékon sziklakaréj tetején nőtt fenyőerdők biztosan festői látványt nyújtanak. Talán éjszakánként, amikor csend uralkodik a környéken, még a magát vízbe ölő szerelmespár sziklafaláról visszaverődő, hátborzongató sikolyának visszhangját is hallani lehetne a vízparton. Azt kicsit sajnálom, hogy természeti szépségeink értékét és hangulatát a mindenhol megjelenő árusok elrontják.... Következő látnivaló a Békás-szoros volt. Ez a hely először meglehetősen ijesztő volt számomra. Azt is mondhatnám, hogy félelmetes. De ez az érzés hamar elmúlt, Marika, Cserna Feri és Kati vigyáztak rám. Elindultunk lefelé a lejtőn, és pár perc múlva már teljes biztonságban éreztem magam közöttük. Az se zavart, hogy a kezemtől egy méterre száguldanak el az autók, motorok, autóbuszok és kamionok. A szorosban furcsa kettős érzés vett rajtam erőt. Egyszerre volt nyomasztó és megnyugtató is. A nyomasztó érzést valószínűleg a fejünk fölé tornyosuló sziklák okozták, olyan érzésem volt, mintha azonnal össze akarnának nyomni, rám akarnának omlani. De ennél erősebben hatott rám a nyugalom és békesség érzése, melyet a sziklából előtörő patak hangja, csobogása, a szél susogása és a hihetetlenül tiszta levegő válthatott ki belőlem.

Szombat reggel pedig elindultunk hazafelé. Az ötnapos utazás fáradtsága meg sem látszott a

társaságon, ugyanolyan jó hangulatban telt az út, mint odafelé. Rendkívül jól éreztem magam, ilyen emberekkel öröm kirándulni. Nagyon köszönöm, hogy együtt lehettem velük, hogy eltöltöttünk együtt öt napot!

“A lélek olyan szintű rezgése, mely az alkotás során létrejön,
az alkotó mindennemű teljesítményét fokozza.”

Élményeink forrása: MOÍKK

Aki a cím alapján azon töpreng, vajon milyen élményekről szól ezen írás, annak megsúgjuk, hogy a Magyar Orvos Írók és Képzőművészek Körének 48. találkozója az élményeink forrása, ahová a Krúdy Gyula Irodalmi Kört képviselő “ötös-fogattal” jutottunk el Németh Nyiba Sándor elnök vezetésével. Joggal merül fel a kérdés: akkor ez hogy lehet Dabik hír? Nos, mert Dr. Misz Írisz a MOÍKK elnöke a találkozót több alkalommal megjegyezte, hogy ezen rendezvényükön a Krúdy Gyula Irodalmi Kör és a Gyóni Géza Irodalmi Kör vezetői is jelen vannak. Ám a találkozó végére már öt irodalmi társaság képviselői állhattak össze egy közös fotóra az elnök asszony felkérésének örömmel eleget téve. De most térjünk vissza a kezdetekhez.

Odaérkezésünkkor nyomban feltűnt, hogy pozitív energia uralja a környezetet. Az ajtóban Pánti Anna operaénekesnő, az opera nagykövete ölelt meg minket, és kalauzolt el a regisztrációhoz, ahol ismeretlenül is mosollyal, szeretettel fogadtak. Egyszer csak ott termett Misz Írisz elnök asszony is. Vele először a Krúdy körben megrendezett Ragály című könyvbemutatón találkoztunk. Már akkor szívünkbe zártuk biztosságot sugárzó kedves mosolyát, határozott fellépését. Most is oly kedves szeretettel fogadott minket, melyről a búcsúzásig azt hittem, nem lehet fokozni. Na, de ne ugorjunk ilyen nagyot, hiszen még épphogy megérkeztünk. Elfoglaltuk a kényelmes szálláshelyünket, átöltöztünk, és leballagtunk a lépcsőn. Az egyik kanapén egy elegáns hölgy ült. Amint meglátott minket, ránk mosolygott, és harsányan üdvözölt. Mi letelepedtünk mellé és beszélgetni kezdtünk. Kiderült, hogy Svájcban él, imád festeni, és soha ki nem hagyná az évente megrendezésre kerülő MOÍKK Konferenciát, hiszen ő is tagja az alkotó orvosokból álló közösségnek. Érdeklődése, kedvessége akkor sem lanyhult, amikor kiderült, hogy mi nem vagyunk orvosok. Miért is ecseteltem ily hosszan a fogadtatást? Azért kedves Olvasó, mert ez a morál jellemezte az egész találkozót. Profeszorok, főorvosok, orvosok..., vendégek, dolgozók mind kedvesek, figyelmesek voltak, és a pozitív

energia nem szűnt meg létezni. Az ünnepélyes megnyitót megható díjátadás, méltó emlékezés, versek, színpadi produkció, illusztris vendégek előadásai tették feledhetetlenné. Ezt a MOÍKK képzőművészek ünnepélyes tárlatmegnyitója követte, majd este egy csodálatos dalest zárta a napunkat.

Másnap délelőtt az előadások folytatódtak, s mi hol meghatódtunk, hol felkacagtunk. Ha azt gondolja bárki is, hogy egy orvos életébe nem fér bele a írás, a festés, az alkotás, bizony téved. Itt tanultam meg, hogy a lélek olyan szintű rezgése, mely az alkotás során létrejön, az alkotó mindennemű teljesítményét fokozza. Ez alól nem kivétel a gyógyító sem.

Kora délután elkezdődött a Krúdy szekció tagjainak előadása, ahol mi is elszavaltuk versduettünket, melybe beépítettük Gyóni Géza: Van egy falu című versét is. A Krúdy kör kiváló teljesítményét tapssal, gratulációkkal, elismerő szavakkal köszönték meg. A szellemi élmények után egy autóbuzsós kirándulásra indultunk, hogy megcsodáljuk a Dunakanyar szépségét, beletemetkezzünk Szőnyi István festőművész alkotásaiba, egy nagymarosi templom építészeti stílusaiba, freskóiba, szobrokba, üvegablakokba, mennyezetekbe..., és elfeledkezzünk az időről, mely itt is épp úgy rohan, mint otthon. Ránk esteledett, már elmúlt a vacsoraidő is, de hála a “konyhásoknak” még este kilenckor is finom, meleg vacsorát szolgáltak fel, mely után a MOÍKK csapatának munka, nekünk vendégeknek kellemes beszélgetés következett. Ez a nap az éjszakába nyúlt, és az idő gyorsan száguldott, Észre sem vettük, és a Konferencia utolsó napjához érkeztünk, amely a MOÍKK tagok könyvbemutatójára kezdődött, és a Krúdy tagok könyvbemutatójával zárult. Németh Nyiba Sándor bemutatta ötezer versét tartalmazó kötetét, majd következett a Lelkedben él tovább című verseskötetünk bemutatója, melynek szerzői: Hermann Marika, Cserna Ferenc, Figula Csaba.

A könyvbemutatója után Dr. Misz Írisz kérésére az Alkotó Irodalmi Kulturális Folyóirat is bemutatásra került, mely iránt jelentős érdeklődés mutatkozott. Számomra külön élmény volt, hogy

többen érdeklődtek Gyóni Géza költészete iránt, s így népszerűsíthettük jeles költőnk munkásságát is. A tartalmas bemutatókat egy újabb élmény követte. Átsétáltunk a Váci Püspöki Palotába, ahol egy kedves ifjú hölgy végigvezetett minket a termekben.

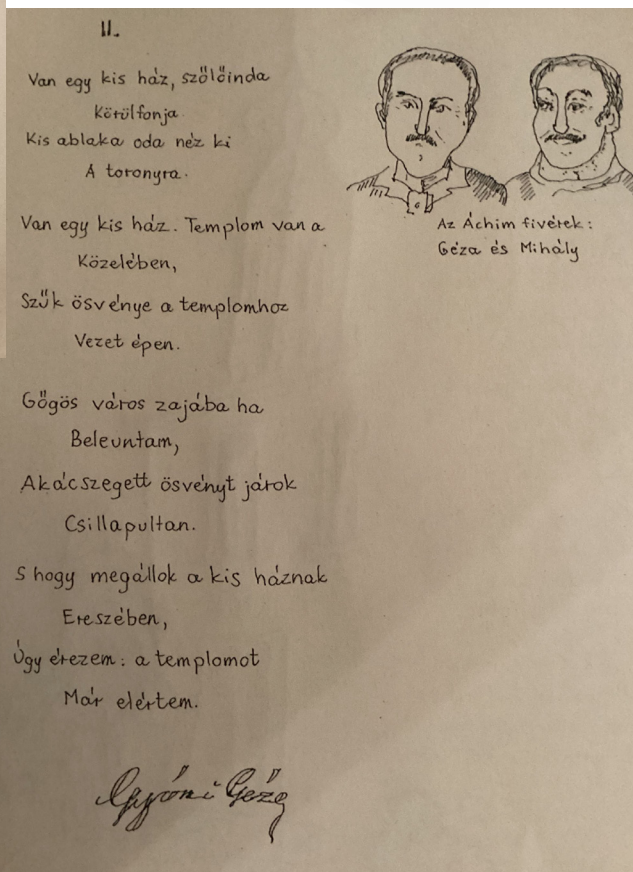
Itt vége is lehetne az élménybeszámolónak, ám a finom ebédet követő búcsúzásban még felragyogtak az együtt megélt élmények, a tisztelet, a szeretet, az ölelés..., és az őszintén csengő mondat: visszaváruink...

Csomagunkban a MOÍKK, és Prof. Dr. Vincze János professzor úr könyvajándékával, szellemünkben új ismeretekkel, lelkünkben csodás élményekkel tértünk haza.

Köszönjük Dr. Misz Írisz elnök asszonynak, Német Nyiba Sándor elnök úrnak, és minden résztvevőnek. Köszönjük a Jóistennek.

*Hermann Marika és Cserna Ferenc
Krúdy bronzérmes költők*

Készítette Antal Tünde

Nem éltél hiába!

“A lélek olyan szintű rezgése, mely az alkotás során létrejön,
az alkotó mindennemű teljesítményét fokozza.”

Fájdalommal szívünkben, reménnyel a lelkünkben búcsúzunk Dr. Török Györgytől, a mi kedves Gyuri bácsinktól, aki legidősebb tagja volt a Gyóni Géza Irodalmi Körnek, ám szerető tekintete, vidám hangja, sziporkázó gondolatai utánozhatatlan színt varázsoltak a Dabikba. Úgy tudott játszani a szavakkal, hogy könnyet csalt a szemünkbe, s a könnyek hol humorából, hol megható érzéseiből fakadtak. Szerette a szavakat, a költészetet, óriási tudással rendelkezett e téren, ám az életét mégis a zene tette teljessé. Na, de így van ez jól, hiszen a zenetudományok doktora volt. Igaz, mi ezt jó ideig nem is tudtuk róla, hiszen végtelemül szerény ember volt. Szívét az melengette meg, ha tenni tudott másokért, és tett is. Sok fele eljutottunk az irodalmi műsorainkkal, és Gyuri bácsinak szinte mindenhol volt ismerőse, mindenhol találkoztunk egykori tanítványaival, akik tisztelettel, szeretettel szólították meg. Sokat tanultunk tőled Gyuri bácsi. Igaz, az utóbbi időben a vidám gondolataidat egyre szomorúbb gondolatok váltották fel, egyre több volt a sóhaj az ajkadon, könny a szemedben. Sokszor meséltél régi emlékeket, örömeket, bánatokat. Nem volt könnyű az út, melyet bejártál, ám ahogy mondtad: mégis szép volt. Csakhogy egyre többen mentek el azokból, akik útitársaid voltak, akik szívedhez közel álltak, így szeretett feleséged, kicsinyke dédunokád is, akikért oly sok fájdalomkönnyet hullattál. Hogyan éli meg egy ember azt, amikor “halkan koppan a sétatot vége”? Ezt senki sem tudja előre megmondani. Minden emberi lélek megjárja e földön a mennyet és a poklot. Hisszük, hogy a te életedben sok mennyei utazás volt, és tudjuk, hogy zenei oktatásoddal, zenei játékkal, verseiddel sokaknak segítettél, hogy csodákra leljenek. Így tettél velünk is a Gyóni Géza Irodalmi Kör találkozóin. Sok szép élményt éltünk meg általad, veled, s most elmentél, és most fájdalommal szívünkben búcsúzunk, ám lelkünkben ott él a remény, hogy megfáradt tested megpihen, lelked békére lel, angyalok dalolják dalodat, s te boldogan játszol a mennyei zongorán, mely örökkön-örökké tisztá, csengő hangon szól.

Dr. Török György: Életút

Halkan koppan a sétatot vége,
Egy megfáradt öreg úr reszkető kezébe.
Tétován lépked, háta mélyre hajlik,
Ötven évet évt már, no meg kétszer annyit!

Egyszer-egyszer megáll, rá tekint az útra,
Ősz fejében visszanez a gyötrelmes múltra.
Hogy volt, mit tett, kit szeretett?
És Másokért ő mit tehetett?

Soha sem panaszkodik, hisz sokan szeretik,
Az út másik oldalára át is vezetik.

Magányosan lépked, gondja betakarja,
Sírás fojtogatja, pedig nem akarja.
Szeretné látni a sok vidám arcot,
Akik még most vívják az Élettel a harcot.

Szeretné mondani, hangosan kiáltva:
Büszkén mondhatom: nem éltem hiába!

Isten veled Gyuri bácsi! Nem éltél hiába!
Gyóni Géza Irodalmi Kör tagjai

Lázadó művészeti irányzatok – az avantgárd

Kedves Olvasóm!

Miközben a fenti témához gyűjtöttem gondolataimat, egy számomra eddig ismeretlen kifejezésbe botlottam, ez pedig nem más volt, mint a zsákvers. Vajon mit takarhat ez a kifejezés? Képversről már írtam korábban, hallottam is róla, de zsákversről eddig még soha! Ki az a költő, aki ilyen verset ír, milyen lehet ennek a versnek a formája, ritmusa, mit akar közölni és hogyan az ilyen típusú költemény szerzője? Ezek a kérdések kavargtak a fejemben, s elhatároztam, hogy mindenképpen utánanézek, és ha találok valami újat, szokatlant, megosztom Veled. Hát találtam! De erről majd egy kicsit később. Írásom címe talán elárulja, hogy nem éppen szokványos, gond nélkül értelmezhető témához nyúltam. A könnyebb megértéshez vissza kell nyúlnunk a 19. század második felének irodalmához, amely az új életérzést, az új világszemléletet másként és tökéletesebben akarta kifejezni. A klasszikus modernség „izmusai” voltak ezek, elsősorban a naturalizmus, az impresszionizmus, a szimbolizmus.

A 20. század első harmadában azonban valami egészen meghökkentő és szokatlan dolog történt az európai kultúra történetében, valóságos művészi forradalom robbant ki és söpört végig főleg az irodalom és a képzőművészet területén. Az nem vitás, hogy a társadalomban, a gazdasági, politikai, kulturális életben zajló változásokat hűen tükrözi vissza minden kor irodalma és művészete. Ez történt az 1905-35 közötti időszakban is, amikor kisebb-nagyobb csoportok hisztériás daccal, színpadias lelkesedéssel kezdtek lázadni a művészet és a társadalom konvenciói ellen. Nem folytatni, hanem újrakezdeni akartak mindent, volt ebben jó adag polgárpukkasztó szándék, magamutogatás, feltűnési vágy, virtuskodás. Céljuk: harsány hangon, furcsa gesztusokkal magukra irányítani a közérdeklődést. Az egyes irányzatok képviselői nemcsak a régi világ művészetével fordultak szembe, hanem magával a polgári társadalommal is. Elsősorban új erkölcsöt, új életstílust, új élet szemléletet akartak megteremteni, melynek természettudományos magyarázatát Einstein relativitáselmélete, Bergson új időszemlélete, a fizikai idő és a tartam megkülönböztetése, valamint különböző mélylélektani iskolák hatása együttesen támasztotta alá. Képviselői forradalmi előörsnek, élcsapatnak tekintették magukat. E rövid ideig tartó irányzatok, „izmusok” közös neve az avantgárd. Maga ez a szó is előörsöt, élcsapatot jelent, a francia „avantgarde” katonai kifejezésből származik. Ezek az irányzatok elsősorban a festészetben voltak termékenyek, de az irodalomban is éreztették hatásukat. Az új alkotások a fiatalokat és az újító művészeket lelkesedéssel töltötték el, míg a hagyományok tisztelői felháborodva utasították el őket.

Mi jellemzi az avantgárdot? Elsősorban a művész és a közönség viszonyának megbomlása. Ebben a rohamosan változó, mondhatni kaotikus világban a természettudományos felfedezések újraértelmezik a hagyományos világképet; társadalmi forradalmak, különféle megmozdulások zajlanak, a művészek nem látják a korábbi kultúra értelmét. Megváltozik a tartalom és forma hagyományos viszonyának ábrázolása. A mű szaggatottságával, töredékességével, pontszerűségével próbálják érzékeltetni a körülöttük lévő zavaros világot. Előtérbe kerül a szenvedély, az akarat, a nevetés és a gúny. Nem a művészet, hanem az élet, a tett a fontos. Megváltozik a tér és idő hagyományos ábrázolhatósága, a világ a szubjektum - a közönség - számára szaggatottá válik, a folytonosság helyett annak megszakadása lesz jellemző. Az avantgárd mindenki által folytathatóvá és befejezhetővé akarja tenni a művészetet. Mindezek együttesen háttérbe szorították magát a mesterséget, a művészi háttérrel, ehelyett a pillanatnyiség ábrázolása kerül előtérbe, nehezítve ezzel a mű értékelhetőségét, megértését és megítélését.

Az avantgárd jelentősebb irányzatai a kubizmus, a futurizmus, az expresszionizmus, a dadaizmus, a szürrealizmus és a konstruktivizmus voltak. Leghangsúlyosabban a képzőművészetben és az irodalomban, később a színházban, zenében, építészetben, iparművészetben jelentkezett, és rendkívül gyorsan terjedt, hiszen ezek a mozgalmak nemzetközi jelleget öltöttek, és ehhez a modern világ kiváló technikai feltételeket teremtett.

Az első forradalmi hatású avantgárd irányzat a kubizmus. Neve a latin cubus, azaz kocka szóból származik, vezető művésze Pablo Picasso, aki szakított a festészeti hagyománnyal és a látványt geometriai

formákra /pl. henger, kúp, gömb/ igyekezett leegyszerűsíteni. Ezen irányzat irodalmi jelenlétét egyesek Apollinaire műveiben vélik felfedezni.

A legkihívóbb irányzat a futurizmus volt /az olasz futuro, azaz jövő szóból ered/, amely Olaszországban bontakozott ki. Képviselői a jövő művészetét akarták megteremteni, rajongtak a modern, nagyvárosi életért, a technikai civilizációért, magasztalták a veszélyt, a vakmerőséget, dicsőítették a háborút, mint az erőszakos cselekvés legfőbb lehetőségét. Legismertebb képviselője Filippo Tommaso Marinetti, /új témájú futurista költeménye az Óda a verseny-automobilhoz/, aki első kiáltványát 1909-ben tette közzé. „A veszély szeretetét, az erőre és merészségre való törekvést akarjuk megénekelni. A bátorság, a vakmerőség, a lázadás lesznek költészetünk lényeges elemei. Le akarjuk rombolni a múzeumokat, a könyvtárakat, az akadémiák minden fajtáját, és harcolni akarunk az erkölcsösködés, a nőmozgalom... ellen.” Az erőszak kultuszából azonban egyenesen következett, hogy Marinetti és a futuristák egy része a Mussolini-féle fasizmus kiszolgálásánál kötött ki. A futurizmus leghíresebb orosz képviselője Majakovszkij volt, aki így kelt ki a hagyományos költészet ellen: „Elég! / egy szót se rája, / köpjetek / a halk rímek / szépségére, az áriákra, / a rózsafákra, / meg a művészet arzenálja / sok porlepett / kellékére és kacatjára...”

Az expresszionizmus az impresszionizmus ellenmozgalmaként jött létre. Németországban lett fontos irányzattá 1905 és 1925 között. Az elnevezés a latin „expressio”-ból fakad, és a művész belső látomásait, érzéseit, lelki élményeit törekszik átadni. Elsősorban félelem, fájdalom vagy bánat tükröződik alkotásaikon. Egyik korai képviselőjük a norvég Edvard Munch (ejtsd: munk vagy münk), Sikoly című képe közismert. Az irodalomban Franz Kafka képviseli ezt az irányt. Szorongást kifejező művei pl. A kastély, A per vagy Az átváltozás. Ezek a művészek tiltakoztak az első világháború ellen, a széthulló világban magára maradó, meggyötört, elesett emberért emelték fel szavukat. Művészetük az egyetemes emberi szenvedés jankiáltásaként hangzott fel. Az expresszionista költők az érzések, indulatok intenzív kifejezése érdekében széttörtek a költészet hagyományos formáit, gyakran a mondatokat is. Merész egyéni szóképeket használnak, belső látomásokat vetítenek, igék, főnévi igenevek, indulatszók, kötélemek nélkül egymás mellé helyezett mondat értékű szavak kapnak jelentős szerepet a versben. Legjelentősebb magyar képviselője Kassák Lajos, de az expresszionizmus elemei más költőnk, írónk műveiben is megjelentek, mint például Krúdy Gyula, Kosztolányi Dezső, Illyés Gyula, Dsida Jenő alkotásaiban is. Az avantgárd hatott a század elején induló jelentős költőinkre, így József Attilára és Radnóti Miklósról is. József Attila lázadó magatartásának közismert példája a Tiszta szívvel című költemény. Radnóti Miklós Pirul a naptól már az őszi bogyó c. verse is lázadó, avantgárd hangon szól, akárcsak a legtöbb korai verse.

Szóke, pogány lány a szeretőm, engem
hisz egyedül és ha papot lát
rettenve suttog: csak fű van és fa;
nap, hold, csillagok s állatok vannak
a tarka mezőkön. És elszalad. Por
boldogan porzik a lábanyomán.
Pedig fönnt a kertek felé
feszület is látja a csókját és
örömmel hull elé a búzavirág,
mert mindig hiába megcsudálja őt
egy szerelmes, szakállas férfiszentség.
Tizennyolc éves és ha nélkülem van,
hallgatva jár, mint erdős partok
közt délidőn jár a nyári víz s
csillogó gondot ringat magában arról,
hogy sohasem telünk el a csókkal és
szomorú. Pirul a naptól már az őszi bogyó.

A botránykeltő, polgárpukkasztó irányzat, a dadaizmus fő képviselője Tristan Tzara (ejtsd: cára) román-francia író volt, aki a mozgalom egyik alapító tagja. A dadaisták csak meghökkenteni akartak, lerombolni a megszokás kötelékeit, valami egészen mást, ébresztő, felzaklató újdonságot kerestek, ami ellentmond mindannak, amit előtte a művészet alatt értettek. Fényképmontázsokat készítettek, a költők újságból kivágott szavakat raktak véletlen sorrendbe, és ezt nevezték versnek. „A dada nem jelent semmit... Azért írom ezt a kiáltványt, hogy kimutassam, lehet ellentmondásos cselekedeteket is egyszerre végrehajtani egy rövid lélegzetnyi idő alatt, a cselekvés ellen vagyok, és a folytonos ellentmondást szeretem, de az állítás ellen is vagyok, sem mellette, sem ellene nem vagyok, és senkinek nem akarok magyarázni semmit, mert gyűlölöm a jó ízlést.” A dadaista művészetek, köztük költők is, munkájukkal igyekeztek megkérdőjelezni a hagyományos normákat és elvárásokat, és olyan új művészi kifejezési formákat akartak létrehozni, amelyek a modern világ káoszát és bizonytalanságát tükrözik. A dadaista költészet a dadaista mozgalom kulcsfontosságú része volt, és jellemző volt rá a nem szokványos forma, a humor, a szatíra és az irónia használata, valamint a hagyományos narratív struktúrák elutasítása. A költők közül kiemelném Tamkó Sirató Károlyt, ő egyike azon keveseknek, aki megújította a gyermeklírát. A hagyományokhoz oly szorosan kötődő műfajt új témákkal, új formanyelvvvel és látásmóddal gazdagította. A húszas években dadaista gesztusaival, szürrealista elemekkel átszőtt költeményei nagy feltűnést keltettek. Ilyen például a Pinty és ponty c. verse.

Volt egyszer egy ponty,
 Úszott, mint a pinty.
 Volt egyszer egy pinty,
 Repült, mint a ponty!
 Együtt mentek...
 Úsztak, szálltak, mendegéltek,
 Tán még most is mendegélnek,
 Ha a kelő napsugárban
 útjuk végére nem értek.
 Elöl ment a ponty,
 Úszott, mint a pinty!
 Utána a pinty,
 Repült, mint a ponty.

És most térjünk vissza az írásom legelején emlegetett zsákversre. Hogyan írjunk dadaista verset? Íme, a hozzávalók és a használati utasítás Tzara ajánlásával:

Tristan Tzara: Hogyan írjunk dadaista verset (Parancs János fordítása)

Fogj egy újságot.
 Fogj egy ollót.
 Válassz ki abban az újságban egy olyan hosszúságú cikket, amilyenre a versed tervezed.
 Vágd ki a cikket.
 Aztán vágj ki gondosan minden egyes szót, amelyekből az a cikk áll, és rakd egy zsákba őket.
 Rázd meg szelíden.
 Aztán húzz ki egymás után minden egyes kivágott szót.
 Másold le lelkiismeretesen, abban a sorrendben, ahogy a zsákból kikerültek.
 A vers rád fog hasonlítani.
 S lám, máris egy rendkívül eredeti író vagy, és elbűvölő érzékenységgű, ámbár ezt az érzékenységet a köznép kellően még nem értékeli.

Szoros kapcsolatban állt a dadaizmussal a szürrealizmus: alkotói eredetileg az előbbinek voltak szervezői. A szürrealista képzőművészek nyugtalanító, a hétköznapok logikájának ellentmondó, sokszor álom- vagy látomászerű, viszont fotografikus hűséggel megfestett alkotásokkal igyekeztek a lélek és a tudatalatti mélyebb tartalmait megjeleníteni. Az irodalmi szürrealizmusra, amely elsősorban a francia költészetben vált meghatározóvá, az alkotási folyamat értelem alóli felszabadítása, az álom- és látomásosság volt jellemző. Sigmund Freud munkásságából is sokat merített a szürrealista irodalom; André Breton, a mozgalom atyja eredetileg pszichiáter, Freud tanítványa volt. A szürrealisták egyik alkotómódszere, az automatikus írás is a pszichoanalízisre emlékeztet: a művész teljesen ötletszerűen, minden racionális megfontolástól mentesen azt veti papírra, ami éppen eszébe jut. A szürrealista irodalom legjelentősebb képviselői Louis Aragon és Paul Éluard. A nagy hatású spanyol költő, Federico García Lorca is az irányzathoz kapcsolható, akárcsak barátai, a festő Salvador Dalí /A polgárháború előérzete/ vagy a filmrendező Louis Buñuel. García Lorca híres Cigányrománcai (1928) a románc ősi műfaját újítja fel. Alvajáró románc című költeménye alig-alig közöl epikus tartalmat: épp csak egy töredékét mutatja fel a történetnek (csendőrök elől menekülő férfiak, fölgújtott ház, magát vízbe vető leány). Az elbeszélő félálomszerű, vizionáló módon szólal meg, maga sem tudja, hogy mit lát az éjszakai világban. Mindent kétesse tesz a félhomály és a holdfényes éjszaka különleges varázsa.

És végül, de nem utolsósorban néhány gondolat a konstruktivizmusról, amely elsősorban építészeti és képzőművészeti irányzat; egyik ágazata a „Bauhaus”

/építőház/ elnevezésű, német művészeti iskola volt. Célja a világ absztrakt újraépítése, a világalapot jellemző rendezetlenség és káosz felszámolása, az igényeket magas szinten kiszolgáló produktumok létrehozása – korszerű technológiával. Irodalmi megnyilvánulása csekély, néhol a lírában fordul elő. Ilyen pl. József Attila A város peremén c. versének záróversszaka.

Köszönöm, hogy időt szenteltél írásom elolvasására. Záró gondolatként azt mondhatom az avantgárdról, hogy nem szélsőségei, tévedései, művészetellenes programjai minősítik elsősorban, hanem az a szellemiség, amely minden fontos kortársat megérintett. Az irányzatok jelentős szerepet játszottak a század első évtizedeiben, és – a szürrealizmust kivéve – szinte máról holnapra eltűntek.

Batuskáné Kiss Katalin

Pósa Anikó alkotása

Valentyik Ferenc: Gyóni Géza találkozása Kolmár Józseffel

A Petőfi-emlékév változatlanul meghatározója napjaink kulturális életének. A programsorozat egyik kétségtelen járulékos haszna, hogy fény vetül a költő rég elfeledett barátaira, kevésbé ismert műsáira, jó ismerőseire is. A kései fénysugárban feltűnik például Kolmár József (1820-1917) alakja, akit bátran sorolhatunk a magyarság elfeledett jelesei közé, hiszen eredményekben gazdag életútja alapján lényegesen több figyelmet érdemelne az utókortól.

Katolikus főgimnáziumi tanárként, teológusként, költőként, újságíróként jegyzik őt a lexikonok szócikkeiben. Pápán és Pozsonyban a nagy költő testi-lelki jóbarátja volt, és sok-sok évtizeddel élte túl Petőfit. Emlékezéseiben értékes adatokat, ismeretlen, de fontos, hitelesítő részleteket szolgáltatott Petőfi életrajzíróinak, olyannyira,

hogy a Petőfi-Társaság is tiszteletbeli tagjának választotta az író-veteránt 1908-ban. Pályája elsősorban Pozsonyhoz kötődik, ahol 1917. június 22-én, 97 éves korában szenderült örök álmra.

Az egykori koronázóvárosban emberöltőkön át mintaszerűen ápolták Petőfi Sándor emlékét, és erről éppen Kolmár József gondoskodott a katolikus főgimnázium tanáraként. Szerették, respektálták őt tanítványai és ezt számos feljegyzés őrzi, így egy „Julius” szignójú vers is 1907-ből:

A 91. éves Kolmár József
(Jelfy Gyula felvétele, forrás: Vasárnapi Ujság, 1911. szeptember
17. p. 761)

Kolmár Józsefnek

Kibontott szárnyain emlékeimnek
Te hozzád szállok vissza, mesterem.
A képzeletben látlak, rád tekintek
S szelíd vonásaid felismerem.
Látom Pozsonyt s a várhegy oldalában
Parányi ház falán a betűket:
«Itt élt Petőfi» ... régen, hajdanában, —
S a felirat téged nem emleget.

Pedig minden idők e dalnokának
Hű társa voltál a négy fal között,
S hozzá, — akit nagy nemzetek csudálnak,
Téged a hű baráti frigy kötött;
S amit neked szánt, teljesült a jóslat:
A sors sötét lapját nem olvasod,
Feladatát éltednek hűn megoldtad,
S az érdem most hő fényit ontja rád.

Márványba nincs a te neved bevésve,
Élted folyása csendes, ám de szép!
Mig hanyódva hajód, bevitt a révbe,
Osztád a kincset jobbra-balra szét.
A szürke ember... Ámde lásd katedrán:
Szava gyújt és le a szívekhez ér.
Óh! szemrehányólag szemed ne vesd rám,
Hogy egykori nevelted így dicsér!

Az élet alkonyán, te ősz aggastyán,
Deres fejemmel, ím, köszöntelek.
Tépett bizony már ő is, a tanítvány,
De ápol régi szép emlékeket. . .
Ezek között elsőnek ülsz a trónon,
Te, ki Petőfivel karöltve ment,
S aki nekem — ne vess habár a gnómom,
— De nem adott soha — elégtelent.

Petőfi Sándornak Pozsonyban a legnagyobb ünnepséget 1911. szeptember 8-án rendezték, amikor leplezték a Városi Színház előtti téren közadakozásból emelt szobrát, amelyet Fadrusz János tanítványa, Radnai Béla fehér márványból faragott. Az eszményi szoboralakról Kolmár József azt mondta a szoborleplezésen, hogy Petőfi nem volt ilyen szép, de ilyen széppé avatta költészete.

A mi költőnk, Gyóni Géza 1902 őszén, a sikeres békéscsabai érettségi után került Pozsonyba. Pályájára köztudottan meghatározó befolyást gyakorolt a város irodalmi élete, miliője. Itt adták ki az első kötetét, de ezen felül is nagyon sok minden Pozsonyban dőlt el. Az azonban gyakorlatilag teljesen a múlt ködébe veszett, hogy megadatott neki egy Kolmár Józseffel történt találkozás is. Az esetet iskolatársa, jó barátja, Deési Sándor örökölte meg a Nyírvidék hasábjain, évtizedekkel az esemény után, 1937-ben:

„Hát igen, bármilyen különösnek is tetszik első hallásra, tény az, hogy Gyóni Géza még találkozott Petőfi Sándor pozsonyi barátjával és lakótársával, akihez Petőfi már Pápán a „Kolmár József barátomhoz” című kis versét írta. 1904 tavaszán történt ez a találkozás, amikor Gyóni Géza még a 20-ik évét sem töltötte be. (1884. június 25-én született.) A találkozás a pozsonyi Nyugatmagyarországi Híradó szerkesztőségében folyt le, ahová a 89 esztendő Kolmár József egy kis verset hozott be „szíves közlés céljából”, ugyanúgy, mint a 19 éves Gyóni Géza. A vers címe ez volt: „Utolsó versem”.

Dr. Vutkovich Ödön szerkesztő a verset átolvasta és mélyen meghatódva köszönte meg az öreg úrnak és azonnal leadta a nyomdába.

Gyóni Géza félbeszakította korrektori munkáját és áhítattal, nagy kerekre nyílt szemekkel bámult Petőfi barátjára anélkül, hogy egy szót is váltott volna vele. Csak az öreg úr beszélt hozzánk, felújítva a Petőfivel szövődött barátkozás emlékeit, amiben közbeszólással megzavarni egyértelmű lett volna a

A pozsonyi Petőfi szobor avatása 1911. szeptember 8-án
(Jelfy Gyula felvétele, forrás_ Vasárnapi Ujság, 1911. szeptember 17. p. 761)

templomi áhítat megszakításával. Másnap reggel a vers a lap tárcája előtt valóban megjelent, én pedig a kéziratot kerestem, hogy megmentsem a tűzhaláltól, amire a kéziratok közlés után szánva voltak. Nem találtam.

- Géza, ne tagadd, - mondtam az asztala fölé hajló Gyóninak – kegyeletből eltetted Kolmár kéziratát. Ő tiltakozott s tréfás szemrehányással csak ennyit mondott:

- Okosabban tennéd, ha az én kézírataimat gyűjtögetnéd a jövő számára.

Ezen mind a ketten jóízűen kacagtunk, pedig Gyóni Géza nem mondott akkor bolondot. Aztán felborítottam a szerkesztőség nagybendőjű papírkosarát s végre előkerült a kézirat, amelyet zsebre vágtam s máig is híven megőriztem. A vers nem annyira költői értékénél fogva érdemes a bemutatásra, hanem mert Petőfi barátja írta, mert egy 89 éves öreg úr költötte, mert a vers címe magában is érdekes és megfogható, s végül mert a versnek Gyóni Géza volt a korrektora. A vers különben így hangzott:

Utolsó versem (89-ik tavaszomon)

Tavasz volt, mikor születtem.
Derűs nap sütött felettem
S bájjival a szép természet
Már bölcsőmben megigézett
S holtig kedvelője lettem.

Tavasz legyen, ha meghalok.
Lelkem vigyék az angyalok
S amiket oly hón kedvelék
Enyhítsék sírom éjjelét:
Virágillat s madárdalok.

Tavasz legyen, ha meghalok
S melyben édesen álmodok.
A szép magyar rónán, hegyen.
Egy újabb dicső ezreden
Harsogjanak magyar dalok.

Kolmár József

Kolmár József 1932-ben készült emlékére a pozsonyi Szent Anna-templomban

„A 33 év óta sárguló papírlapot Gyóni Géza levelei között őriztem, most pedig a nyíregyházi állami tanítóképző őrizetére bízom, mert meggyőződtem arról, hogy ez az intézet a korábban odaajándékozott Rákóczi kéziratot is mennyire becsben tartja.”

Nem kétséges, hogy Deési Sándor jó érzéssel ismerte fel az esemény irodalomtörténeti jelentőségét, és hálásak lehetünk a közreadásáért, de mintha egy kis számmisztikára alapozott legendagyártás is vezette volna a tollát. A számok összevetése alapján ugyanis Kolmár József 1904-ben még „csak” 84 éves volt, és később is írt nyomdafestéket érdemlő verseket. Ne legyünk azonban ennyire földhözragadtak, urambocsá! szőrösszívűek, hiszen legendák nélkül bizonyára lehet élni, de vajon érdemes-e?

Petőfi Sándor: Kolmár József emlékkönyvébe

Magas trónján a sors ül, titkos könyv kezében,
 Az életkönyv ez; benne két lap a mienk,
 Az egyik borongó gyász vonul sötétben,
 A másik hajnalodva rózsaként dereng.
 Óhajtom én: legyen hő kedveződ a végzet,
 Hogy általolvasnod ne kelljen a sötétet!

(Pápa, 1842. április 12.)

Váradi Klára: A folyónál

Benedek Elek, a „nagy mesemondó”, író, újságíró

„Erdő, mező, hegy, völgy, falu...minden mesél itt.

A mesék földje ez- csuda-e, ha szép csendesen mesemondóvá nő a gyermek?”

1859. szeptember 30. Kisbacon. Benedek János és felesége, Benedek Marcella boldog szülőkké váltak. Fiúgyermekük született, aki az Elek nevet kapta.

A Benedek családban fontos volt a művészet, a tudomány, a társadalmi értékek iránti érdeklődés. Az apa református lelkész volt, de festőművész, színművész, tanárnő, irodalomtörténész és politológus is megtalálható a családfán.

Elek bölcsészhallgató volt Székelyudvarhelyen, majd Budapesten. Diákként néprajzi gyűjtőútra vállalkozott. Újságíróként többek között a Budapesti Hírlap munkatársa volt.

1884-ben feleségül vette Fischer Máriát. Hat gyermekük közül Marcell az apja nyomdokaiba lépve szintén író, műfordító, irodalomtörténész lett.

Elek országgyűlési képviselőként is megállta a helyét. Egy ideig Szabadelvű párti volt, majd csatlakozott a Nemzeti Párthoz. Képviselőként is az

ifjúsági irodalommal, a népköltéssel, a népnyelvvel és a közoktatás problémáival foglalkozott.

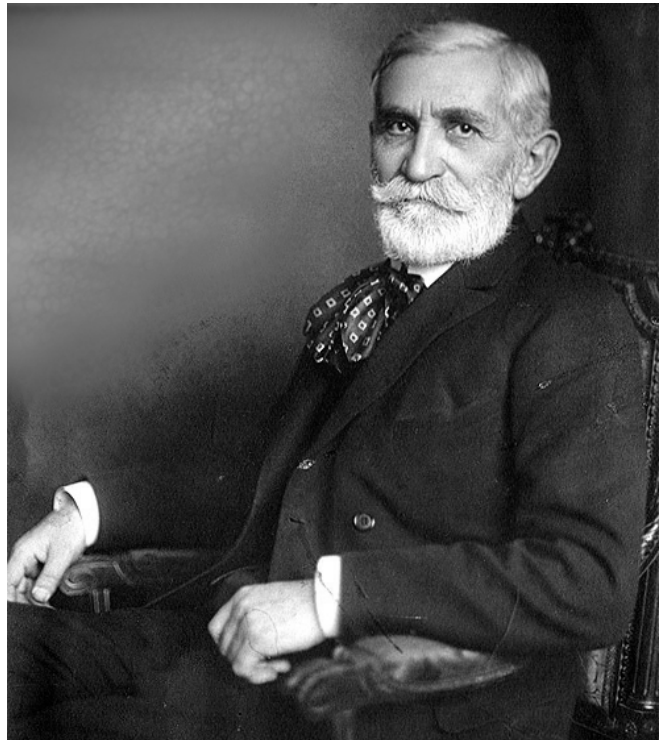
Napilapokat, folyóiratokat szerkesztett, többek között a Magyar Világ, a Magyar Kritika, a Nemzeti Iskola címmel megjelenőket. Álnéven számos lapban publikált, ezekből tartalmaz válogatást Az ismeretlen Benedek című kiadvány. Szerepet vállalt a hazafias szellemű gyermeklap, Az Én Újságom, majd a Jó Pajtás szerkesztésében.

Tucatnyi új kiadást élt meg az Ezüst Mesekönyv és Arany Mesekönyv című gyűjtemény, az ifjúság számára íródott mese-átdolgozás. A meséken túl verseket, színdarabokat, leányregényeket, történelmi és irodalomtörténeti műveket is írt.

1921-ben hazatért Kisbaconba, ott élt haláláig. Példaképe, szervezője, támogatója volt az alakuló romániai magyar kalákásoknak, szerkesztette a Cimbora című ifjúsági lapot.

Az 1929. augusztus 17-én Kisbaconban elhunyt író, meseíró, a magyar gyermekirodalom egyik megteremtője, az élen járó pedagógusok között foglal helyet.

2005 óta Benedek Elek születésnapján, szeptember 30-án a népmese napját ünnepeljük. A mesékhez kapcsolódó programok a figyelmet szeretnék felhívni az olvasás fontosságára, a magyar kultúra kincseinek megőrzésére, a hagyományok ápolására.

„A szeretet drága kincs,
Földön ennek párja nincs.
Oszd meg mással, mégse fogy,
Inkább így lesz még nagyobb.”

Benedek Elek

Lejegyzete: Lengyelné Török Erika

Forrás: wikipédia

Kanizsa József: A királlyá választott Pipitér

Ha hiszitek, ha nem a zalazajki apróka udvarunk, apróka kertjében, apróka Gyepszönyeg-birodalom terül el. A csupa-zöld fűszálak egyik reggelen a tavaszt hozó szélben eképpen sóhajtoztak:

- Milyen jó volna, ha virág is lenne közöttünk. Ha csak egy szál pipitér is nyílna...Királyunkká választanánk.

Teltek, múltak a napok. Egyszer csak az áprilisi langyos széllel csoda érkezett a kertbe, a Gyepszönyeg-birodalom területére. A hajnali napsütésben nem hittek a szemüknek. Örömben harmat-könnygyöngyöket pergettek, hullattak a kíváncsi fűszál-szemek.

A Gyepszönyeg-birodalom közepén kedves piros szélű, fehér szirmú pipitér nyílott, hajlongott. A fűszálak örvendezve, köszöntötték a pipitért.

- Hódolat néked királyunk, ezentúl csak néked hajlongunk. Legyen a tiéd a tisztelet, fogadd csendes hódolatunk...

- Jó, jó – szólt a Pipitér -de mivel érdemeltem ki, hogy e tiszteletet tőletek megkapjam!?

- Régi vágyunk teljesült. Közénk virág került, fehér szirmú Pipitér, s te a királyunk lettél...

A Nap is fényesebben ragyogott. Éltette a fűszálak királyát, a Pipitért. De egy kicsit féltette is... Délután egy kisfiú ugrándozott a pázsit közelében. Nagy lett a riadalom. Ki-ki, ahogy bírt hajlongani, kicsit kinyújtózva is igyekeztek eltakarni a királyt, a Pipitért. De mindhiába. A fiúcska észrevette a pici, kedves piros szélű, fehér szirmú Pipitért. Nagyon megörült ő is e csodálatok kis látványának. Örömeiben fel is kiáltott:

- Jé, Pipitér! - lehajolt a virág fölé, hogy még jobban szemügyre vegye, hogy jó látta-e? - De tündéri vagy, hogy díszelgysz e szép zöld pázsit között?

Meg akarta simogatni. Dühében a szél is föltámadt, s a fűszálakkal eltakarta a szép Pipitért.

- Nem akarlak bántani, csak meg akartalak simogatni - mondta a kisfiú - s majdnem elpityeredett az érzékenységtől. - De hiszen ti féltetek tőlem? - Fölemelkedett.

Könnyes szemmel nézte a fűszálakat, az egy szál Pipitért... Elgondolkodott: „milyen szép is a gyepszönyeg ezzel az egy szál Pipitérrel?”

Lassan elballagott. Kedvesen visszamosolygott. E mosoly tetszett a fűszálaknak és a Pipitérnek is.

Másnap, amikor kiment a Gyepszönyeg-birodalomhoz tapasztalta, hogy nem hajlongnak a fűszálak, nem félnak tőle, s hagyják, hogy megsimogassa a királlyá választott Pipitért. Jól esett a Pipitér hiúságának e kedves simogatás, s elhitte, hogy e Gyepszönyeg-birodalomnak ő lett a királya. Ettől a gondolatától még szebben virított, s ígérte, hogy jövőre a sok apró magocskából már sok-sok kis Pipitér díszíti a Gyepszönyeg-birodalmat. S talán még mindig ott díszelg a kertekben, a gyepszönyegeken, tavasztól-őszig ez a kis igénytelen, de annál szebb Pipitér király. Ha ráértek, nézzétek meg a kertben, a ligetekben e szép kis virágot, s ne szakítsátok le ti se e kedves Pipitért, a fűszálak királyát.

Itt a vége, fuss a kert, a Gyepszönyeg-birodalomba...

Hermann Marika: Az igazi gyógyír (lekvár mese)

Valahol, a távoli hegyek között állt egy takaros házikó. Körötte áfonyabokrok díszeltek. Itt élt Nagyanyó, és egyetlen kincse, szemefénye Jankó, az unokája. Volt egy kecskéjük, akit Jankó minden nap kihajtott a rétre. Míg a kecske legelészett, Jankó arról álmodozott, hogy elmegy világot látni. Midig kérlelte Nagyanyó: Segíts inkább az áfonyabokrok körül, és tanuld ki a lekvárkészítés mesteriségét -, de Jankó csak nevetett: ugyan minek Nagyanyó, én úgy is elmegyek világot látni?

Telt múlt az idő. Nagyanyó háta meghajlott az évek súlya alatt, míg Jankóból erős, deli legény lett. Egy napon aztán odaállt Nagyanyó elé.

- Nagyanyó, én elmegyek világot látni.

Hiába mondta neki Nagyanyó: ne menj fiacskám, itt megleled a világ összes kincsét - Jankó csak nem tárgított. Így aztán nagyanyó friss kenyeret és egy üveg áfonyalekvárt tett a tarisznyájába, megölelte, ujjával egy keresztet rajzolt a homlokára.

- Hallgass mindig a szívedre, akkor Isten megsegít - mondta neki búcsúzóul.

Jankó füttyörészve útnak indult. Ha elfáradt, leheveredett, evett egy falás áfonyalekváros kenyeret, ivott rá forrásvizet, és ment tovább. Útközben sok szép növényt, sok különleges állatot látott, és sok emberrel beszélgetett. Már nagyon messze elment otthonától, és nagyon sok fele járt a világban, amikor útja kétféle ágazott. Az egyik egy visszavezetett az otthonába, a másik egy csillogó városba vitt. Jankó gondolkodóba esett. A szíve azt súgta: indulj hazafelé! -, ám úgy gondolta: Nagyanyó, és az áfonyái várhatnak, azt a csillogó várost még megnézem - és elindult a kikövezett úton. Ahogy beért a városba, döbbsen látta, hogy ott minden csupa kő. Sehol egy teremtet lélek, sehol egy fa, de még egy apró madárkát se látott. Még a napsugár is elbújt egy kőszikla mögé. Na és amikor Jankó megéhezett, és elővette tarisznyáját, hogy csillapítsa éhségét, bizony abban is csak köveket talált. Mitagadás, inába szállt a bátorsága. Elhatározta, hogy azon nyomban visszafordul, de egy óriási medve az útját állta.

- Innen többé nem menekülsz! - bömbölte félelmetesen, és nagyot lökött Jankón, aki egy mélységesen mély, sötét verembe esett.

Ebből a veremből még soha senki emberfia nem szabadult ki. Tudta ezt már Jankó is, és szánta, bánta, hogy nem a szívére hallgatott. Éhes volt, szomjas, és sajgott minden porcikája. Nem tudta mihez kezdjen, így hát Istenhez fohászolt: én Istenem segíts hogy kitalálják innen - de nem történt semmi. Csak a szíve zakatolt valami ilyesmit, hogy : indulj, indulj - így aztán Jankó elindult a sötét veremben. Sokáig botorkált étlen, szomjan, mígnem egyszer kijutott onnan, és megpillantott egy áfonya bokrot, ami telis tele volt illatos áfonyával.

- Megmenekültem! - kiáltotta boldogan, és odasietett, hogy csillapítsa éhségét, ám egy madárka kérlelni kezdte.

- Jankó, Jankó ne edd meg az áfonyát, mert akkor mi mind éhen halunk!

Jankó akkor látta meg, hogy az áfonyabokor felett egy hatalmas fa alakú szikla meredezik, rajta sok-sok madárka lapul riadtan, némán. Azonnal megértette, hogy ők is a gonosz medve áldozatai, és csak addig maradnak életben, amíg az áfonyabokor táplálja őket. Így aztán korgó gyomorral továbbállott. Egy kis madár után repült.

- Indulj haza Jankó, mert Nagyanyó nagyon beteg. Fogd ezt az ágacskát, ha szeretettel gondozod, még megmentheted az életét -, és egy áfonyaágot nyomott Jankó kezébe.

Jankó szíve riadtan zakatolt: Nagyanyó, nagyanyó, mért is hagytalak magadra!? - és futásnak eredt, mit sem törődve medvével, éhséggel, fájdalommal. Amikor a házukhoz ért, látta ám, hogy ott is minden kővé változott. Nagyanyó az ágyon feküdt, szeme csukva volt, és Jankó hiába szólongatta, nem válaszolt. Akkor fogta a csákányt, és törte a követ napestig, hogy elültesse az ágacskát, de bizony egy tenyérnyi földet se talált. Tehetetlenségében sírva fakadt, és egy könnycsepp a sziklára hullott. A szikla megrepedt, és Jankó egy darabka földet pillantott meg alatta. Abba elültette az ágacskát, de víz nem volt, így csak a könnyei csorogtak a hervadt növényre. Ám az ágacska növekedni kezdett, és egy szép áfonyabokor lett belőle, telis tele érett gyümölcssel.

- A lekvár igazi gyógyír - jutott eszébe Nagyanyó mondása.

Gyorsan leszedte a gyümölcsöt, és lekvárt főzött belőle. Igaz, csak a szeretetével ízesítette, de amikor elkészült, és egy kiskanállal betett Nagyanyó szájába, az abban a pillanatban meggyógyult. Ekkor a sziklák belegördültek a sötét verembe, és maguk alá temették a gonosz medvét. Helyükön egy szépséges város keletkezett, parkokkal, virágokkal, vidám emberekkel. A fákon madarak daloltak. Nagyanyó házikója körül is minden kiszöldült. A szépséges áfonyabokrok tele lettek illatos áfonyával. Jankó örömeiben karjába kapta Nagyanyót, és ölelte, csókolta.

- Igazad volt Nagyanyó, a világ minden kincse itt van - kiáltotta boldogan.

Ettől kezdve ő is kivette részét a lekvárkészítésből. Jól megtanulta Nagyanyó titkos receptjét, és belefőzte a szíve szeretetét is. Esztendőre az ő lekvárját ette még a király lánya is, de bele is szeretett Jankóba, akiből olyan neves lekvárkészítő mester lett, hogy híre bejárta az egész világot.

Esztendőre feleségül vette a királylányt, és ő lett Janó király. Nagy szeretetben kormányozták a királyi birodalmat, ám soha nem feledték Nagyanyó tanítását: Hallgassatok mindig a szívetekre, akkor Isten megsegít titeket, de azt se feledjétek: a lekvár igazi gyógyír.

ŐSZI SZŐSZÖLŐ

Keress meg a két kép közötti különbségeket (7)!

Színezz a számok alapján!

Hermann Marika: A tarkabarka ősz

Az ősz olyan csodaszép,
Megsárgul a falevél.
Nem kell festék, sem ecset,
Tarkabarkák a hegyek.

Az ősz olyan csodaszép,
Hullanak a gesztenyék.
Alma, dió mind megérett,
Szedd le, mert úton a tél.

Az ősz olyan csodaszép,
Ám eső jó, s hideg dér,
Falevelek mind lehullnak,
Őszi hangok elcsitulnak.

Hóányó kontyát megrázza,
Fehér ruhát ölt a tájra.
Hegyek ormán csillan a jég,
Az ősz elámul, oly szép a tél!

				◆	TRÓPUSI GYÜMÖLCS	..., A HANGYA	FRANCIA ÉLETMŰ	MÁSODPERC RÓVIDEN	ZLOTY, RÓVIDEN	◆
				1						07
				NORMÁLIS ELOSZLÁS		RÓMÁBAN ŐT GENF HATÁRAI!		KÉTELLI A NAGY VARÁZSLÓ		
				ELŐTAG: FÖLD- JÓD VEGYJELE					ITTRIUM VEGYJELE	
							RITKA NŐI NÉV			
◆	2	ELŐINDIA ŐSLAKÓJA	INFORMÁCIÓ, RÓV. BELGA AUTÓJEL				NEMZETSÉG			
BUDAI BANK				INDULATSZÓ TÁVOLI ELŐD		MENETSZÁM JELE EGYIPTOMI NAPISTEN		LUTON HATÁRAI! GABON AUTÓJELE		
AZ ŐN VEGYJELE			IDŐTLEN OSZTRÁK AUTÓJEL							FAHRENHEIT
◆	LO							AMFÓRA- DARAB!		

Copyright © 2010-2022, www.skandomata.hu (CsAB), Minden jog fenntartva. Forrás: https://epi.hu/sau6W

Küldd be a keresztrejtvény megfejtését az info@dabik.hu email címre!
 A beküldők között A Gyóni Géza Irodalmi Kör ajándécsomagját sorsoljuk ki.
 Beküldési határidő: 2023. november 30.

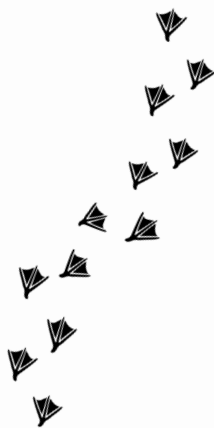

Szűcs Szilvia fotója

Ludaskása verses változata Hermann Marika tollából az alábbi recept alapján

Hozzávalók:

- 1 kg libaprólék, csontos libahús,
- 5 sárgarépa,
- 2 zöldség, zeller,
- 15 dkg gomba,
- 20 dkg zöldborsó,
- egy csokor petrezselyemzöld,
- só vagy ételízesítő,
- 30 dkg. rizs.

Ludaskása

Lúdnak lába, lúdnak szárnya,
Nyaka, háta, és zúzája,
Zöldség, zeller, sárgarépa,
Vízben lassan rotyogtatva.

Ha, a husi habot enged,
Ne habozál, szedgedess!
Borsó, gomba mehet bele,
Sót ki ne feledd belőle!

Megpuhul majd az a liba,
Nem lesz abból nagy galiba,
Ízes levét szűrőn szűrjed,
Mi benne volt szeleteljed!

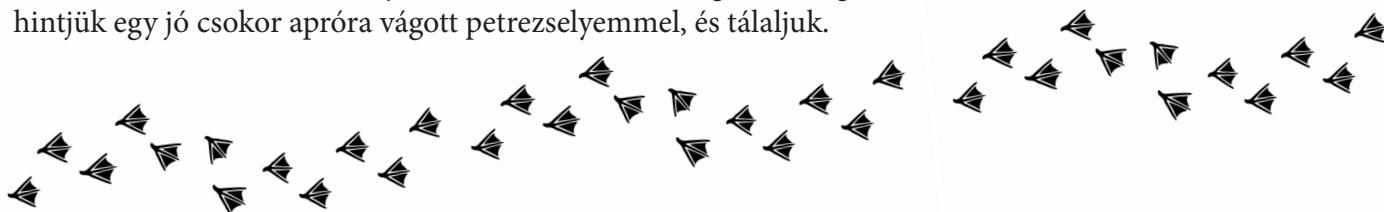
Libaszíron rizst kevergess,
Lúdhús levest ráöntöggess!
Ízesítsed, ízlelgessed,
Megpuhul jól, ha lefeded!

Aztán mehet minden bele,
Ludaskása lesz belőle!
Márton napi vigasságon
Gőzölgjön asztalodon!

Elkészítése:

A libaprólékot megtisztítjuk, hideg vízben, lassú tűzön feltesszük főni. Amikor felforr, lehabozzuk, és megsózzuk. Ha a hús jó félig megpuhul, beletesszük a sárgarépát, a zöldséget, és a zellert, majd az utolsó negyed órában a gombát és a zöldborsót. Ha a leves kész, kivesszük a húst, a levest pedig leszűrjük. A húst lefejtjük a csontokról, kockákra vágjuk a zúzával és a szívvel együtt. A répát, zellert, fehérrépát szintén kockázzuk. A megtisztított rizst a libaszíron opálosra pirítjuk, és felöntjük háromszoros mennyiségű húslevesel. Amikor kész, hozzákeverjük a libahúst és a zöldségeket. Meghintjük egy jó csokor apróra vágott petrezselyemmel, és tálaljuk.

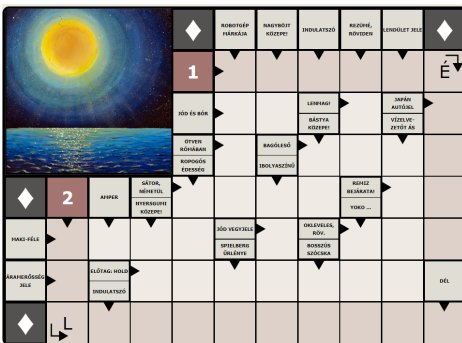

Kedves Alkotótársak!

Köszönjük a felajánlásokat, melyeket küldtetek a Poénkodjunk rovat keresztrejtvény nyerteseinek!
A jövőben is köszönettel fogadjuk.

Felajánlások, amiket szívesen fogadunk:

- Saját kézműves alkotások,
- Saját könyvek,
- Saját verses kötetek, antológiák.

A Nyári számunkban megjelent keresztrejtvény megfejtése:
Nyári éjjel világít a hold

A szerencsés nyertes: Rémik Henrietta, Dabas
Gratulálunk a nyertesnek!

A nyereményét Gyóni Géza Irodalmi Kör ajándécsomagját
postán juttatjuk el!

Még több verset, novellát találsz honlapunkon: www.dabik.hu

Kövess minket a Facebookon is: www.facebook.hu/irodalmikordabas

Anyagot gyűjtünk a Téli Alkotóba

Beküldhető alkotónként három saját alkotás, melyek között a szerkesztők döntenek.

Téma: Tél-lehelete; Karácsony-szeretete; Őesztendőüzenete; Újesztendőígérete;...

Beküldési határidő: 2023. november 15.

Az alkotások elküldhetők e-mailben: info@dabik.hu

Egyszeri online nyilatkozat elküldése: <http://www.dabik.hu/nyilatkozat/>

Az Alkotó elérhetőségének feltételei: <https://www.dabik.hu/webshop/>

Találkozók helyszíne:

Kossuth Művelődési Központ
2370 Dabas, Szent István út 58.

Találkozók időpontja:

Az oldalunkon érdeklődj!

A Facebook oldalunkon és a
honlapunkon is találkozhatok velünk! :)

Bővebb információ:

www.dabik.hu

E-mail: info@dabik.hu

Telefon: 06/30 852-2770

IMPRESSZUM

Alkotó - Irodalmi-Kulturális folyóirat.

Megjelenik negyedévente az Angry Cat Kft. támogatásával.

Felelős szerkesztő: Hermann Mária

Tördelőszerkesztő: Szűcs Szilvia

A szerkesztőség levélcíme:

Angry Cat Kft., 2370. Dabas, Szintes u. 2/D 2/8.

E-mail: info@dabik.hu

Nyomdai munkák: Angry Cat Kft.

Kiadja: Angry Cat Kft.

Gyóni Géza Irodalmi Kör, Dabas.

Rejtvény forrása: www.skandomata.hu

Képek forrása: <https://ujso.com/>, www.depositphotos.com

<https://hu.wikipedia.org/>

ISSN 2677-1802 (Nyomtatott)

ISSN 2786-2690 (Online)

ALKOTÓSAROK

Pánti Anna: Kő - titkok imádsága
 Fekete Edit: Hit
 Pánti Anna: Kő titkok
 Czibere Anita: Az alkony bársonya
 Fokkné Borbély Marianna: Remény
 Ambrus József: fűszervirágaim
 Kosztolányi Ági alkotása
 Pánti Anna: „Egy nap vége”
 Balogh Zsuzsa: A béke
 Icho Zsolt: Ősz van
 Orosz Margit: Csillagkabátban
 Erős Sándor: Van egy hely
 Szabó Márta: Te csak küzdj
 Lénárd Ágnes fotója: Őszi út a végtelenben
 Kosztolányi Ági alkotásai
 Lovag Vánczi Zoltán: Uram
 Németh Nyiba Sándor: Szőlőfalumért esküdtem
 Kelemen Szilvia: Védtelen vagy
 Kanizsa József: Ariadné útvesztői
 Kulcsár István festőművész alkotása
 Rozványi Dávid kép Eszterről
 Rozványi Dávid: Duna dallamát dúdolva - Eszternek
 Turányi Terézia: Vihar előtti csend
 Takács László: Szép népemért
 Figula Csaba: Kártyajáték
 Pánti Anna: Ősz
 Lengyelne Török Erika: Őszinte kérdés
 Szabó Ferenc: Erdőben
 Schafner Ágnes: Lelked tükre
 Erdős Sándor: Múltnak kútja
 Pósa Anikó grafikája
 Fekete Edit: Az én álmom
 Fu Jen-Li: Őszi szőlők
 Icho Zsolt: cipők, gyertyák, rózsák
 Stefanic Alexander: Mi vagy nekem?
 Szedő Tibor: Levéltánc
 Nagy-Kóré Mária: Az utolsó levél
 Kanizsa József: Hegedűhang
 Stefanic Alexander: Szavak bölcsője
 Hermann Marika: ...ha...
 Németh Nyiba Sándor: Bepillantok a Mennybe
 Rozványi Dávid: Ubi tu Gaius, ego Gaia! - Faölelés
 Rozványi Dávid fotója
 Nagy-Kóré Mária: Esős randevű
 Schafner Ágnes: Édennek hívják
 Orosz Zoltánné: Színház az élet
 Orosz Zoltánné rajza
 Ambrus József: Szerver-gondolat
 Lénárd Ágnes: Októberi töredékek
 Lénárd Ágnes: Ősz
 Lénárd Ágnes: Tündérvilág
 Turányi Terézia: Erik a csipkebogó
 Erdős Sándor: Az ősz
 Csipkerózska: Őszi remény
 Nagy-Kóré Mária: Magányosan
 Garajszki Istvánné: Szívárványszínű ősz
 Czibere Anita: Aranyló természetet szottogása
 Orosz Zoltánné: Őszi
 Imre Anna: Eső után
 Szedő Tibor: Őszi dalolnak a lélek húrjai
 Bene Edit: Őszel a tóparton
 Glasz Mária: Fohász
 Bene Edit: Aratás után
 Lengyelne Török Erika: Nehéz elengedés
 Pósa Anikó alkotása
 Turányi Terézia fotója
 Orosz Margit: Novemberi temetőben
 Szabó Józsefné fotója
 Szabó Józsefné: Égi kotta
 Dr. Török György gondolatai
 Hermann Marika: Temetőben
 Mártonné T: Áll egy kő
 Borosi Lászlóné: Fák bűvöletében
 Mitták Ferenc: Gyóni epres
 Németh Nyiba Sándor: Titokzatos jelek
 Balogh Zsuzsa: Az ősz gazdagsága
 Nagy-Kóré Mária: Öregen
 Glasz Mária: sz ősz világa
 Turányi Terézia fotói
 Orosz Margit: Ősz végén
 Figula Csaba körforgás

	Tilingerné Gerlei Ilona: Gólyamadár	21
	N. Sebestyén Katalin: Megtépázva	
	Stefanic Alexander: Padon ülő angyal	
	N. Sebestyén Katalin: Auróra Borealy	22.
1.	ÉLMÉNYEK-ÉRTÉKEK	
	Icho Zsolt: Jónás gyónása	
2.	Imre Anna: A határ	23.
	Szabó Ferenc: Öt évvel később	
	Fokkné Borbély Marianna alkotása	24.
	Szabó Ferenc: Miért írom?	
	Fokkné Borbály Marianna alkotása	
	Pósa Anikó grafikása	
3.	Soós-Györffy Katalin könyvszobor alkotása	25.
	Bene Edit: Az ősz esszéje	
	Nagy-Kóré Mária: Csendélet	26.
4.	Rozványi Dávid: Kávemesék: A drótkislány szemébe nézve	27.
	Aradi Manyi horgolt táskái	
	Kovácsné rigó Márta alkotása	
	Mandrikné Ferge Annamária: Libák	28.
	Batuskáné Kiss Katalin: Az emlék örök	
5.	Turányi Terézia: Utak találkozása	29.
	Medit festmények	30.
	Cserna Ferenc: Kutyafej	
	N. Sebestyén Katalin: Naplemente	31.
6.	Németh Sándor: Emlékeim	32.
	Aradi Erzsébet: Soha nem késő!	33.
	IFJÚSÁGI OLDAL	
	Tóth Eleonóra: virágcsokrom kannában	
7.	Tóth Nimród: virágaim kancsóban	34.
	Tóth Eleonóra: Pillangó	
	Tóth Benjámin: Nap, Hold, Csillagok	
	Tóth Nimród: Vízisikló	
8.	Tóth Benjámin: Lepke	35.
	Tóth Benjámin: Érik a paradicsom	
	VENDÉGSAROK	
9.	Stefanic Ferenc Alexander	36.
	TÁRSALGÓ	
	Beszélgetés Batuskáné Kiss Katalinnal	39.
10.	DABIK HÍREK	
	Velünk történt	42.
	Antal Tünde alkotása	47.
11.	Nem éltél hiába!	48.
	Dr. Török György: Életút	
	TUDÁSTÁR	
12.	Batuskáné Kiss Katalin: Lázadó művészeti irányzatok - az avantgárd	50.
	Pósa Anikó alkotása	53.
13.	CSILLAGOK NYOMÁBAN	
	Valentyk Ferenc: Gyóni Géza találkozása Kolmár Józseffel	54.
	Várad Klára: A folyónál	57.
14.	Lengyelne Török Erika: Benedek Elek	58..
	MANSZÁJ GYEREKEKNEK	
15.	Kanizsa József: A királlyá választott Piptér	59.
	Hermann Marika: Az igazi gyógyír	60.
16.	Hermann Marika: A tarkabarka ősz	62.
	Őszi szőlő	
17.	POÉNKODJUNK	
	Rejtvény felnőtteknek	
	Szűcs Szilvia fotója	63.
18.	KEVEREM-KAVAROM	
	Hermann Marika: Ludaskása	64.
19.	KÖZÉRDEKŰ	
	Köszönjük!	
20.	Anyagot gyűjtünk a téli Alkotóba	58.